

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ПО ЦЕЛ "ИНВЕСТИЦИИ ЗА РАСТЕЖ И РАБОТНИ МЕСТА"

CCI	2014BG16RFOP002
Заглавие	Оперативна програма « Иновации и конкурентоспособност »
Версия	7.1
Първа година	2014
Последна година	2022
Допустими от	01.01.2014
Допустими до	31.12.2023
Прилагане на член 96, параграф 8 от регламента за общоприложимите разпоредби	
Съществено изменение (изискващо одобрение от ЕК — вж. член 96 от регламента за общоприложимите разпоредби)	✓
Одобрено от мониторинговия комитет	✓
Обосновка за изменение	На основание чл. 30 (1) от Регламент (ЕС) 1303/2013 Управляващият орган предлага промени в обхвата и бюджета на ОПИК, свързани с включване на мерки по линия на сближаването на бежанците в Европа (CARE), финансирани със средства от транша за 2022 г. по инструмента REACT-EU, както и актуализация на индикаторите за изпълнение, свързани с финансовите инструменти
Номер на решението на Комисията	C(2022)9261
Дата на решението на Комисията	06.12.2022
Номер на решението за изменение на държавата членка	
Дата на решението за изменение на държавата членка	
Дата на влизане в сила на решението за изменение на държавата членка	
Региони по NUTS, обхванати в рамките на оперативната програма	BG - БЪЛГАРИЯ (BULGARIA)

1. СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ И ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ..... 8

1.1 СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ПРОГРАМАТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ И ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ 8

1.2 ОБОСНОВКА НА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА 44

2. ПРИОРИТЕТНИ ОСИ..... 50

2.А ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ.. 50

2.А.1 ПРИОРИТЕТНА ОС 50

2.А.2 ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)..... 50

2.А.3 ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА 50

2.А.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 50

2.А.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ 51

2.А.6 ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОННИ ПРИОРИТЕТИ)..... 53

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери..... 53

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите..... 57

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)..... 60

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно) 60

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони..... 60

Инвестиционен приоритет..... 60

1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги 60

2.А.7 СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13..... 61

2.А.8 РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО 61

2.А.9 КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ 62

2.А.10 РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ)..... 63

2.А.1 ПРИОРИТЕТНА ОС..... 64

2.А.2 ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)..... 64

2.А.3 ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА 64

2.А.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 64

2.А.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ 65

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети).....	67
2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери.....	67
2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите.....	69
2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно).....	70
2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно).....	73
2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони.....	73
Инвестиционен приоритет.....	73
3a - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори.....	73
2.A.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	74
2.A.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	74
2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети).....	77
2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери.....	77
2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите.....	82
2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно).....	83
2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно).....	86
2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони.....	86
Инвестиционен приоритет.....	86
3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации.....	86
2.A.7 СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13.....	87
2.A.8 РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	88
2.A.9 КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ	88
2.A.10 РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАСТВАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ).....	90
2.A.1 ПРИОРИТЕТНА ОС.....	91
2.A.2 ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО).....	91
2.A.3 ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА	93
2.A.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	93
2.A.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	93
2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети).....	95
2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери.....	95
2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите.....	97
2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно).....	98
2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно).....	98
2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони.....	98
Инвестиционен приоритет.....	98

4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията	98
2.A.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	99
2.A.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	99
2.A.6 ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОННИ ПРИОРИТЕТИ).....	101
2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери	101
2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите	102
2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)	103
2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)	104
2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони	104
Инвестиционен приоритет	104
6g - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор	104
2.A.7 СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13.....	104
2.A.8 РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	104
2.A.9 КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ	105
2.A.10 РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ).....	106
2.A.1 ПРИОРИТЕТНА ОС	107
2.A.2 ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО).....	107
2.A.3 ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА	107
2.A.4 ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	107
2.A.5 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	108
2.A.6 ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОННИ ПРИОРИТЕТИ).....	111
2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери	111
2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите	112
2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)	113
2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)	113
2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони	115
Инвестиционен приоритет	115
7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници	115
2.A.7 СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13.....	115
2.A.8 РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	115
2.A.9 КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ	116
2.A.10 РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ).....	117
2.A.1 ПРИОРИТЕТНА ОС	118

2.A.2	ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО).....	118
2.A.3	ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА	118
2.A.4	ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	118
2.A.5	СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	119
2.A.6	ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОННИ ПРИОРИТЕТИ).....	121
	<i>2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери.....</i>	<i>121</i>
	<i>2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите.....</i>	<i>122</i>
	<i>2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно).....</i>	<i>123</i>
	<i>2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)</i>	<i>124</i>
	<i>2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони.....</i>	<i>125</i>
	<i>Инвестиционен приоритет.....</i>	<i>125</i>
	<i>13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката</i>	<i>125</i>
2.A.7	СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13.....	125
2.A.8	РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	126
2.A.9	КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ	126
2.A.10	РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ).....	127
2.A.1	ПРИОРИТЕТНА ОС.....	128
2.A.2	ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ДАДЕНА ПРИОРИТЕТНА ОС, КОЯТО ОБХВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ, ТЕМАТИЧНА ЦЕЛ ИЛИ ФОНД (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО).....	128
2.A.3	ФОНД, КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ И ОСНОВА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОДКРЕПАТА ОТ СЪЮЗА	128
2.A.4	ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ	128
2.A.5	СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, СЪОТВЕТСТВАЩИ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ, И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	129
2.A.6	ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРИОРИТЕТ (ПО ИНВЕСТИЦИОННИ ПРИОРИТЕТИ).....	130
	<i>2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери.....</i>	<i>130</i>
	<i>2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите.....</i>	<i>131</i>
	<i>2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно).....</i>	<i>132</i>
	<i>2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)</i>	<i>132</i>
	<i>2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони.....</i>	<i>132</i>
	<i>Инвестиционен приоритет.....</i>	<i>132</i>
	<i>13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката</i>	<i>132</i>
2.A.7	СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ, ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРИНОС ПО ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ 1—7 и 13.....	132
2.A.8	РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	133
2.A.9	КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ	133
2.A.10	РЕЗЮМЕ НА ПЛАНИРАНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ, ВКЛЮЧВАЩО ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДЕЙСТВИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОРГАНИТЕ, КОИТО УЧАТ В УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА ПРОГРАМИТЕ, И НА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО) (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ).....	134

2.Б ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, ЗАСЯГАЩИ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ..... 135

2.Б.1	ПРИОРИТЕТНА ОС	135
2.Б.2	ОБОСНОВКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНА ОС, ВКЛЮЧВАЩА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО).....	135
2.Б.3	ФОНД И КАТЕГОРИЯ РЕГИОНИ	135
2.Б.4	СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	135
2.Б.5	ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ	137
2.Б.4	СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	137
2.Б.5	ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ	139
2.Б.4	СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	139
2.Б.5	ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ	141
2.Б.6	ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА, И ОЧАКВАНИЯТ ИМ ПРИНОС ЗА ПОСТИГАНЕТО НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ)	141
2.Б.6.1	<i>Описание на действията, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели.....</i>	<i>141</i>
2.Б.6.2	<i>Показатели за изпълнението, които се очаква да допринесат за постигане на резултатите</i>	<i>144</i>
2.Б.7	КАТЕГОРИИ ИНТЕРВЕНЦИИ (ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ)	145
3.	ПЛАН ЗА ФИНАНСИРАНЕ.....	146
3.1	ФИНАНСОВИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ОТ ВСЕКИ ФОНД И СУМИ ЗА РЕЗЕРВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	146
3.2	ОБЩИ ФИНАНСОВИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ПО ФОНДОВЕ И НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ (В ЕВРО)	146
	ТАБЛИЦА 18А: ПЛАН ЗА ФИНАНСИРАНЕ	146
	ТАБЛИЦА 18В: РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ПЛАН ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, ФОНДОВЕ, КАТЕГОРИИ РЕГИОНИ И ТЕМАТИЧНИ ЦЕЛИ	148
	ТАБЛИЦА 19: ОРИЕНТИРОВЪЧЕН РАЗМЕР НА ПОДКРЕПАТА, КОЯТО ЩЕ БЪДЕ ИЗПОЛЗВАНА ЗА ЦЕЛИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА.....	148
4.	ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ	149
4.1	РЪКОВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО).....	149
4.2	ИНТЕГРИРАНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО).....	151
4.3	ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ (ИТИ) (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО).....	152
4.4	УРЕДБА ЗА МЕЖДУРЕГИОНАЛНИТЕ И ТРАНСНАЦИОНАЛНИТЕ ДЕЙСТВИЯ В РАМКИТЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА С БЕНЕФИЦИЕРИ, НАМИРАЩИ СЕ В ПОНЕ ОЩЕ ЕДНА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)	153
4.5	ПРИНОС НА ПЛАНИРАНИТЕ ДЕЙСТВИЯ ПО ПРОГРАМАТА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА МАКРОРЕГИОНАЛНИ СТРАТЕГИИ И СТРАТЕГИИ ЗА МОРСКИТЕ БАСЕЙНИ В ЗАВИСИМОСТ ОТ ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПРОГРАМНИЯ РАЙОН, ПОСОЧЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО).....	153
5.	СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ, ИЛИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ.....	155
5.1	ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ/ЦЕЛЕВИ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ	155
5.2	СТРАТЕГИЯ ЗА РАБОТА ПО СПЕЦИАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ /ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ, И КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО — ПРИНОС ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД, ОПРЕДЕЛЕН В СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ПАРТНЬОРСТВО	155
	ТАБЛИЦА 22: ДЕЙСТВИЯ ЗА РАБОТА ПО СПЕЦИАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ /ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ.....	156
6.	СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СТРАДАТ ОТ ТЕЖКИ И ПОСТОЯННИ НЕБЛАГОПРИЯТНИ ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ УСЛОВИЯ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)	157
7.	ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ, КОИТО ОТГОВАРЯТ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО, КОНТРОЛА И ОДИТА И РОЛЯ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ.....	158
7.1	СЪОТВЕТНИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ.....	158
7.2	ПРИВЛИЧАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ.....	158

7.2.1 Предприети действия за привличане на съответните партньори в подготовката на оперативната програма и ролята на партньорите в изпълнението, мониторинга и оценката на програмата.....	158
7.2.2 Глобални субсидии (за ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU, когато е приложимо) (за ЕСФ, когато е приложимо).....	163
7.2.3 Разпределение на финансови средства за изграждане на капацитет (за ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU, когато е приложимо) (за ЕСФ, когато е приложимо).....	163
8. КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ФОНДОВЕТЕ, ЕЗФРСР И ЕФМДР И КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ, НАЦИОНАЛНИ И НА СЪЮЗА, КАКТО И С ЕИБ.....	164
9. ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ	170
9.1 ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ.....	170
ТАБЛИЦА 24: ПРИЛОЖИМИ ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ И ОЦЕНКА НА ТЯХНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	170
9.2 ОПИСАНИЕ НА ДЕЙСТВИЯТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ УСЛОВИЯ, ОТГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И ГРАФИКА.....	218
10. НАМАЛЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ ЗА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ.....	231
11. ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ.....	234
11.1 Устойчиво развитие	234
11.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация.....	236
11.3 Равенство между половете.....	236
12. ОТДЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ	238
12.1 ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ИЗПЪЛНЯВАНИ В РАМКИТЕ НА ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД	238
12.2 РАМКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА	239
12.3 СЪОТВЕТНИ ПАРТНЬОРИ, УЧАСТВАЩИ В ПОДГОТОВКАТА НА ПРОГРАМАТА.....	239
ДОКУМЕНТИ	243
ПОДАДЕНИ ПРИЛОЖЕНИЯ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМИСИЯТА, В КОЙТО СЕ УСТАНОВЯВА МОДЕЛЪТ НА ПРОГРАМАТА	243

1. СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ И ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

1.1 Стратегия за приноса на програмата за сътрудничество за осъществяване на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване

1.1.1 Описание на стратегията на програмата за принос за изпълнението на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване.

Стратегията на ОПИК, като част от изпълнението на ЕСИФ в България е тясно свързана с целта за растеж и заетост и приноса на България за постигането на трите взаимно допълващи се типа растеж според „Европа 2020“:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

ОПИК пряко се ангажира с интелигентен (ПО 1 и 2) и устойчив (ПО 3 и 4) растеж, като цели допълващ ефект по отношение на приобщаващия растеж.

Подкрепата по ОПИК е насочена към адресиране на нуждите, преодоляване на предизвикателствата и оползотворяване на възможностите за развитие пред българската икономика, определени съгласно:

- **Националната програма за развитие: България 2020** (НПР БГ 2020);
- **Националната програма за реформи** (НПР);
- **Позиция на Службите на Комисията относно разработването на СП;**
- **Препоръка на Съвета** относно Националната програма за реформи на България за 2013 и 2014 и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма на България за периода 2012-2016 ;
- **Споразумение за партньорство** (Табл.1, Приложение 8)

ОПИК е основен инструмент за изпълнение на политиките, заложи в следните национални стратегии:

- **„Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020“**, представяща визията на България относно държавната подкрепа в областта на МСП в съответствие с политиката на ЕС. ОПИК допринася за постигане на целите в пет от приоритетните

области на НСНМСП – предприемачество, достъп до финансиране, умения и иновации, околна среда и интернационализация.

- **„Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България до 2020”**, която има характер на предварително условие за ОПИК и цели да осигури ефективно и координирано управление на иновационните процеси; укрепване на иновационната система, чрез изграждане на съвременна иновационна и научна инфраструктура, повишаване на човешкия капацитет според нуждите на науката и индустрията и въвеждане на специфични финансови инструменти за подкрепа; подкрепа на цифровия растеж и електронното управление. В ИСИС се работи за подход на определяне на тематични области с потенциал да се превърнат в „генератори на растеж” за постигане на значим икономически ефект.

ОПИК 2014-2020 е разработена и в съответствие с целите на:

- **Енергийната стратегия на Република България до 2020**, представяща визията на страната за развитието на сектора, съобразено с актуалната европейска рамка и световните тенденции в развитието на енергийните технологии. Ключовите предизвикателства са високата енергийна интензивност на производството в България, високата зависимост от внос на енергийни ресурси и необходимостта от екологосъобразно развитие.
- **Стратегията за електронното управление в България за периода 2014-2020 и Националната програма „Цифрова България 2015”**, която отчита факта, че ИКТ са двигател на иновациите и растежа на икономиката. Програмата определя параметрите за развитие на информационното общество и цифровите технологии в България, които да доведат до изпълнението на европейските цели, дефинирани в Цифровата програма на Европа.
- **Стратегията на ЕС за Дунавския регион в България**, най-вече в сферата на предприемачеството, иновационната активност, повишаване на конкурентоспособността и ефективността на предприятията.
- **Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030**, с която се цели утвърждаване конкурентоспособността и ефективността на туристическия сектор на България посредством оптимално използване на наличните природни и антропогенни ресурси в съответствие с пазарните изискванията и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туризма.

ОБЩИ НУЖДИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ОБЛАСТТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОПИК

Икономиката на България е силно зависима от външните пазари и чуждестранните инвестиции, което беше показано от ефекта на световната финансова и икономическа криза върху темпа на растеж. Характерно за българската икономика

също е, че конкурентните ѝ предимства се формират на основата на ниските цени на базисните фактори – труд, природни ресурси и енергия, а не на база специализираните фактори като иновации, производителност, висококвалифицирана работна сила, научни изследвания и технологично развитие. Това предопределя и стремежът на ОПИК за засилването на дългосрочната конкурентоспособност на българските предприятия в ясен синхрон с европейската индустриална политика.

По предвиждания на Евростат за периода 2010-2060 населението на България ще намалее с близо 27%, а делът на населението над 65 г. ще достигне до над 32.6%[1], докато този на децата до 15г. ще се свие до 13%. По прогнози на Световна банка от 2012 към 2050 България ще има най-бързо свиващото се население в работоспособна възраст в света. Най-тревожното е, че се очаква населението на възраст между 15 и 24 г. да намалее с 41%, което ще окаже директно влияние върху характеристиките и структурата на образователния сектор и пазара на труда, респективно върху цялата икономика. Рисковете, свързани с икономическия растеж в България, могат да се диференцират като външни и вътрешни. Икономическата активност в ЕС, тенденциите в енергийното развитие и обемът на ПЧИ са ключови външни аспекти на прогнозата за растеж. Увеличаване на производителността, ефективността и иновативността на българските предприятия са фундаментални вътрешни фактори, които са в състояние да определена степен да компенсират последствията от влошаващите се демографски процеси. При относително стабилна външна среда, растежът ще зависи от комбинирането на реформи в ключови сектори с инвестициите по ОПИК.

В съответствие с посоченото в СП, идентифицираните цели и приоритети в приложимите стратегически документи и постигнатите резултати от предходния програмен период, ОПИК адресира следните основни нужди и предизвикателства пред българската икономика:

- **ниската степен на иновативност на българските предприятия в резултат от недостатъчното сътрудничество между бизнеса, научните среди и висшите учебни заведения, малките по обем и неефективни инвестиции в НИРД и иновации, както и липсата на адекватна среда и инфраструктура за иновации.**

Българските МСП са на 108-мо място от 148 държави по отношение на бизнес сложност и иновации[2]. България е последна в ЕС по иновационно представяне и предпоследна по дял на МСП, реализирали на пазара нови продукти или услуги (17% при 39% за ЕС). Ниското ниво на иновационна активност води до силна ценова конкуренция от страните с по-ниски производствени разходи и спад на пазарния дял на българския износ в редица водещи индустрии (лека промишленост, ХВП, фармацевтика и др.). От друга страна е налице ниска степен на ползотворно сътрудничество между представителите на бизнеса, образователните институции и НИРД организациите, което е доказано условие за постигане на икономическо развитие и устойчивост.

- **затруднен достъп до източници на финансиране и слаба инвестиционна активност** – едва 16,7%[3] от българските МСП имат достъп до публична финансова помощ.

МСП изпитват затруднения по отношение осигуряването на средства за инвестиционна дейност в ДМА и ДНА и т.нар. трансфер на технологии, а в следствие на кризата - дори на оборотни средства. Предприятията използват предимно лични спестявания (62%) и банкови заеми, за да финансират инвестиции[4]. С огромен потенциал за увеличаване е и делът на използващите неразпределена печалба и на възползващите се от финансовите възможности на европейските фондове, вкл. JEREMIE. В началото на 2012 достъпът до финансиране е силно затруднен за 69% от предприятията. Осигуряването на финансирането за дейността им зависи в сериозна степен от етапа на тяхното развитие. Кредитирането е по-достъпно за предприятията с по-дълга финансова история в сравнение с младите предприятия – само 27% от предприятията, създадени след 2010 са ползвали банков кредит.

Ограничението на инвестициите в икономиката води до ограничаване на възможностите за постигане на икономически растеж и създава бариери пред развитието на иновационния потенциал на предприятията и постигането на интензивен растеж. Експлоатацията на морално остаряло и амортизирано оборудване сериозно влошава ефикасността и ефективността на производството спрямо вложените производствени ресурси и се отразява негативно върху конкурентоспособността на предприятията.

- **недостатъчна предприемаческа активност и секторна структура на икономиката, която значително се различава от тази в страните от ЕС**

Банките рядко предоставят ресурс за стартиращи предприятия особено във високо/средно технологичните сектори, секторите на интензивни на знание услуги и НИРД, където ДМА са малко и не служат за обезпечение. Така необходимостта от продължаване на финансовите инструменти в тази сфера е належаща. Близко 6% от МСП (между 1 200 и 1 500) имат годишен ръст на оборота над 20% и постоянно търсят възможности за финансиране на разширяването на дейността си. Те създават между 35% и 40% от добавената стойност, генерирана от МСП. Очевидна е нуждата от специално моделирани финансови инструменти за адресиране на тези нужди.

В НСНМСП е посочен основният недостатък на структурата на българските предприятия – секторна структура, която значително се различава от тази в страните от ЕС (Табл.3, Приложение 8). Делът на предприятията, които извършват дейност от сектора „Търговия на дребно” е над 32% от МСП, като за сравнение този показател в страните от ЕС-27 е средно 17%, а от ЕС-6 е само 13%. Най-голям принос в БДС на България имат икономическите дейности: производство и разпределение на електрическа и топлоенергия и газ (около 20%), производство на хранителни продукти (около 10%), производство на облекло (около 7%), производство на изделия от други неметални минерални суровини (около 6%),

производство на метални изделия, без машини и оборудване (около 6%). Нито една от тях не попада в класификацията на високо-технологичните сектори, които са основният двигател на „икономиката базирана на знанието”.

- **ниска степен на интернационализация**

По данни за 2012 едва 3,84% от българските МСП правят внос извън ЕС, а само 1,76% правят износ извън ЕС. 95% от МСП се характеризират с ниска степен на интернационализация и страната се подрежда на 27-мо място в ЕС.

Ограничените технологични мощности и слабата иновационна дейност са факторите за слабия износ, който реализират българските МСП на европейския и международния пазар. По отношение на обобщаващия показател за технологична готовност[5], който изследва наличието на най-нови технологии (99 място), нивото на усвояване на технологии от предприятията (113 място), нивата на чуждестранни инвестиции и технологичен трансфер (107 място), България е класирана на 44-то място от общо 148 страни. Въпреки това, в обема и цените на износа, вкл. в производителността на труда, ръст бележат секторите машиностроене, метални изделия, компютри, оптика и електроника, автомобилостроене. Към тях следва да се добавят и производството на храни и облекло, медицински и фармацевтични продукти.

Привличането на ПЧИ в целеви сектори би допринесло за подобряване позициите на България в класацията. За тази цел следва да се осъществява проактивен инвестиционен маркетинг за насърчване на процеса на привличане на инвестиции в българската икономика. Така ще се популяризират възможностите и услугите, осигурени от българските институции за инвеститорите в България.

- **влошена структура на износа**

От наличните данни за външната търговия на България става ясно, че най-голям е дялът в износа на суровините и материалите: 43,3% от общия износ за 2012. Следват потребителските стоки с 23,3% и инвестиционните стоки с 16,7%. В сравнение със същия период на 2011 се увеличава дялът на потребителските стоки и енергийните ресурси за сметка на намаляване дялът на суровините и материалите (с 3,5% по-малък). Високо-технологичните промишлени сектори реализират 6,1% от общия износ (при средно 16% за ЕС), което им отрежда трето място по износ на един зает след износа на петролни продукти и основни метали. Като цяло, експортът на България е съставен от продукти, които са под средното световно ниво на технологично усъвършенстване.

- **висока степен на ресурсна и енергийна интензивност на производството, ниска степен на приложение на нови технологии**

България заема първо място по енергийна интензивност в ЕС-27, т.е. българската икономика изразходва най-голямо количество енергия, необходимо за производството на единица БВП или със 77,34% повече от средното за ЕС-27. Въпреки дългосрочната тенденция на подобряване на енергийната ефективност, измерена чрез общия индекс за енергийна ефективност ODEX, през 2011 България заема последно място по енергийна ефективност на ниво ЕС-27, което е един от факторите, ограничаващи производителността и конкурентоспособността на предприятията. Високата енергийна интензивност на индустрията се дължи на физически и морално остарели технологии, ограничени достъп до нови добри практики и модели за енергийно и ефикасно производство.

Периодът на кризата 2008-2009 не позволи стратегически капиталови инвестиции и доведе до трайна тенденция за ограничаване на разходите. Сериозна трудност за МСП се оказва осигуряването на средства за инвестиции в повишаване на енергийната и ресурсната ефективност. Според проведено целево проучване[6] оценката на българските предприемачи за състоянието на технологичното оборудване в техните предприятия съгласно стандартите на ЕС показва, че за само 17% от тях то е съвременно, а за 52% е на приемливо ниво. Само 27% от предприемачите посочват, че са имали възможност да осъществят инвестиции за обновяване на технологиите през последните години.

- **уязвимост към прекъсване на газовите доставки**

България е на практика 100% зависима от вноса на газ от Русия и няма никакви алтернативни източници или трасета за доставки на природен газ. България беше най-засегнатата държава-членка на ЕС по време на газовата криза от месец януари 2009.

Развитието на адекватни инфраструктурни съоръжения и в частност на газови междусистемни връзки със съседните страни би осигурило непрекъсваеми и диверсифицирани доставки и също така би осигурило необходимите условия за физическото функциониране на регионалния газов пазар в Югоизточна Европа.

КОНКРЕТНИ СФЕРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОПИК

Иновационно представяне

Както е идентифицирано в ИСИС, България попада в групата на страните „плахи иноватори“, чието представяне е с повече от 50% под средното ниво за ЕС-27[7], и заема последно място по иновационно представяне сред ЕС-27. Иновациите създават устойчиви конкурентни предимства и в резултат на тяхното стимулиране българската икономика ще може да се придвижи нагоре по веригата на добавената стойност. В тази насока е и целенасоченото въздействие на ОПИК по отношение на

иновационното представяне на България по следните показатели: количество на местните доставчици[8], принос към веригата на добавената стойност[9], взаимодействие между бизнеса и научните среди в НИРД[10], капацитет за иновации[11], естество на конкурентните предимства[12].

При сравнение на иновативните характеристики на българските МСП спрямо тези на ЕС-27 (Фигура 1, Приложение 8) най-значително е отстоянието на България по показател „сътрудничества”. Основната препоръка на Съвета на ЕС[13] в областта на иновациите и конкурентоспособността засяга именно партньорствата между университетите, научните звена и индустрията. Насърчаването на обмена на идеи, трансфера и комерсиализацията на резултатите от научните изследвания са от решаващо значение, за да може изследователската система на България да генерира значително икономическо въздействие. По линия на ОПИК ще се търсят възможности за ускоряването на прехода към икономика, базирана на знанието чрез насърчаване на инвестициите в потенциални тематични области за интензивно иновационно развитие и иновационните хоризонтални политики в съответствие с ИСИС.

За да се доближи до средното ниво на ЕС, България следва да положи допълнителни усилия за координирана подкрепа, едновременно насочена към повишаване на показателите за ефикасност и към показателите за „икономика, базирана на знанието”. Според Доклад Оценка за България на ЕК, по-голяма част от българските фирми работят под технологичната граница, а „техният растеж се основава на източници на подобрения в производителността, които не са свързани с НИРД и разпространение на знанията, нито с генериране на знания”[14]. За да подобри конкурентоспособността си, България следва да наблегне както на качеството на работната сила, така и на изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии. Това налага иновационната политика да е ориентирана към специфични области и да съчетава насърчаването на НИРД-базиран иновационни дейности с такива, които не са пряко свързани с НИРД (например ИКТ).

Най-сериозна причина за изоставането на България по отношение иновациите е делът на общите инвестиции в НИРД и иновации в сравнение с водещите световни икономики и другите държави-членки на ЕС (Фиг. 2, Приложение 8).

В частния сектор по-голяма част от предприятията, особено микро и малките предприятия, не разполагат със собствени технологии и възможности за разработване на иновации. МСП срещат редица затруднения, свързани с липсата на персонал с подходяща квалификация за иновационна дейност, с достъпа до приложни изследвания и финансирането за такива.

Във връзка с това, ОПИК ще допринесе за увеличаване на инвестициите в НИРД и иновации, както и за постигането на националната цел от 1,5% дял на разходите за НИРД от БВП. Ще се търсят възможности за насърчаване на партньорствата бизнес-бизнес и бизнес-академичен сектор, вкл. в международен план, за

увеличаване на обема на генерирани и трансферирани идеи, по-добър обмен на специалисти и разширен обхват на инвестиционната дейност.

Чрез ОПИК ще се цели и преодоляването на основните пречки пред иновациите в избрани сектори (Табл.4, Приложение 8) в съответствие с целите на ИСИС.

ИСИС адресира необходимостта от синхронизиране на усилията в сферата на развитието на икономиката, научните изследвания и иновациите, и засилване на връзката между науката и бизнеса. Проектът на ИСИС определя тематични области (като мехатроника и чисти технологии; ИКТ и информатика; индустрия за здравословен живот и биотехнологии; нови технологии в креативните и рекреативните индустрии), както и технологични ниши, като посредством регулярна комуникация с всички партньори и заинтересовани страни ще се гарантира непрекъснат процес на предприемаческо откритие. В тази връзка, инвестициите по ТЦ1 в рамките на ОПИК подкрепят изключително дейности попадащи в специфичните тематичните области и хоризонталните политики на ИСИС.

Съгласно проекта на ИСИС фокусът на иновационната политика на Р България през периода 2014-2020 ще бъде насочен към:

- иновационния потенциал в идентифицираните тематични области (за създаване и развитие на нови технологии, водещи към конкурентни предимства и повишаване на добавена стойност на националните продукти и услуги), и
- подкрепа на иновациите за ресурсна ефективност и ИКТ приложения в предприятията от цялата промишленост (за ускорено усвояване на технологии).

за да може България до 2020 да премине от групата на "плахите иноватори" към групата на "умерените иноватори". Това ще стане чрез:

- Регулярен анализ за идентифициране на пазарните предимства на страната и създаване на качествен научен потенциал, обслужващ икономиката и работещ за осигуряването на високо качество на живот на гражданите;
- Засилване на иновационния потенциал и реструктуриране на икономиката към сектори с потенциал за интегриране в икономиката на ЕС, сектори с експортен потенциал извън ЕС;
- Стимулиране на частните инвестиции в научни изследвания и иновации;
- Стимулиране развитието и използването на ресурсоефективни, безотпадни технологии, намаляващи замърсяването при източника, позволяващи тяхното рециклиране, при намаляване на въглеродните емисии;
- Развитие и съхранение на човешкия потенциал и привличане на таланти;
- Развитие на научно-изследователската и иновационната инфраструктура;
- Стимулиране на интернационализацията на предприятията за навлизане на международни пазари.

Подходът в ИСИС е комбиниран: ще се подкрепят дейности за създаване и развитие на силни връзки между научните изследвания и бизнеса; създаването, привличането и задържането на качествен човешки ресурс и благоприятстваща иновациите среда и инфраструктура. Тези дейности ще са насочени изцяло към стимулиране развитието на тематичните области посредством подкрепата на специфични дейности адресиращи конкретните предизвикателства пред всяка тематична област, идентифицирани в процес на задълбочени анализ и широк кръг обсъждания. Хоризонтално ще бъдат подкрепяни иновации в областта на ресурсната ефективност и ИКТ приложенията в предприятията във всички сфери на индустрията.

Едно от условията за стимулирането на иновационната активност на предприятията съгласно ИСИС е развитие на цялостната научно-изследователска и иновационна еко-система. От съществено значение за изграждане на благоприятна за иновациите среда е взаимната съгласуваност и допълняемост на мерките, подкрепяни по ЕСИФ, национални програми и други програми на ЕС.

За ефективното и устойчиво управление на иновационните процеси и непрекъснато откриване на предприемачески потенциал е гарантирана ангажираност на най-високо ниво чрез институционализирано координиране и партньорство с всички заинтересовани страни (Приложение 5 Структура на управление на ИСИС).

Предприятията срещат трудности да развият своя потенциал и да се превърнат в иноватори и поради ограничения, свързани със защита на интелектуалната собственост. Българското законодателство в тази област е в съответствие с директивите на ЕС, но не успява достатъчно да стимулира местна иновативна дейност. Въпреки че тези мерки са намалили неправомерното присвояване на интелектуална собственост, прилагането им продължава да бъде неравномерно, а възприемането им от страна на частния сектор е предимно ограничено до патенти, получени чрез международни партньорства. Затова стратегията на ОПИК включва и подкрепа за стимулиране развитието на политиката по закрила на интелектуалната собственост.

Предприемачество

МСП са гръбнакът на икономиката и въпреки забавянето по време на финансово-икономическата криза те остават основният двигател на икономическия растеж в България, като допринасят за 75% от заетостта (68% в ЕС) и 62% от добавената стойност (58% в ЕС)[15]. Най-висока добавена стойност имат предприятията от сектор „Преработваща промишленост”, следвани от „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” и „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения”. (Таблицы 5 и 6, Приложение 8). Секторната структура на българската икономика обаче се различава значително от тази на страните от ЕС. Делът на МСП от високо-технологичните промишлени производства, интензивните на знание услуги и научната и развойната дейност е значително по-нисък и стимулирането на предприемачеството и стартирането на нови предприятия в тези сектори е от първостепенно значение. С най-много на

брой предприятия на 1000 души в България са областите София (столица), Варна, Бургас, Благоевград, Пловдив, а най-застрашени за устойчивостта им са икономиките на областите Кърджали, Търговище, Монтана, Враца, Видин и Силистра.[16]

Като цяло предприемаческият сектор в България е доминиран от микро предприятия с по-малко от 10 служители. Насърчаването на предприемаческата активност е свързано с редица фактори. Въпреки че по показателя „правене на бизнес” България заема 6-то място сред ЕС-27, то условията свързани с финансирането и обезпечаването на риска на предприемачите, остават като бариера пред желаещите да започнат собствен бизнес.

МСП срещат затруднения с достъпа до финансиране, като най-големи са финансовите нужди на микро-предприятията. Микрофинансирането е един от най-търсените финансови инструменти от по-малките компании, стартиращите предприятия и предприемачите, които изпитват проблеми с достъпа до банково финансиране. Основните източници на финансиране на микро-предприятията са предимно "средства от страна на собственика", следвани от „правителствени грантове“ и „краткосрочни заеми, банкови овърдрафти и кредитни линии“. Следва да се отбележи, че достъпът до основните банкови продукти се ограничава до микро-предприятия, които имат по-голям оборот и подходящи активи за гарантиране на обезпеченията. Институциите предоставящи микрофинансиране в България в момента не са в състояние да отговорят на нарастващото търсене на микро-предприятията. Налице е следователно, нужда от насърчаване развитието на институциите за микрофинансиране.

Макар и по-слабо застъпено, търсенето на дялов капитал в България съществува сред всички категории МСП, особено сред малките и средните предприятия, като се наблюдава нужда в сегмента между 1 и 5 млн. евро за инвестиция. Въпреки това, предлагането на дялов капитал в страната почти не съществуваше в последните няколко години особено за малки инвестиции до 5 млн. евро, което се дължеше основно на структурните ограничения на финансовия сектор и нестабилната бизнес среда в страната. В близко бъдеще, единствено инициативите подкрепени от JEREMIE могат да се считат за потенциални източници на дялов капитал. Недостигът[17] от рисков капитал е изчислен на 30.6 млн. евро/година, а недостигът на дялов капитал за компаниите в по-зрял етап на развитие - 88 млн. евро/година.

Предварителният анализ на ФИ заключава, че МСП у нас се нуждаят основно от по-лесен достъп до вече предвидени съществуващи публични мерки и услуги, като същевременно имат необходимост и от методическа, консултантска помощ при осигуряване на необходимото им външно, заемно финансиране.

Чрез възможностите, които предоставя ОПИК за финансиране с ФИ в областта на предприемачеството, ще се стимулира създаването на нови предприятия, успешното реализиране на нови бизнес идеи, успешното и ускоряващо развитие на

съществуващи предприемачески фирми, водещи до икономическа стабилизация и растеж, респективно до създаването на нови работни места.

България подкрепя и цялостната европейска политика за развитие на МСП в нови области, свързани с европейски и регионални предизвикателства, напр. творчески и културни индустрии, продукти и услуги свързани с преодоляване проблемите с демографията, застаряването на населението, социално предприемачество и др. При този специфичен кръг потенциални ползватели на средства от ЕФРР грантовото финансиране е начин да се стимулира участието с качествени проекти, които имат значителен принос за изпълнението на националните и европейските политики.

Според ИСИС сред секторите на творческите индустрии най-динамично се развиват ИТ и производството на филми, телевизионни продукции и звукозапис и то с темпове по-високи от средните за ЕС по отношение броя предприятия, добавена стойност и заетост (Фиг.3, Приложение 8). Общият дял на добавената стойност само на тези два сектора, ако се запазят същите темпове на растеж, се очаква да достигне през 2020 до 4% от добавената стойност, създавана от всички предприятия, а като цяло на творческите индустрии – около 8-9%. Отрасловите връзки, според данни на НСИ, показват, че въпросните два сектора потребяват продукция най-вече на секторите производство на компютърна и комуникационна техника, на електронни оптични продукти, т.е. разрастването им неминуемо ще се отрази на растежа на един от високотехнологичните промишлени сектори в страната.

Капацитет за растеж

Производството в България е изправено пред силна ценова конкуренция от трети страни, както и пред конкуренция по отношение на качеството от други страни от ЕС. Предприятията разполагат с ограничени ресурси и съответно ниска способност за поемане на риск и експорт на съществени обеми. И все пак, в България се развиват производствени сектори с потенциал за растеж и износ, както и такива в специфични области [18], свързани с европейските и регионални предизвикателства.

В унисон с „Доклада за Европейска конкурентоспособност за 2013: към ре-индустриализация, основана на знанието”, реструктурирането на българската икономика следва да се основава не предимно на търговията на дребно и на производството на суровини и материали, а на потребителски и инвестиционни стоки и услуги с акцент върху високо-технологичните сектори на производството, както и секторите на интензивни на знание услуги, които ще се подпомагат от ОПИК.

Експортът предопределя конкурентоспособността на МСП, особено за страна като България, характеризираща се с отворена икономика и ограничен вътрешен пазар. Основните външнотърговски партньори на страната са в рамките на ЕС-27 (над

60%). Ако се приеме, че европейска ориентация означава реализиране на минимум 50% от общия износ на продукцията по съответната икономическа дейност на пазара на ЕС-27, то резултатите показват, че преобладаващата част от икономическите дейности отговарят на този критерий. Особено висока степен на европейска ориентация се наблюдава при средно-високо технологичните производства (електрически съоръжения; автомобили, ремаркета и полуремаркета; превозни средства без автомобили) и ниско технологичните производства (обработени кожи; облекло; мебели), при които делът надвишава 75%. Изключение от общата тенденция се отчита при лекарствените вещества и продукти, (от групата на високотехнологичните производства), химичните продукти(средно-високо технологични производства), кокс и рафинирани нефтопродукти(средно- ниско технологични производства), дървен материал и тютюневи изделия(ниско технологични производства), които намират своето ефективно пазарно присъствие в трети страни. Структурата на българския износ по групи и сектори през 2011 е представена на Фиг. 4, Приложение 8.

Разпределението на икономическите дейности по групи, в зависимост от степента на тяхната глобална технологична интензивност, предлага различен поглед върху структурата на българския износ, но тук също преобладаващо дейностите са с ниска степен на преработка на крайния продукт. В подкрепа на това твърдение е значително високият дял в общия обем на износ на групите средно-нискотехнологични дейности (36,0%) и нискотехнологични дейности (21,4%), спрямо високотехнологичните (6,0%) и средно-високотехнологичните дейности (19,4%). В този смисъл ОПИК ще подкрепя икономическите дейности с високо, средно и нискотехнологично ниво на развитие, които притежават най-голям потенциал за повишаване обемите на износ и по-активното включване на български фирми във вериги за добавяне на стойност на международните пазари. Настъпването на промяна в структурата на износа изисква преструктуриране и технологично обновяване на производството, със засилено прилагане на иновативни знания и умения, което ще позиционира българската продукция в пазарни ниши с по-висок ценови диапазон, ще допринесе за създаването на дългосрочни конкурентни предимства и индиректно ще допринесе за привличане на ПЧИ. Допълваща подкрепа ще се предоставя и на институции и организации, предоставящи услуги в пряка полза за предприятията и най-вече износителите, за привличането на инвестиции и международен маркетинг на България като туристическа и инвестиционна дестинация.

Подкрепата за развитие на производствения капацитет ще допринесе за насърчаване по-широкото участие на предприятията по веригата на добавена стойност и формирането на конкурентни предимства. Допълваща институционална подкрепа ще подпомогне присъствието на предприятията на регионалния, вътрешноевропейския и световния пазари, привличането на инвестиции и сдружаването с чуждестранни партньори. Институционална подкрепа ще бъде осигурена и по отношение на сектора на туризма. Въпреки че туризмът е водещ и бързо развиващ се сектор в България, туристическите предприятия в страната, както и сдруженията на бизнеса, нямат достатъчен капацитет самостоятелно да предлагат продуктите си и да се рекламират на международния пазар и в този смисъл един от основните механизми за подкрепа на МСП в областта на туризма е

посредством създаването и функционирането на предвидените в Закона за туризма организации за управление на туристически райони.

За българските предприятия ИКТ са особено приложими като средство за подобряване на интеграция, разширяване обхвата на възможностите им и създаване на конкурентни предимства. МСП се разрастват двойно и тройно по-бързо, когато използват ИКТ, поради което ще се подпомагат конкретни действия за насърчаване на тяхното използване.

Ще се подпомагат подходи насочени към повишаване на добавената стойност „на място“, вкл. към повторно използване на суровините и оползотворяване на отпадъците.

Неоползотворен остава и потенциалът на клъстерирането като инструмент за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. Според ИСИС доброволното сдружаване на предприятия в клъстери дава възможност за прилагане на нови производствени решения и развитие на иновативния потенциал, което води до увеличаване на производителността, нарастване на произведената добавена стойност и достъпа до пазари. Сред основните предизвикателства пред клъстерите в България са:

- клъстерите са създадени в отговор на обявени конкурсни процедури по различни програми (ФАР, ОП и др.), а не за решаване на конкретни проблеми на предприятията, които ги съставят;
- неконкретизирани цели, които да реализират в съвместната им дейност;
- слаби връзки на клъстерите с науката;
- недостатъчното популяризиране на българските клъстери в чужбина;
- слаба обвързаност с регионалното икономическо развитие,
- недостатъчни обучения, информираност и мотивация на предприятията за ползите от съществуване на клъстери.

В резултат, създадените клъстери се оказват в по-малка степен адаптивни и гъвкави към бързо променящата се среда. Съществуват и добри примери за реално действащи клъстери в страната в областта на новите технологии, текстилната и мебелната промишленост, морската индустрия и възобновяемите източници на енергия и др. Най-голяма е концентрацията на клъстери в областите София, Русе, Варна, Стара Загора и Сливен, което се обуславя от наличието на традиционно за района производство (като шивашка промишленост в Русе и Сливен, ИТ/електроника в София и Стара Загора), както и от близостта на по-големите университети с традиции (София, Варна и др.).

В съответствие с хоризонталните дейности и тематичните области на ИСИС, ОПИК ще подкрепя клъстери (според нуждите им съобразено с етапа на развитие - новосъздадени, развиващи се и развити) с цел повишаване степента на интеграция на местните доставчици в посока максимално използване на техния капацитет. Така например новосъздадените клъстери ще бъдат подкрепени предимно с "меки

мерки" целящи тяхното организационно-административно укрепване и стимули за коопериране и създаване на сътрудничества по цялата верига на стойността, вкл. усвояване на добри европейски практики. За развиващите се и развитите утвърдени клъстери, подкрепата ще е насочена към развитието на споделени иновационна инфраструктура и ноу-хау, интернационализация и участие в Европейските и международни форми на сътрудничество.

Енергийна ефективност

Постигането на конкурентоспособност на икономиката е в пряка зависимост от управлението и използването на природните ресурси, производството и потреблението на енергия. Повишаването на енергийната ефективност има съществен принос към изпълнението на всички цели на политиките на ЕС: подобрена конкурентоспособност; гъвкавост на доставките; устойчивост и преход към ниско-въглеродна икономика[19].

Тясната зависимост между развитието на енергетиката и всички останали отрасли на икономиката определя ключовото значение на състоянието на българската енергетика за икономическото развитие на страната. България е една от най-бедните, най-енергоемките и най-зависимите от внос на енергийни ресурси страни в Европа.[20]

Производството на първична енергия задоволява малко над 60% от брутното вътрешно потребление на енергия в страната като не се наблюдават съществени структурни изменения: 42% въглища и горива от въглища; 20,85% ядрена енергия; 19,8% нефт и нефтопродукти; 13,64% природен газ; 8,46% енергия от ВИ. За периода 2000-2011 се наблюдава нарастване на крайното енергийно потребление (КЕП) в абсолютна стойност - от 8436 ktoe през 2000 до 9 050 ktoe през 2011 (Фиг.5, Приложение 8).

Промените в енергийното потребление и енергийната интензивност на сектор индустрия са много важни фактори, влияещи върху промените в общото КЕП. Делът на сектор „Индустрия“ бележи спад през 2011 спрямо 2000 като заема около 30 % в структурата на КЕП.

България заема първо място по енергийна интензивност в сравнение с ЕС 27, т.е. българската икономика изразходва най-голямо количество енергия, необходимо за производството на единица брутен вътрешен продукт или със 77,34% повече от средното за ЕС 27. Ниската енергийна ефективност на индустрията се дължи на физически и морално остарели технологии, на ограничения достъп до нови добри практики и модели за ефикасно производство. Обновлението на производствени мощности и системи е крайно наложително, но тя изостава поради липсата на достатъчен финансов ресурс. Въпреки това, за периода 2000-2011 се наблюдава тенденция към намаляване на енергийната интензивност на българската икономика - средногодишно с около 5%. Положителна роля имат провежданите мерки за енергийна ефективност, които са елемент от енергийната политика на страната.

През 2011 е отчетен годишен ръст от 5,4% при първичната енергийна интензивност (ПЕИ) и 2,5% при крайната енергийна интензивност (КЕИ) (Фиг.6, Приложение 8).

КЕИ на индустрията намалява два пъти за целия период от 2000 до 2011, но през 2010 се наблюдава ръст от 10,7% в сравнение с предходната 2009. През 2011 енергийната интензивност на сектора остава без изменение, което показва, че през годината няма подобрене.

Поради очакваното икономическо съживяване на индустрията след кризата, само повишаването на енергийната ефективност може да ограничи ръста на енергийната интензивност в сектора. Най-голям ефект за нарастването на енергийната интензивност в сектора оказва преработващата промишленост, в която енергийната интензивност нараства с 4,2% спрямо 2009 докато в периода 2000-2009 тя намалява с 5,5% годишно.

Именно затова ОПИК ще концентрира ресурси по ТЦ 4 за подкрепа за намаляване на енергийната интензивност на предприятията (извън търговия и услуги) - повишаване на енергийната ефективност, както в производството, така и в сградния фонд, като специално внимание ще се обърне на преработващата промишленост.

За периода 2005-2012 се формира тенденция на увеличаване на дела на енергия произведена от ВИ в структурата на брунтото крайно потребление на енергия като достига до 16,3% през 2012 [21], което е над средното ниво за ЕС-28 – 14,1%[22]. С това на практика националната цел от 16 % дял на енергия от ВИ в брунтото крайно потребление на енергия до 2020 е постигната.

Въпреки че производството на енергия от ВИ допринася за ограничаване на емисиите на парникови газове и дава възможност за диверсификация на източниците за производство на енергия, съществуват и някои проблеми свързани с високия ръст в производството на електрическа енергия от ВИ и ниското потребление в страната, което води до необходимост от балансиране на производството и потреблението на електрическата енергия в електроенергийната система, предприемане на действия за нейното балансиране и допълнителни разходи за нейното управление. Също така въвеждането на мерките за насърчаване на енергията от ВИ, като напр. преференциални цени, съпроводени със задължение за изкупуване на цялото количество произведена електроенергия от ВИ, има висока социална цена, тъй като доведе до увеличаване на цената на тока за потребителите.

Предвид, че към момента България е преизпълнила националната си цел за увеличаване дела на енергия от ВИ, а по отношение изпълнението на националната цел за повишаване на енергийната ефективност страната значително изостава, ресурсите на ОПИК се концентрират върху подкрепата за повишаване на

енергийната ефективност, докато мерките за използване на енергия от ВИ ще са съпътстващи и ще са единствено за собствено потребление.

Енергийната интензивност се намира в пряка зависимост от енергийната ефективност, горивния микс и структурата на икономиката, като стратегията на ОПИК е да адресира всеки един от тези елементи съвкупно, чрез подкрепа на интервенции по ТЦ 4.

Енергийната стратегия на България до 2020 е първият стратегически национален документ, в който са поставени конкретни количествени цели, които трябва да бъдат изпълнени до 2020. Най-важната от тях е намаление с 50% на енергийната интензивност на БВП, чрез което се очаква да се постигнат по възможно най-бързия и разходно-ефективен път сигурност на енергоснабдяването и по-конкурентна индустрия. Газификацията е основен инструмент и за екологизация на енергийното потребление с препоръката за газифициране чрез заместване консумацията на електрическа енергия, мазут и въглища с природен газ.

Емисиите на парникови газове от всички енергийни дейности, включени в секторите енергетика, индустрия, транспорт, селско стопанство и домакинства, представляват 70% от общия обем на парникови газове в страната. Приблизително 40% от емисиите на парникови газове в България са продукт на отрасъл енергетика. За периода 2000-2010 се формира тенденция на редуциране на емисиите на парникови газове на ниво ПЕП и КЕП. Значителният принос на индустрията и транспорта за общото количество парникови газове (91% от емисиите в сравнение с % за домакинствата[23]) предопределя важността на мерките за ограничаване на емисиите вредни газове в тези сектори, като ОПИК ще допринесе за това косвено - посредством подкрепата на дейности, водещи до енергийни спестявания, в резултат на които ще се намаляват и емисиите на вредните газове.

Ресурсна ефективност

Разходите от индустрията за опазване и възстановяване на околната среда в България са значително над средните стойности за останалите държави-членки, като през последните години тези разходи се увеличават средно с около 15% на годишна основа (Фиг.7, Приложение 8). Едновременно с това, по отношение на показател екологосъобразност на предприятията българските МСП отчитат най-голямо изоставане от средните стойности за ЕС (Фиг.8, Приложение 8).

Въпреки високите разходи за опазване на околната среда, ключовата причина за слабото представяне е, че България е на последно място в ЕС по показател ресурсна продуктивност (Фиг.9, Приложение 8), което застрашава устойчивостта на икономиката.

По отношение на следните показатели: иновации в полза на околната среда, дял на МСП с мерки за ефективност на ресурсите, дял на МСП предлагащи „зелени

продукти” и дял на МСП получили публична подкрепа за въвеждане на мерки за ефективност на ресурсите или за „зелени продукти” България се нарежда на едно от последните места в ЕС [24]. Основните причини за това се коренят в:

- Ниска цена на ресурсите и от там - висок дял на износа на суровини;
- Недостатъчно познаване на възможните механизми за постигане на ресурсна ефективност, както и слаб обмен на информация между партньорите във веригата на стойността;
- Ниска степен на обновление на технологичния парк на преработващите предприятия поради липсата на достатъчно финансови ресурси;
- Липса на промишлена симбиоза;
- Силна административна тежест на различните съгласувателни и разрешителни режими, свързани с опазване на околната среда;

В тази връзка и допълвайки приноса на инвестициите от ОПТТИ, ОПРР и ОПОС, стратегията на ОПИК е да подкрепи МСП за повишаване на ресурсната ефективност като хоризонтален приоритет, както и да стимулира пилотни и демонстрационни инициативи, насочени към поощряване на промишлената симбиоза и обмена на информация между партньорите във веригата на стойността, като по този начин допринесе за изпълнение на националната цел заложена в НСНМСП за увеличаване дела на МСП с мерки за ефективно използване на ресурсите[25].

Сигурност на доставките на газ

На 28 май 2014 ЕК прие своята Стратегия за Европейска енергийна сигурност, която съдържа подробен план за засилване сигурността на енергийните доставки в Европа. Като част от неотложните мерки за повишаване устойчивостта на ЕС при евентуално прекъсване на газовите доставки, Европейският съвет одобри на 27 юли 2014 предложението на ЕК за т.нар. „стрес тестове”, с цел оценка на устойчивостта на Европейската газова система за справяне с голямо прекъсване на газовите доставки за ЕС. Бяха сформирани три целеви групи, които да обхванат регионите, в които въздействието на прекъсването вероятно ще бъде най-изявено, като една от тези групи бе за Югоизточният регион на ЕС, включващ България.

Една от предлаганите средносрочни мерки (до края на 2015) в Съобщението на ЕК до ЕП и Съвета върху устойчивостта в на европейската газова система е да се ускори реализацията на ключови Проекти от общ интерес или Проекти от общ енергиен интерес, които включват и междусистемни връзки на България със съседни страни. Комисията ще наблюдава такива проекти и ще има готовност да улесни преговорите между страните.

Проектите допринасят за осигуряването на доставки на природен газ за България от алтернативни източници, енергийна сигурност и по-нататъшно балансиране на регионалния енергиен микс, създаване на работни места и подпомагане на икономическото възстановяване; осигуряване на пряка връзка на газовите пазари

на четири държави-членки – България, Румъния, Гърция и Унгария, с газовите пазари на останалите от Югоизточна Европа.

За гарантиране на непрекъснати газови доставки на приемливи цени за стопанските потребители, ОПИК ще подкрепи подготвителни дейности за реализация на проекта за изграждане на газова междусистемна връзка България-Сърбия и проекта за изграждане на междусистемна газова връзка Гърция – България. Освен това, прогнозите сочат, че до 2030 на индустрията ще се падат 43% от общото потребление на природен газ, а на производството на електрическа енергия – около 35%.

Понастоящем, делът на природния газ в брутно вътрешно енергийно потребление на страната е около 70% по-нисък в сравнение с ЕС-27. Това прави проектите за газови междусистемни връзки изключително важни за развитието на българската икономика. С гъвкавостта и намалението на енергийната зависимост, които допринасят за намаляването на енергийната интензивност на предприятията, тези проекти ще дадат нови възможности за развитие и възстановяване на икономиката в регионите и в областите по трасетата на газопроводите, въвеждане на нови технологии и т.н. Наличието на сигурен достъп до природен газ ще допринесе за икономическия растеж и предприятията, преминаващи от електрическа енергия и нефтопродукти на природен газ, ще реализират значителни икономии и ще намалят опасните емисии.

НАУЧЕНИ УРОЦИ 2007-2013

Научени уроци по отношение ефекти и оценка на въздействието

През първия за България програмен период 2007-2013 по ОПРКБИ са разпределени средства в размер на 1 162 216 хил. евро, от които 987 883 хил. евро представляват финансиране от ЕС по линия на ЕФРР. На фиг.10, Приложение 8 са представени областите за подкрепа по ОПРКБИ и размерът на безвъзмездната финансова помощ, предоставена на бенефициентите по тях.

Извън предоставените средства за инструментите за финансов инженеринг (30%), най-голям е процентът на предоставените средства за технологична модернизация и системи за управление (26%), следвани от средствата за иновации и подкрепа за НИРД (24%) и енергийна ефективност и зелена икономика (15%).

При пълно отчитане на обстоятелството, че към момента не може да бъде в най-пълна степен измерено въздействието върху българската икономика на предоставените по ОПРКБИ средства, може да се направи заключението, че е налице положителен ефект от прилагането на оперативната програма върху пет от основните макроикономически показатели (БВП, ниво на заетост, ръст на частното потребление и износа на стоки и услуги), като най-сериозен е ефектът върху ръста на частните инвестиции (Фиг.12, Приложение 8).

Научени уроци по отношение административен капацитет и тежест

Още в началото на периода 2007-2013 кандидатите и бенефициентите се сблъскаха със сложни административни процедури. Следва да се има предвид и липсата на опит в България в сферата на прилагането на Структурните и Кохезионния фондове.

Обемната и променяща се нормативна база, сложните правила и големият обем на изискуемите документи при кандидатстване често отблъскват кандидати, водят до значителни забавяния в процеса на оценка, което създава реален риск от обезсмисляне на проектни идеи, особено по отношение на проекти, свързани с разработването и/или внедряването на иновации. Пре-финансирането, изискванията за прилагането от страна на бенефициентите на режимите за възлагане за изпълнение на проектни дейности, изискванията за гарантиране на авансите, комплексността на отчитане, забавянията в процеса на верификация и плащане също затрудняват бенефициентите.

В ключовите направления тези предизвикателства се адресират с постоянните подобрения на административния капацитет на УО и бенефициентите и нарастващото внимание, което се отделя на намаляването на административната тежест и бюрократичността (т. нар. red tape), като напредъкът е по-детайлно описан в съответния раздел на ОПИК.

Научени уроци по отношение структуриране на инвестициите по програмата

Конкретно по отношение на иновациите, програмата за периода 2007-2013 правилно дефинира икономиката, базирана на знанието и иновациите като отделен приоритет от първостепенна важност. Общият бюджет на приоритетната ос след изменението на програмата през 2012 е в размер на 210 692 798 евро, вкл.нац. съфинансиране. Към 31.12.2013 делът на сертифицираните средства е малко над 10%, като основните причини за това са късният старт на част от процедурите, сложните процедури и ограничения на етап кандидатстване. След 2012 положително развитие настъпва след промяната на дефиницията за „иновация“ в посока на Наръчника от Осло[26] и отварянето на възможността за финансиране не само на разработени от внедряващото предприятие иновации, но и на разработени от други субекти иновации.

Според изследване на БТПП[27] почти половината от предприятията (45%) не смятат, че в близките 3-5 години ще възложат на университетите и научните институти разработката на нов продукт. Едва 23% от предприемачи заявяват, че могат самостоятелно да реализират дейности в областта на иновациите. Най-предпочитани форми за иновационна дейност са партньорство с други фирми и университети, посочено от 37%. Резултатите от проучването показват, че недостатъчната информираност на бизнеса за научните разработки, както и слабата активност на университетите са двете основни бариери пред сътрудничество бизнес-наука. И двете бариери имат нужда от стимул, за да бъдат преодолени и

тази връзка ще се търси синергичния ефект от интервенциите по ТЦ1 в рамките на ОПИК и ОПНОИР.

По отношение на институционалните бенефициенти, в програмата 2007-2013 за тях са заделени средства в отделна ос в размер на 37 656 853 евро. Макар и най-малка по размер, ПО 4 се характеризира също с изключително бавен напредък по изпълнението на сключените договори (27% сертифицирани средства към 31.12.2013), дължащ се на:

- съществени трудности при предварително финансиране на проектите, поради бюджетни ограничения;
- предварително заделените средства по оперативна програма създава предпоставки за т. нар. crowding out ефект, т.е. неполучаване средства от други източници и поставяне в тясна зависимост от изпълнението и изплащането на средствата по проектите;
- трудности при изпълнението и отчитането на сложните многогодишни проекти;
- неравнопоставеност с другите бенефициенти по отношение на допустимите разходи за външни консултации, екип за управление и други присъщи за изпълнението на проектите разходи.

Предвид предишния опит и необходимостта от резултатна ориентация на програмите за 2014-2020, в ОПИК е ревизиран подхода към институционалните бенефициенти и те са обект на подкрепа по отделните приоритетни оси, което ще има следните предимства:

а.) ще осигури по-конкретна ориентация и принос към постигане на общите и специфични цели на програмата, индикаторите за резултат и продукт;

б.) ще гарантира по-голяма гъвкавост при планиране, финансиране и изпълнение на проектите;

в.) ще подпомогне самите институции да се отворят към по-широк спектър от източници на финансиране и подкрепа;

г.) ще осигури възможности за равнопоставеност на бенефициентите по програмата по отношение на допустимите разходи, дейности и др.

По отношение на финансовите инструменти, ОПРКБИ често е цитирана като добра практика на ниво ЕС. Бюджетът на приоритетната ос след последното изменение на оперативната програма е в размер на 350 млн. евро, което представлява 30.11% от средствата по програмата.

В рамките на инициативата JEREMIE по ОПРКБИ са подкрепени два фонда за начално финансиране с общ бюджет 21 млн. евро. Към края на отчетния период, обхванат от годишния доклад за напредъка по Инициативата за 2013 са били отворени общо десет прозореца за кандидатстване, по които са получени над 3000 кандидатури за финансиране. Предоставено е финансиране на 73 стартиращи иновативни предприятия в размер на 4 384 759 евро, като към датата на финализиране на доклада по инструмента са отчетени последващи частни инвестиции във финансирани предприятия в размер на 4 млн. евро, при инвестирани 6 млн. евро от програмата. По JEREMIE се изпълняват два инструмента за облекчаване на условията за банково кредитиране – гаранции, покриващи загуби по портфейли от заеми и финансиране чрез споделяне на риска. Към месец декември 2013 са предоставени над 4 445 гарантирани кредити на обща стойност 275 млн. евро, от които 173 млн. евро са за нови инвестиции на МСП. Към същия период са отпуснати 1 253 кредита на обща стойност близо 170 млн. евро, в изпълнение на ниско-лихвения инструмент. В процес на набиране на частен капитал са и два дялови инструмента – фонд за рисков капитал и мезанин фонд. В края на 2013 е финализиран и подборът на финансови посредници по инструмента за съ-финансиране (Табл.7, Приложение 8)

Холдинговият фонд е договорил над 93% от предоставените от ОП средства. Усвояемостта на инструментите е 56%, което предвид късния старт на инициативата е сериозен напредък. Най-успешен от гледна точка усвояемостта е гаранционният инструмент (91% към края на 2013). Предвид факта, че Инструментът за споделяне на риска започва реално функционирането си през 2013 постигнатите 42.5% също очертават добри перспективи. Реалните операции по Фонда за рисков капитал и Мезанин фонда все още предстои да стартират. По отношение на Мезанин фонда инвеститорите в него очакват гаранции за бъдещето на инструмента след 2015.

Предвид успеваемостта на финансовите инструменти и фактът, че помощта по ОП, насочена към такъв тип инструменти води до значителна мобилизация на частен капитал, вкл. и по време на кризи каквато е световната пандемия от COVID-19, в рамките на ОПИК ще се осигури функционирането им, като се вземе предвид и необходимостта от гарантиране наличието на достатъчен обем публична информация относно напредъка по изпълнението на инструментите за финансов инженеринг, подбора на финансови посредници и степента на постигане на целите им. ФИ са планирани в рамките на ТЦ 3, ПО 2.

ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПО ОПИК

Приносът на ОПИК за адресирането на идентифицираните по-горе основни нужди и предизвикателства на българската икономика, отчитайки научените уроци се изразява в следните 6 области на интервенция:

- Технологично развитие и иновации - интервенции по ТЦ1 (Инвестиционен приоритет (ИП) Чл. 5 ал. 1 т. б от ЕФРР Регламент);
- Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството - интервенции по ТЦ 3 (ИП Чл. 5 ал. 3, т. а от ЕФРР Регламент);
- Капацитет за растеж на МСП - интервенции по ТЦ3 (ИП чл.5. ал 3, т. г от ЕФРР Регламент);
- Енергийни технологии и енергийна ефективност - интервенции по ТЦ 4 (ИП чл. 5 ал. 4 т. б от ЕФРР Регламент);
- Ресурсна ефективност - интервенции по ТЦ6 (ИП чл.5. ал. 6 т. ж от ЕФРР Регламент);
- Сигурност на доставките на газ – интервенции по ТЦ7 (ИП чл. 5 ал,7, т. д от ЕФРР Регламент) .

Първата област на интервенция (технологично развитие и иновации) е насочена към постигане на „интелигентен растеж“ в областите на ИСИС, особено по отношение научните изследвания и иновациите. Необходимо е засилване на иновационния капацитет на предприятията, както и развитие на благоприятна среда за иновации и изследвания чрез подкрепа на съществуващи и ефективни структури. Изпълнението на предвидените индикативни дейности цели инвестиции в иновационни дейности, базирани на НИРД, създаване и засилване на капацитета на българските предприятия за разработване, внедряване на иновативни продукти, услуги и бизнес модели, както и за подобряване на условията за осъществяване на иновационна дейност и развитие на сътрудничеството между бизнеса и научните среди. По този начин се насърчава засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“ за разработването на конкурентни продукти/услуги, за които има пазарно търсене.

Насърчаването на синергично сътрудничество и взаимодействие между всички участници в иновационната система, предприемането на синхронизирани стъпки по цялата верига дава възможност за смекчаване на последствията от пазарните провали, съпътстващи иновационния процес.

Дейностите по първата област на интервенция ще допринесат за изпълнението на следните цели по ТЦ1:

- Принос към националната цел по стратегия „Европа 2020“ за увеличаване на разходи за НИРД като % от БВП;

Принос към следните резултати от СП:

- нарастване на предприятията, реализирали иновационна дейност;
- подкрепа за предприятия, които си сътрудничат с научни организации /други предприятия;
- подкрепа за развитие на технологични паркове и лаборатории;
- подкрепа за клъстери за иновации;
- увеличаване на разходите за НИРД на предприятията;

Втората област на интервенции (насърчаване на предприемачеството) е насочена към постигане на интелигентен растеж, и индиректно към приобщаващ растеж чрез насърчаване на създаването на нови и устойчиви предприятия, които да разкриват работни места. Съгласно НСНМСП България е държава, в която предприемаческата инициатива има условия за старт и реализация, но са необходими допълнителни мерки, насочени към облекчаване на условията за развитие на нови идеи и улесняване на достъпа до финансиране за малки и стартиращи предприятия. Целта на подкрепата по тази област на интервенции е повишаване на предприемаческата активност; успешно реализиране на нови бизнес идеи и развитие на съществуващи фирми, водещи до икономическа стабилизация и растеж. Като част от предприемачеството се предвижда и целенасочена подкрепа за МСП в нововъзникващи сфери, които адресират регионални и европейски предизвикателства.

Принос към следните резултати от СП:

- Увеличение на предприемаческата активност.

Третата област на интервенция (капацитет за растеж на МСП) цели да ускори растежа и да създаде възможности за повишаване на продуктивността на предприятията, диверсификация на продуктовото портфолио и реализиране на продукцията на нови пазари чрез подкрепа с БФП в съответствие с НСНМСП, а също и чрез подобряване на достъпа до финансиране. Отчитайки тези обстоятелства и позицията на бизнеса и неговите организации, програмата предвижда и през 2014-2020 да продължи да инвестира в подобряване на производствените процеси в предприятията и преминаването към високо технологични и базирани на знанието технологии за усъвършенстване на производството, управление на качеството и повишаване на възможностите за експортна ориентация и достъпа до международни пазари.

Значителен потенциал за повишаване на конкурентоспособността и производителността на предприятията съществува в развитието на електронните приложения и услуги и използването на системи за управление на бизнеса.

В условията на световна пандемия, каквото се оказва разпространението на COVID-19, в рамките на тази области предвидено реализиране на специфични мерки, насочени към МСП с цел облекчаване на последиците от кризата чрез предоставяне на бърза и всеобхватна подкрепа за осигуряване на ликвидност и оборотни средства за засегнатите компании.

Принос към следните резултати от СП:

- повишаване на обема на износа на стоки и услуги, реализиран от МСП;
- подкрепа за клъстери;
- подкрепа за МСП за участие в промоционални дейности:

- подкрепа за МСП за въвеждане на сертификати;
- подкрепа за проекти на МСП за растеж и експорт;
- увеличение на дела на износа в общия оборот на МСП.

Четвъртата област на интервенция (енергийни технологии и енергийна ефективност) ще подкрепя устойчивото използване на енергия и повишаването на енергийната ефективност на предприятията. В сравнение с останалите европейски страни нашата икономика е най-енергоемката и една от най-силно зависимите от внос на енергийни ресурси. Поради това, повишаването на енергийната ефективност на предприятията и стимулирането на производството и използването на енергия от ВИ за собствено потребление са от ключово значение за гарантиране намаляването на енергийната интензивност на икономиката и оттам - намаляване на отстоянията от националната цел за енергийна ефективност. Дейностите по четвъртата област ще допринесат за изпълнението на следните цели по ТЦ 4:

Принос към Национална цел по стратегия „Европа 2020“: Повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 [28]

Принос към следните резултати от СП:

- намаляване на енергийната интензивност на икономиката;
- повишаване на енергийните спестявания в предприятията
- намаляване на емисиите на парникови газове.

Петата област на интервенция (ресурсна ефективност) надгражда необходимостта от инвестиции за постигането на ресурсо-ефективна икономика като хоризонтален приоритет и го допълва с пилотни и демонстрационни инициативи насочени към поощряване на промишлената симбиоза и обмена на информация между партньорите във веригата на стойността. Въвеждането на ресурсо-ефективни технологии и процеси в предприятията създава предпоставки за повишаване както на конкурентоспособността, така и на качеството на живот. Предвид че повишаването на ресурсо-ефективността на предприятията е адресирано в интервенциите по ТЦ 1, 3 и 4 чрез хоризонтален принцип, дейностите по настоящата област силно се допълват от останалите области.

Дейностите по тази област на интервенция ще допринесат за изпълнението на следните цели по ТЦ 6:

Принос към следните резултати от СП:

- Намалено образуване на отпадъци и повишена повторна употреба и рециклиране;

- Подобрена околна среда и качество на въздуха, включително и в населените места.

Шестата област на интервенция (Сигурност на доставките на газ) ще подкрепи изграждането на адекватна енергийна инфраструктура като предпоставка за подобряване на положението със сигурността на доставките в България. Развитието на междусистемни връзки с енергийните системи на съседните държави ще бъде от ключова важност за повишаването на сигурността и гъвкавостта на енергийните доставки за предприятията.

За преодоляване на основните предизвикателства свързани с необходимостта от догонващ растеж и адресиране на гореописаните зони на интервенция са определени следните 4 приоритетни оси със съответните инвестиционни приоритети:

ПРИОРИТЕТ 1. Технологично развитие и иновации

1. Технологично развитие и иновации („интелигентен“ растеж) (ТЦ1);

ПРИОРИТЕТ 2. Предприемачество и капацитет за растеж на МСП

- 2.1. Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството (ТЦ3);
- 2.2. Капацитет за растеж на МСП (ТЦ3);

ПРИОРИТЕТ 3: Енергийна и ресурсна ефективност

- 3.1. Енергийни технологии и енергийна ефективност (ТЦ4);
- 3.2. Ресурсна ефективност (ТЦ6);

ПРИОРИТЕТ 4: Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ

- 4.1. Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за пренос на енергия (ТЦ7)

Тези четири приоритетни оси целят комплексно да допринесат за създаването на устойчиви дългосрочни конкурентни предимства на предприятията и ускоряване на прехода към икономика базирана на знанието, като в същото време се подобри представянето на България по показателите: развитие на финансовия пазар,

технологична готовност, усъвършенстване на бизнеса и иновации, както и повишаване сигурността на доставките на газ за предприятията.

При определянето на приоритетните оси и инвестиционните приоритети е следван подходът на концентрация на ресурсите с цел ефективно и ефикасно разпределяне на средствата от ЕФРР. Финансовите средства на ЕСИФ са твърде ограничени на фона на предизвикателствата пред българската икономика, което налага определянето на ясни и достижими цели за постигане на чувствително въздействие върху състоянието на предприятията. Средствата допълват националните усилия в тази насока, като се очаква да мобилизират по-голям частен ресурс, за да служат като катализатор за икономическо развитие, а не като краен източник на финансиране.

Опитът от настоящия програмен период показва същественото значение на достъпа до финансиране, включително при изпълнението на проекти с БФП. Чрез ФИ се цели облекчаване на достъпа до финансиране на предприятията, по-висока скорост на усвояване и допълнителна гъвкавост при реализацията на дейности на ниво предприятие, вкл. и в условията на кризи, засягащи социално-икономическото развитие на страната. Основните предимства на ФИ са възможността за повторното използване на средствата в дългосрочен план, бързината на подбора и гъвкавост при изпълнението по отношение крайните получатели, включително редуцирани срокове и административна тежест на процедурите, потенциала за мобилизиране на допълнителни инвестиции за преодоляване на несъвършенствата на пазара в съответствие със стратегията „Европа 2020“ и приоритетите на политиката на сближаване.

Като интегрална част от първите три приоритетни оси са идентифицирани инвестиции, насочени към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства, които пряко да допринесат за повишаване на иновативността и конкурентоспособността на предприятията в страната.

Като хоризонтална приоритетна ос са идентифицирани инвестициите за техническа помощ за осигуряване на безпрепятствено управление, изпълнение, наблюдение, оценка, информация и контрол на оперативната програма, гарантирайки по този начин високо ниво на усвояване на средствата и резултатност от изпълнението на стратегията на ОПИК. Поради обхвата и огромния брой потенциални бенефициенти, мерките за публичност и информираност също са от особено значение не само за изпълнение на нормативните изисквания, но и като предпоставка за активното участие в програмата, за подготвеността на проектите и за осезаем ефект и срочна реализация.

1.1.1bis Описание на очакваното въздействие на оперативната програма върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и върху подготовката за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката.

Бързото разпространение на COVID-19 засегна по безпрецедентен начин и предизвиква големи сътресения в обществата и икономиките на всички държави в света. Настъпилата криза, както и последвалите три вълни, застрашаващи общественото здраве, възпрепятстват и се превърнаха в основен риск за намаляване на растежа на икономиката на ЕС, а оттам и на българската икономика. Извънредните и спешни мерки, предприети от държавата за запазване на общественото здраве, оказаха неблагоприятно въздействие върху икономическата дейност във всички сектори. В допълнение към прякото въздействие върху мобилността и търговията и свързаните с тях дейности, разпространението на епидемията засегна предприятията във всички сектори и от всички видове.

Най-силно засегнат от кризата се оказва малкият и среден бизнес, поставен под риск от загуба на доходи и необратимо излизане от пазара, както и поради по-малката възможност да се възползва от социална защита. Според данни на НСИ за икономическите показатели на нефинансовите предприятия в дейностите, засегнати непосредствено от кризата, оперират около 180 хил. предприятия, в които работят 30% от заетите и се създава 19% от добавената стойност в БВП. Съгласно Анализа на развитието на МСП в България, през 2018 г. МСП представляват 99% от регистрираните компании в страната и представят 65% от добавената стойност, като осигуряват 75,4% от заетостта. По този начин тяхната роля в общата икономическа екосистема надхвърля средните стойности за ЕС. Предвид това, влошаване на бизнес резултатите на МСП би довело до непропорционална нестабилност в почти всички области на обществения живот.

Първоначално, с оглед на ситуацията, предизвикана от първата вълна на COVID-19, УО планира да използва средствата по REACT-EU за оборотен капитал и за инвестиционни мерки с дигитална и зелена насоченост. Независимо от това, първоначалните намерения трябваше да бъдат променени поради разрасналите се втора и трета вълна, в резултат на което властите предприеха серия от мерки за намаляване разпространението на вируса сред населението. Тези мерки имаха дори още по-негативен ефект по отношение дейността на МСП. Макар понастоящем третата вълна да е отшумяла и ръстът на заболяелите да отчита значителен спад, пандемията все още оставя трайни следи върху икономическите показатели на България. В контекста на все още частично съществуващите социални ограничения и забавения темп на ваксиниране на населението, ревизираните очаквания в Пролетните икономически прогнози на ЕК за развитието на БВП са 3.5% възстановяване, но през 2021 българската икономика ще остане на значително по-ниски нива спрямо нивата преди пандемията. Съгласно проучване на НСИ относно ефекта на пандемията върху различните сектори на икономиката 29% от предприятията са заявили, че през март 2021 имат спад в приходите от продажби в сравнение с февруари 2021, при 48.4% няма промяна, а само 22.4% са регистрирали увеличение. Предвид несигурността по отношение на разпространението на вируса и продължителността на действие на предприетите

мерки, несигурни остават прогнозите за дейността на нефинансовите предприятия и за 2021.

В отговор на тази ситуация, подкрепата за МСП от инициативата REACT-EU се планира да бъде използвана предимно за оборотен капитал, като се диверсифицират формите на финансиране чрез добавяне на финансови инструменти към безвъзмездните средства. Това ще позволи обхващането на значително по-широк кръг предприятия в различни фази на развитие и с различен обхват на инвестиционните си намерения, което да ги подпомогне по-ефективно по пътя на тяхното възстановяване.

Военната агресия от страна на Руската федерация срещу Република Украйна и продължаващият въоръжен конфликт поставят допълнителни предизвикателства пред преодоляването на последиците от пандемията, причинена от COVID-19 и подготовката за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката. В резултат на военната и хуманитарна криза, Съюзът и по-специално източните му региони, включително България са изправени пред значителен приток на хора, разселени от Украйна след 24 февруари 2022 г., на които е необходимо да бъде оказана незабавна подкрепа. Лицата, които са напуснали Република Украйна от началото на военния конфликт са повече от 6 милиона, като към 02.08.2022 г. в България е предоставена временна закрила на 126 527 лица. Приблизително 85 000 бежанци са останали в страната, като преобладаващата част от тях са майки с деца.

В изпълнение на приетото от Комисията предложение за Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE) и с оглед необходимостта от предприемане на спешни мерки за справяне с миграционните предизвикателства, на държавите-членки бяха предоставени редица гъвкави възможности за финансиране на широк кръг от интервенции, предвидени в програмите им в областта на политиката на сближаване, включително чрез използване на допълнителните средства, осигурени по линия на инструмента Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа (REACT-EU). Подкрепата, предоставяна по линия на ОПИК има допълваща роля, по-специално за действията, финансирани по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, за да се увеличи максимално въздействието на наличното финансиране.

В този контекст и във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета на Европейския съюз от 4 март 2022 г., с което се активира прилагането на Директива 2001/55/ЕО за въвеждане на временна закрила, в рамките на ОПИК се предвижда чрез средства по линия на инструмента REACT-EU да бъде предоставена подкрепа за задоволяване на основните потребности от настаняване и изхранване на лицата, бягащи от военния конфликт в Украйна. По този начин ще се гарантира осигуряването на първоначалния прием и покриването на основните нужди на лицата, разселени от Украйна с цел насърчаване на интеграцията им и смекчаване на негативните последици от миграционния натиск в условията на възстановяване на икономиката от пандемията, причинена от COVID-19.

1.1.2. Обосновка на избора на тематични цели и съответстващите им инвестиционни приоритети предвид споразумението за партньорство въз основа на набелязаните регионални и — когато е целесъобразно — национални нужди, включително необходимостта от справяне с предизвикателствата, посочени в съответните препоръки за отделните държави, приети съгласно член 121, параграф 2 от ДФЕС, и съответните препоръки на Съвета, приети съгласно член 148, параграф 4 от ДФЕС, като се взема предвид предварителната оценка. Обосновка, посочваща очакваното въздействие на оперативната програма върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и върху подготовката за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката.

Таблица 1: Обосновка на избора на тематични цели и инвестиционни приоритети

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
<p>01 - Засилване на научноизследователската дейност, развойната дейност в областта на технологиите и иновациите</p>	<p>1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, кълстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими</p>	<p>Препоръки на Съвета относно Националната програма за реформи на България за 2013 г. и съдържаща становище относно Конвергентната програма на България за периода 2012-2016 г:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препоръка 5 „Да подобри достъпа на МСП и на новосъздадените предприятия до финансиране" и Препоръка 4 „...като засили сътрудничеството между образованието, научно-изследователските институти и предприятията.” <p>Национални цели</p> <ul style="list-style-type: none"> • НЦ заложен в НПП за увеличение на инвестициите в НИРД от 0.6% от БВП през 2012 до 1,5 % от БВП до 2020; • В Националната програма за развитие: България 2020 са предвидени дейности за развитие на иновационната инфраструктура и

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
	за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги	<p>екосистема и повишаване на иновационната дейност на предприятията.</p> <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Слабо сътрудничество на различните участници в НИРД; • Ниска иновационна активност и ниска добавена стойност на иновациите; • Недостатъчно развита иновационна инфраструктура и недостатъчно атрактивна иновационна среда. • Развитие на иновативния сектор в отговор на кризата, причинена от COVID-19.
03 - Подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР)	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори	<p>Препоръки на Съвета относно Националната програма за реформи на България за 2013 г. и съдържаща становище относно Конвергентната програма на България за периода 2012-2016 г:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препоръка 5 „...Да подобри достъпа на МСП и на новосъздадените предприятия до финансиране”; <p>Национални цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В НСНМСП е заложена национална цел за удвояване на рисковите инвестиции от 0.012% през 2012 г. на повече от

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>0.025% до 2020 г.</p> <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Затруднен достъп до източници за финансиране - въпреки че по показател достъп до финансиране България заема 10-то място в ЕС за 2012 г., едва 16,7%[1] от българските МСП имат достъп до публична финансова помощ; • Незадоволителни условия за реализиране на предприемачески възможности и такива, свързани с културата и образованието за изграждане на предприемачески дух. <p>[1] Национална стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020 г.</p>
<p>03 - Подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР)</p>	<p>3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации</p>	<p>Препоръки на Съвета относно ННР на България за 2013 и становището на Съвета относно Конвергентната програма на България за 2012-2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препоръка 5 „...Да подобри достъпа на МСП и на новосъздадените предприятия до финансиране” <p>Национални цели съгласно НСНМСП:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на дела на МСП, които изнасят стоки

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>и услуги за ЕС (от 3.15% през 2012 на > 7% през 2020);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на дела на МСП, изнасящи извън ЕС (от 1.76% през 2012 на > 3.06% през 2020). <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Влошена структура на износа с акцент върху стоки и услуги с ниска добавена стойност; • Ниска степен на интернационализация – 95% от МСП и страната се подрежда на 27 място в ЕС през 2012; • Ниска степен на внедряване на усъвършенствани технологии за производство, оптимизация на производствения процес и вериги, намаляване на използваните ресурси и себестойността на продуктите, за конкурентни предимства и устойчиво пазарно присъствие на МСП; • Въздействието върху МСП от всички сектори и видове на разпространението на епидемията от COVID-19.
04 - Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори	4б - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията	<p>Национални цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В Националната програма за реформи, в изпълнение на стратегията „Европа 2020“ е определена

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>национална цел за повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • В Националната програма за развитие: България 2020 са предвидени дейности за повишаване на енергийната ефективност на предприятията. <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ниска енергийна ефективност на предприятията - българската икономика изразходва със 77,34% повече количество енергия за производството на единица БВП от средното ниво за ЕС 27, което е един от факторите, ограничаващи производителността и конкурентоспособността на предприятията в България; • Липса на средства за инвестиции в повишаване на енергийната и ресурсна ефективност.
<p>06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите</p>	<p>bg - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор</p>	<p>Национални цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В Националната програма за развитие: България 2020, както и в Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия са предвидени дейности за повишаване на ефективното използване на ресурсите в МСП, вкл.

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>за пилотни и демонстрационни инициативи. В НСНМСП е заложена цел за увеличение на дела на МСП с мерки за ефективност на ресурсите от 85% през 2012 на повече от 95% към 2020 г.</p> <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Българските МСП са с най-ниски показатели по ресурсна ефективност сред страните-членки на ЕС, което е един от факторите, ограничаващи производителността и конкурентоспособността на МСП в България. • Липса на дейности, процеси и продукти за повишаване на ефективността на ресурсите; • Недостатъчни и неефективни инвестиции за опазване на околната среда.
07 - Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури	7e - Подобриване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници	<p>Национални цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проектите за газови междусистемни връзки и капацитета за справяне с прекъсванията са част от Специфичните за страната препоръки № 7 (2013) и № 6 (2014) на Националната програма за реформи; <p>Енергийната независимост на газовия пазар е приоритет на</p>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>България, особено с оглед на политическите и икономически събития, предизвикани от кризата в Украйна и по инфраструктурните проекти, вкл. изграждане на реверсивни газови междусистемни връзки с Гърция, Сърбия, Румъния и Турция е предприета интензивна работа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Диверсификацията на газовите доставки е приоритет на Енергийната стратегия на България до 2020 г. <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на сигурността и гъвкавостта на доставките на газ. Стратегическото разположение на България определя потенциала ѝ за диверсификация на източниците и трасетата за газови и нефтени доставки. Усилията са насочени към привличането на бъдещите трасета на газопроводи от Русия, Каспийския регион, Близкия изток и Северна Африка.
<p>13 - Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката</p>	<p>13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката</p>	<p>Препоръка на Съвета относно НПР на България за 2020 г. относно предприемане на всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.</p>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
		<p>Национални цели</p> <ul style="list-style-type: none"> • Актуализация на НСНМСП 2014-2020 относно включване на нови насоки за спешни действия в приоритет „Достъп до финансиране“: т. 6 „Създаване на механизми за ускоряване на процеса по предоставяне на публично финансиране в условия на COVID- 19“. <p>Идентифицирани нужди</p> <ul style="list-style-type: none"> • 27.7% от средствата от REACT-EU за България за 2021 са насочени към икономически мерки за МСП за справяне с последствията от кризата, предизвикана от COVID-19. • Новите кредити на МСП възлизат на 4,1 млрд. лв. годишно. С оглед осигуряване на устойчив достъп до финансиране в първоначалния период на отговор и последващите години, което би затворило кръга от фактори, обуславящи бавното възстановяване, значим дял от новия размер на финансиране следва да бъде с публични средства.
13 - Преодоляване на последиците от	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от	Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета на ЕС от 4

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора/Въздействие върху улесняването на преодоляването на последиците от кризата
извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката	извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката	<p>март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила</p> <p>Идентифицирани нужди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Справяне с миграционния натиск, породен от военния конфликт в Република Украйна. <p>Оказване на навременна подкрепа на разселените лица от Украйна, обхванати от временна закрила на територията на Република България, чрез покриване на основните им нужди от настаняване и изхранване.</p>

1.2 Обосновка на разпределението на финансовите средства

Обосновка за разпределението на финансовите средства (подкрепа от Съюза) за всяка тематична цел и когато е целесъобразно — за всеки инвестиционен приоритет, в съответствие с изискванията за тематична концентрация, като се взема предвид предварителната оценка.

Обосновка на допълнителните финансови средства, разпределени за тематичната цел "Улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката" на ЕФРР, ЕСФ и ФЕПНЛ, и начина, по който тези средства се насочват към географските райони, в които са най-необходими, като се вземат предвид различните потребности и равнища на развитие на регионите с цел запазване на акцента върху по-слабо развитите региони в съответствие с целите за икономическо, социално и териториално сближаване, заложен в член 174 от ДФЕС.

Разпределението на финансовите средства от ЕСИФ между отделните оперативни програми, които ще се изпълняват в България през новия програмен период отчита националните приоритети и нужди и е направено въз основа на предварително разпределение на ресурса по тематични цели, базирано на специално разработен за целта модел на национално ниво. Разпределението е при отчитане на националните

приоритети на Националната програма за развитие: България 2020 и Националната програма за реформи; идентифицираните нужди от анализа на Споразумението за партньорство и Становището на ЕК от октомври 2012 г. относно приоритетите за финансиране; специфичните препоръки на Съвета по Националната програма за реформи; националният капацитет на усвояване на средствата от програмния период 2007-2013 г. Индикативното разпределение между отделните оперативни програми и по тематични цели се основава на финалното разпределение на средствата от ЕС за Кохезионна политика за България, вкл. REACT-EU и предприетите от правителството действия за осигуряване на средства за изпълнение на мерки, за справяне с икономическата криза, породена от COVID-19, насочени към МСП. За страната ни от ЕФРР е определен ресурс в размер на 3 567 667 612 евро и 436 355 501 евро от средствата за REACT-EU за 2021 г. и 139 651 309 за 2022 г., от които 1 428 375 935 евро са за ОПИК (205 311 713 евро от REACT-EU). Съгласно нормативно определената ставка за съфинансиране от 85% (чл. 20, т.3, буква б) от Регламент № 1303/2013, националното съфинансиране по програмата е в размер на 218 481 922 евро (15% от общия бюджет на програмата, с изкл. на средствата от REACT-EU), при което общият бюджет възлиза на 1 646 857 859 евро.

Според Споразумението за партньорство ОПИК 2014-2020 г. ще подкрепи инвестиционни приоритети по шест тематични цели, като финансовото разпределение е направено въз основа на националния модел за разпределение на средствата по ЕСИФ и необходимостта от осигуряване на средства за изпълнението на мерки, за справяне с икономическата криза, породена от COVID-19. Инвестиционните приоритети са, както следва:

- за ТЦ1 "Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите" - 7.19% от бюджета на ОПИК 2014-2020 г.;
- за ТЦ3 "Повишаване на конкурентоспособността на МСП" – 58.82% от бюджета на ОПИК 2014-2020 г.;
- за ТЦ4 "Подкрепа на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори" – 12.68% от бюджета на ОПИК 2014-2020 г.;
- за ТЦ6 "Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите" – 2.18% от бюджета на ОПИК 2014-2020 г.;
- за ТЦ7 "Насърчаване на устойчивия транспорт и отстраняване на тесните места в ключовите мрежови инфраструктури" – 2.46% от бюджета на ОПИК 2014-2020 г.;
- за ТЦ 13, „Улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката“ – 14.22% от бюджета на ОПИК
- за "Техническа помощ" – 2.45% от от бюджета алокиран към ОПИК 2014-2020 г.

По всяка от тези тематични цели ОПИК 2014-2020 г. се допълва с други ЕСИФ програми, които в демаркация и допълняемост адресират идентифицираните

национални нужди, като съвместно ще изпълнят заложените в Споразумението за партньорство резултати по съответните тематични цели.

Предвид ориентацията към ясни резултати и ограничения бюджет за оперативната програма по тематични цели е възприет подход за концентрация на ресурсите върху онези приложими за програмата инвестиционни приоритети от Регламент № 1301/2013, които най-целенасочено адресират идентифицираните нужди, привличат друг ресурс и позволяват най-голяма интеграция на мерки, вкл. и от различни тематични цели, когато това е обосновано и води до постигането на синергичен ефект. Относително niskият дял на бюджета на ОПИК 2014-2020 г. по Тематична цел 6 се дължи на няколко фактора:

- основните нужди на България попадащи в обхвата на ТЦ 6, вкл. ресурсна ефективност, се адресират (при спазване на принципа за демаркация) от пет оперативни програми: ОПОС (със средства на ЕФРР и КФ); ОПРР (със средства на ЕФРР); ПРСР (със средства на ЕЗФРСР), ОПИК (със средства на ЕФРР) и ПМДР (със средства на ЕФМДР), като най-голяма тежест се пада на ОПОС;
- предмет на ОПИК 2014-2020 г. от тематична цел 6 е ресурсната ефективност на предприятията, която в същото време се явява и елемент на хоризонталния принцип за устойчиво развитие, и като такъв е адресиран чрез водещите принципи за избор на проекти по други инвестиционни приоритети (техническо развитие и иновации, капацитет за растеж, енергийна ефективност).

Предвид това и отчитайки факта, че разходите на индустрията за възстановяване и опазване на околната среда в България са над средните нива за ЕС, е обоснован относително niskия дял на бюджета на ОПИК 2014-2020 г. по Тематична цел 6.

Разбивката по инвестиционни приоритети на алокираните по тематични цели средства е, както следва:

- Технологично развитие и иновации – 7.19% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството – 7.05% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Капацитет за растеж на МСП – 51.77% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Енергийни технологии и енергийна ефективност – 12.68% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Ресурсна ефективност – 2.18% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за пренос на енергия – 2.46% от бюджета на ОПИК 2014-2020;
- Улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и подготовка

за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката – 14.22% от бюджета на ОПИК 2014-2020;

- Техническа помощ – 2.45% от бюджета на ОПИК 2014-2020.

За повече информация виж таблица 8 от Приложение № 8.

Предвид националните специфики, необходимостта от фокусиране на интервенциите върху най-належащите нужди и най-важните цели, като в същото време се подсигури интегриране на мерките за постигане на синергичен ефект от подкрепата, при спазване на правилата за вътрешна съгласуваност и допълняемост, по-горе изброените инвестиционни приоритети на ОПИК са групирани в пет приоритетни оси, както е показано в Таблица 2 по-долу.

Описаните приоритетни оси са структурирани чрез прилагането на съгласуван интегриран подход и се съотнасят към тематични цели и съответстващи им инвестиционни приоритети и специфични цели. За изпълнение на инвестиционните приоритети са посочени видове и примерни дейности. Посочените дейности са с индикативен характер и не представляват изчерпателен списък както по отношение на своя брой, така и по отношение на възможностите за въздействие. В съответствие със своите процедури Управляващият орган може да добави нови или да промени дейностите, описани по-долу в случай, че подобна промяна или нова дейност съответства на тематичните цели и инвестиционните приоритети по съответната приоритетна ос.

По първите три приоритетни оси, както и в рамките на Приоритетна ос 6, се предвижда помощ както чрез директна подкрепа, така и чрез финансови инструменти.

Таблица 2: Преглед на инвестиционната стратегия на оперативната програма

Приоритетна ос	Фонд	Подкрепа от Съюза (в евро)	Дял от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма	Тематична цел/инвестиционен приоритет/специфична цел	Общи и специфични за програмата показатели, за които е определена целева стойност
1	ERDF	103 748 154,00	7.19%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 01 - Засилване на научноизследователската дейност, развойната дейност в областта на технологиите и иновациите ▼ 1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги ▼ 1.1 - Повишаване на иновационната дейност на предприятията 	[SR1, SR2]
2	ERDF	848 927 317,00	58.82%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 03 - Подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР) ▼ 3a - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори ▼ 2.1 - Подобряване нивото на оцеляване на МСП, включително чрез насърчаване на предприемачеството ▼ 3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации ▼ 2.2 - Повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП ▼ 2.3 - Сметчане на последиците от епидемичния взрив от COVID-19 върху българските МСП 	[SR03, SR04, SR05, SR15]
3	ERDF	214 438 544,00	14.86%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 04 - Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори ▼ 4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията ▼ 3.1 - Намалване на енергийната интензивност на икономиката ▼ 06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите ▼ 6g - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор ▼ 3.2 - Повишаване на дела на МСП с внедрени мерки за ефективно използване на ресурсите 	[SR06, SR07]
4	ERDF	35 526 739,00	2.46%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 07 - Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури ▼ 7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници ▼ 1 - Подобряване на свързаността със съседните газопреносни системи 	[SR08]

Приоритетна ос	Фонд	Подкрепа от Съюза (в евро)	Дял от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма	Тематична цел/инвестиционен приоритет/специфична цел	Общи и специфични за програмата показатели, за които е определена целева стойност
6	ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU	164 304 455,00	11.38%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 13 - Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката ▼ 13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката ▼ 6.1 - Възобновяване и/или запазване дейността на предприятията след възстановяване на условията за работа на бизнеса ▼ 6.2 - Намалване на енергийната интензивност на икономиката 	[SR06, SR16]
7	ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU	41 007 258,00	2.84%		[]
5	ERDF	35 423 468,00	2.45%	<p>5.1 - Подкрепа за ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПИК и ОП ИМСП съгласно действащото законодателство и съществуващите добри практики</p> <p>5.2 - Подпомагане на Управляващия орган за предоставяне на адекватна и навременна информация и информиране на обществеността относно възможностите за финансиране по ОПИК, критериите, правилата и процедурите за участие и нейното изпълнение</p> <p>5.3 - Укрепване капацитета на кандидатите и бенефициентите на ОПИК за участие в изпълнението на програмата и по-доброто (количествено и качествено) използване на финансовите ѝ ресурси</p>	[SR09, SR10, SR11, SR12, SR13]

2. ПРИОРИТЕТНИ ОСИ

2.A ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	1
Наименование на приоритетната ос	Технологично развитие и иновации

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ID на инвестиционния приоритет	1b
--------------------------------	----

ID на инвестиционния приоритет	1b
Наименование на инвестиционния приоритет	Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, кълстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	1.1
Наименование на специфичната цел	Повишаване на иновационната дейност на предприятията
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Индикативните дейности в подкрепа на посочената специфична цел ще доведат до увеличаване на иновационната дейност на българските предприятия чрез създаването на необходимата иновационна среда и инфраструктура за развитие на иновациите; стимулиране на дейностите за НИРД и иновации на и за предприятията, вкл. и чрез партньорства между предприятия, или между предприятията и научните организации. Засилването на иновационната дейност на предприятията се постига както чрез стимулиране на инвестициите (както публични, така и частни) в НИРД, така и чрез увеличаване на инвестициите в продуктови и процесни иновации, вкл. и в условията на световни кризи, каквато е пандемията от COVID-19. Еко-иновациите и иновациите в сферата на ниско-въглеродната икономика са интегрална част от подхода на ОПИК към иновациите. Така се създават предпоставки за изграждането на цялостния иновационен капацитет, придвижването нагоре по веригата на добавената стойност и за създаването на дългосрочни конкурентни предимства, вкл. в областите екология и ниско-въглеродни технологии.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		1.1 - Повишаване на иновационната дейност на предприятията						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR1	Дял на иновативните предприятия	% от общия брой предприятия	По-слабо развити региони	27,40	2012	30,40	НСИ	на две години
SR2	Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД	% от оборота	По-слабо развити региони	0,49	2012	0,63	НСИ	на две години (на четна година)

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

Предвидено е подкрепата в рамките на приоритетната ос да бъде съсредоточена, без да се ограничава, до следните индикативни групи дейности:

- развитие на сътрудничеството за иновации и НИРД между предприятията и между бизнеса и научните среди, вкл. интернационализация на иновационния процес;
- подкрепа за иновации в предприятията, вкл. разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в предприятията;
- подкрепа за развитие на среда и инфраструктура за изследвания и иновации за нуждите на бизнеса;

Развитието на сътрудничеството за иновации и НИРД между предприятията и между бизнеса и научните среди, вкл. интернационализация на иновационния процес, ще се стимулира чрез реализирането на съвместни проекти и участие в про-иновативни ЕС мрежи и платформи. Ще се създадат възможности на предприятията и водещи национални и/или европейски академични и изследователски групи да си сътрудничат, което да доведе до създаване/развитие на иновационен капацитет и споделяне на ресурси за разработване и внедряване на иновативни процеси и продукти, защита и трансфер на авторски и лицензионни права, технологичен трансфер и комерсиализация на резултатите от научни изследвания.

За подобряване на взаимосътрудничеството, най-вече в областта на високите технологии, би могло да се приложи подход на идентифициране и структуриране на обединения за иновации по модела на клъстерирането - във връзка с трансфер на технологии, общо необходими за

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

въвеждане и комерсиализиране на иновации в отделните предприятия от клъстера.

Стратегията за Дунавския район също съдържа приоритети, които ОПИК ще подкрепя във връзка с развитието на „общество на знанието“ (по-конкретно иновации и ИКТ). Примерни дейности в тази връзка включват създаване на живи лаборатории (living labs) за разработка, валидиране и внедряване на нови продукти и услуги чрез съвместно участие на потребителите, академичните структури и предприятията в процеса на иновации (съответствие с Дунавската стратегия, Action Plan на Дунавската стратегия, ПО7), както и улесняване на трансфера на креативни знания чрез изграждане на нови дизайн центрове и трансфер на знания от креативните индустрии към традиционните предприятия (съответствие с Дунавската стратегия, Action Plan на Дунавската стратегия, ПО8).

Очакваният принос на тези подкрепени действия се изразява в повишаването на развойната и иновационната дейност на предприятията вследствие на създадените възможности за взаимосътрудничество, обмен и споделяне на идеи и ресурси. В резултат ще нарастнат разходите за НИРД от предприятията, както и делът на предприятията, разработващи и внедряващи иновации в партньорство с останалите участници в иновационната верига, което ще доведе до изграждане на иновационен капацитет в определените по Цел 1 на ИСИС области и създаване на дългосрочни конкурентни предимства на страната. Принос се очаква и към целите и резултатите на Дунавската стратегия.

Целева група са български предприятия в сътрудничество с други български или европейски предприятия, висши училища и/или научноизследователски организации; български новосъздадени (спин-оф) предприятия на базата на интелектуална собственост, трансферирана от български или европейски висши училища/изследователски организации; клъстери с потенциал за висока добавена стойност; обединения от предприятия, създадени с цел създаване на нови продукти и услуги.

Подкрепа за иновации в предприятията, вкл. разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели, се свързва с инвестиционна подкрепа, консултантски и помощни услуги за разработване и внедряване на иновации в предприятията.

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

Очакваният принос на тези подкрепени дейности се изразява основно в нарастване на дела на предприятията, които самостоятелно разработват, внедряват и разпространяват иновации, в резултат на което ще се повиши иновационният им капацитет и конкурентоспособност.

Целева група са предприятия, разработващи/внедряващи иновации, вкл. и съществуващи предприятия.

Подкрепата за развитие на благоприятна среда и инфраструктура за изследвания и иновации за нуждите на бизнеса включва:

- довършване на проекта за София Тех Парк.

Целенасочената подкрепа за София Тех Парк цели надграждането на създадената иновационна среда, която обхваща всички аспекти на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите, където да се идентифицират, насърчават и развиват иновативни идеи и проекти. Целта е засилване на конкурентоспособността на науката и предприемачеството в България чрез подобряване на обмена на знания между академичните среди и бизнес общността, подпомагайки стартиращите дружества и иновативните идеи, катализирайки процеса на комерсиализация на научните изследвания. Ще бъдат развити условията за насърчване на проекти, които ще създадат нови знания и ще създадат потенциал за създаване на иновативни продукти, процеси и услуги, стимулиращи сектори на икономиката с висока добавена стойност, попадащи в обхвата на тематичните области и хоризонтални политики на ИСИС и ще доведат до увеличаване на конкурентоспособността и създаване на допълнителна заетост.

- подкрепа за развитието на модерни и нови за страната услуги за бизнеса, свързани с управлението на системата за интелектуална собственост, българската стандартизационна система и системи за акредитация на лаборатории и нови продукти.

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

Ще се създаде национална иновационна среда на световно ниво, за да се стимулира развитието на секторите със съществена добавена стойност, които са предмет на тематичните области на ИСИС.

Очакваният принос на тези подкрепени дейности се изразява в повишаване на иновационната активност чрез подобряване на средата и инфраструктурата за разработване и разпространение на иновации - иновационна среда, която да подпомогне развитието на иновационния капацитет и да създаде дългосрочни конкуренти предимства на българската икономика чрез придвижване нагоре по веригата на добавената стойност.

Целева група са София Тех Парк с цел създаване на еко-система от вертикално свързани предприятия, клъстери с потенциал за висока добавена стойност, обединения на фирми, както и обединения на фирми с научните организации, институции от пряка полза за иновационната дейност на предприятията.

Специфични целеви територии: територията на цялата страна.

Типове бенефициенти: предприятия или техни обединения, включително партньорства с научноизследователски организации[1] (както юридически лица, така и други форми на партньорства); агенции, ведомства и организации на бизнеса и други юридически лица, които са свързани с предоставянето на услуги за подкрепа на НИРД и иновации в бизнеса, София Тех Парк, клъстери.

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

[1] вкл. научно изследователски институти на БАН.

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:

- предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните правила на Управляващия орган;
- координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране;
- тематична концентрация –подкрепата ще бъде предоставяна само за операции/инвестиции, попадащи в обхвата на областите за интелигентна специализация, определени в Цел 1 на ИСИС;
- финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия;
- подкрепа за операции, чийто краен резултат ще допринесе за подобряване на ресурсната ефективност и свързаното с това смекчаване на степента на изменението на климата.[1];

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

- принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по оперативната програма ще се търси устойчивост на постигнатите резултати и дългосрочност на ефектите върху целевите групи;
- ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на Оперативната програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите;
- развитие на сътрудничеството за иновации и НИРД между бизнеса и научните среди;
- предоставяне на финансиране при намаляване на административната тежест за потенциалните бенефициенти;
- релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата;
- устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта/операцията;
- принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на Оперативната програма;
- принцип на равните възможности – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация.

Според Ръководството за синергия между Структурните фондове и Хоризонт 2020 и други изследователски програми и програми, свързани с иновации и конкурентоспособност (Ref. Ares (2014) 755621 – 17/03/2014), въпреки увеличения бюджет в сферата на изследванията, иновациите и конкурентоспособността от ключова важност е осигуряването на оптимални синергии между различните фондове и инструменти както за адресиране на глобалния конкурентен натиск, така и за максимизиране на резултата и ефективността на публичния ресурс. Европейският парламент и Съветът недвусмислено показват, че подходът се променя от «добре е да има» към «необходимо е да има» синергичен ефект между ЕСИФ и рамковите програми в периода 2014-2020 г., Хоризонт 2020 и COSME. Ръководството предвижда три основни възможности:

- паралелни, допълващи се проекти при добра синхронизация;

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, клъстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	---

- съвместно финансиране в рамките на един проект при ясна демаркация на разходите;

- надграждане на резултатите от проектите по рамковите програми, като стратегията на ОПИК 2014-2020 г. предвижда да включи тази възможност, предвид близостта с възможностите за намаляване на административната тежест. Проектни предложения, включващи надграждане на резултати по 5-та,6-та,7-ма рамкова програма и Хоризонт 2020 (и ECSEL Joint Undertaking), ще бъдат насърчавани чрез предимство на принципа на бонус точки при оценката.

При предоставянето на всякакъв вид финансиране ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.

[1] Съгласно Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.

2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиноваациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, кълстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	--

В рамките на ИП1.1. не се планира използването на финансови инструменти.

2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиноваациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, кълстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги
--------------------------------	--

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет	1b - Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшето образование, по-специално насърчаване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, трансфера на технологии, социалната иновация, екоиноваациите и приложенията за публични услуги, стимулирането на търсенето, изграждането на мрежи, кълстерите и отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии и в разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги						
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони	Целева стойност (2023 г.)	Източник на	Честота на

				(когато е уместно)	М	Ж	О	данните	отчитане
SO01	Брой предприятия, подкрепени от София Тех парк	Брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			26,00	ИСУН 2020	Ежегодно
CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			309,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO26	Научни изследвания, иновации: Брой предприятия, които си сътрудничат с научноизследователски институции	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			141,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO27	Научни изследвания, иновации: Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за иновации или за научноизследователски и развойни проекти	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			44 695 727,00	ИСУН 2020	Ежегодно
CO28	Научни изследвания, иновации: Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за пазара продукти	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			161,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO29	Научни изследвания, иновации: Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за предприятието продукти	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			177,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	1 - Технологично развитие и иновации
----------------	--------------------------------------

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
FI01	Финансов	Сертифицирани разходи	млн. евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			40,826,510,00			122 056 652,00	ИСУН 2020	Приложим за оста
CO01	Изпълнение	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			57			309,00	ИСУН 2020	Приложим за оста

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

Междинните стойности на финансовите индикатори и индикаторите за продукт са заложили въз основа на опита, придобит през програмния период 2007-2013 година и научените уроци.

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	056. Инвестиции в инфраструктура, капацитет и оборудване в МСП, пряко свързани с научноизследователски и иновационни дейности		61 412 493,00
ERDF	По-слабо развити региони	057. Инвестиции в инфраструктура, капацитет и оборудване в големи дружества, пряко свързани с научноизследователски и иновационни дейности		18 057 386,00
ERDF	По-слабо развити региони	059. Инфраструктура за научни изследвания и иновации (частна, включително научни паркове)		3 876 891,00
ERDF	По-слабо развити региони	062. Трансфер на технологии и сътрудничество между университети и предприятия, основно в полза на МСП		8 670 000,00
ERDF	По-слабо развити региони	063. Подкрепа за клъстери и бизнес мрежи, основно в полза на МСП		7 906 384,00
ERDF	По-слабо развити региони	096. Институционален капацитет на публичните администрации и публичните служби, свързани с изпълнението на дейността на ЕФРР, или действия в подкрепа на инициативи на ЕСФ за институционален капацитет		3 825 000,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства		103 748 154,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага		103 748 154,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	06. Инициативи за водено от общностите местно развитие	16 194 233,00
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	87 553 921,00

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		1 - Технологично развитие и иновации	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	1 - Технологично развитие и иновации

2.A.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	2
Наименование на приоритетната ос	Предприемачество и капацитет за растеж на МСП

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	3а
Наименование на инвестиционния приоритет	Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	2.1
Наименование на специфичната цел	Подобряване нивото на оцеляване на МСП, включително чрез насърчаване на предприемачеството
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Изпълнението на индикативните дейности, заложи в това приоритетно направление, е насочено към постигане на положителен ефект по отношение устойчивостта на новосъздадените предприятия. Съгласно SBA Fact Sheet 2013 за България разглеждайки демографските данни за бизнеса, най-скорошните налични данни (2011 г.) показват висока степен на динамика. През същата година са били закрити около 37 000 МСП, а повече от 36 000 са били създадени. Причините за високата степен на динамика съгласно посочения документ са много, включително финансовите недостатъци на българския сектор на МСП, свързани с достъпа до финансиране.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		2.1 - Подобряване нивото на оцеляване на МСП, включително чрез насърчаване на предприемачеството						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR03	Нови предприятия, съществуващи две години след създаването си	%	По-слабо развити региони	74,50	2012	77,00	НСИ / Евростат	на две години

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
-------------------------	---

Описание на дейностите, които ще се подкрепят:

- финансови инструменти в подкрепа на предприемачеството, включително финансови инструменти, комбинирани с безвъзмездна финансова помощ;
- насърчаване на предприемаческите идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства и секторите на НСНМСП.

Финансови инструменти в подкрепа на предприемачеството, включително финансови инструменти, комбинирани с безвъзмездна финансова помощ: посочените дейности, техния принос за постигането на специфичната цел, планираните целеви групи, целеви територии и категории бенефициенти са описани в частта „Планирано използване на финансови инструменти“.

Насърчаването на предприемаческите идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства[1] и секторите на НСНМСП се предвижда като неразделна част от предприемачеството като инвестиционен приоритет на стратегията на ОПИК, финансиран с безвъзмездна финансова помощ. Предвид особено значимостта за ЕС на определени специфични области[2], свързани с европейските и регионални предизвикателства, подкрепа ще получат предприятия в специфични сфери, напр. творчески и културни индустрии, предприятия, разработващи нови продукти и услуги, свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазване, в т.ч. социално предприемачество. Предвижда се и подкрепа на идеи, които ще се реализират от жени-предприемачи, стартиращи предприемачи – лица до 29 годишна възраст и за лица на възраст над 50 г., стартиращи собствен бизнес.

В синхрон със Споразумението за партньорство се поставя акцент на райони със специфични демографски характеристики.

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
<p>Предприемачеството в рамките на Стратегията за Дунавския район също може да получи подкрепа по този инвестиционен приоритет.</p> <p>Очакваният принос от тези дейности е осигуряване подкрепа за развитие на нови предприятия и конкурентоспособност на съществуващи предприятия и създаване и устойчивост на работни места в тях с цел постигане на ръст на нововъзникващите области, свързани с европейски и регионални предизвикателства.</p> <p>Целева група по тази група мерки са: предприятия, желаещи да реализират предприемачески идеи в областта на здравеопазването, процесите, свързани със застаряването на населението, демографските въпроси, културните и творчески индустрии и др.</p> <p>Териториален обхват: всички мерки и дейности в рамките на този инвестиционен приоритет ще се реализират на територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: стартиращи (новорегистрирани) и съществуващи предприятия в определените в Националната стратегия за насърчаване на МСП сектори, както и предприятия, развиващи своята дейност в областта на културните и творческите индустрии, предприятия развиващи нови продукти и услуги, свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазване. социално предприемачество и др.</p> <p>[1] Съгласно параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013</p> <p>[2] Творчески и културни индустрии, здравеопазване, дейности, свързани със застаряването на населението, съгласно параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013.</p>	

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
--------------------------------	---

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
--------------------------------	---

При избора на операции в рамките на инвестиционен приоритет 2.1. следва да се спазват следните водещи принципи:

- предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните такива на Управляващия орган;
- координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране;
- финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателства пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия;
- подкрепа за операции, чиито краен резултат ще допринесе за смекчаване на последиците от изменението на климата[1] и приспособяване към тях;
- ще се приоритизират проекти в областите на ИСИС;
- принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по Оперативната програма Управляващият орган следва да гарантира спазването на принципа за устойчиво развитие;
- ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на оперативната програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите; предоставяне на финансиране при намаляване на административната тежест за потенциалните бенефициенти;
- релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата;
- устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта/операцията;
- принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на оперативната програма;

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
<ul style="list-style-type: none"> • принцип на равните възможности – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация; • специфична тематична фокусираност – с безвъзмездна финансова помощ ще бъдат финансирани операции в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства и секторите на „Националната стратегия за насърчаване на малки и средни предприятия” 2014 - 2020. <p>При предоставянето на всякакъв вид помощ ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.</p> <p>[1] Съгласно Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.</p>	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
<p>Съгласно Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите "План за действие "Предприемачество 2020" достъпът до финансиране представлява една от най-сериозните пречки пред икономическия растеж и развитието на предприемачеството в Европа. За предприемачите е особено трудно да намерят финансови средства в първоначалните етапи от дейността им. Също толкова важно е да се повиши качеството на проектите за стартиращи предприятия и тяхната финансова възвръщаемост.</p> <p>Важен елемент за възникването на успешна предприемаческа екосистема е връзката с повече инвеститори на ранен етап от дейността на предприятието, способни да осигурят предстартов капитал, както и първата вълна от дялов капитал. Този род инвеститори използват широка</p>	

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
<p>мрежа от контакти и са източник на ценни знания и подкрепа за пазара и за развитието на предприемачески „интелигентни пари”.</p>	
<p><u>Във връзка с горното, планираното прилагане на финансови инструменти в рамките на настоящия инвестиционен приоритет обхваща, без да се ограничава, до следните индикативни групи финансови инструменти:</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • дялови и квази-дялови инвестиции, осигуряващи начален капитал; • дялови и квази-дялови инвестиции, осигуряващи капитал за стартиращи предприятия и предприя, намиращи се в ранни фази на развитие. 	
<p>Дялови и квази-дялови инвестиции, осигуряващи начален капитал: дейностите ще се изпълняват чрез дялов инструмент (напр. фонд за начално финансиране), който съчетава два допълващи се компонента: компонент акселерация, в който се предоставя първоначално финансиране, допълнено с менторство, като този етап приключва с финализирана концепция за продукта, прототип или бета версия; компонент начално финансиране предоставя финансиране на успешно приминалите акселерацията предприятия, както и на други стартиращи предприятия.</p>	
<p>Предвижда се инструментът да бъде комбиниран с безвъзмездна финансова помощ, с която да се финансира техническа помощ за някои от дейностите на фондовете.</p>	
<p>Очакваният принос от тези дейности е създаване на нови устойчиви предприятия и работни места в тях чрез повишаване на предприемаческата активност, както и успешното реализиране на нови бизнес идеи.</p>	
<p>Целева група по тази мярка са: стартиращи предприемачи, новосъздадени МСП, желаещи да реализират бизнес идея на стойност над 25 000 евро; стартиращи МСП.</p>	

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
<p>Дялови и квази-дялови инвестиции, осигуряващи капитал за стартиращи предприятия и предприятия, намиращи се в ранни фази на развитие: дейностите ще се изпълняват чрез дялов инструмент (напр. фонд за рисков капитал), инструментът е с фокус върху микро, малки и средни предприятия (МСП) с дейност в областта на високите технологии, намиращи се във фаза на ранно развитие, които често изпитват трудности при намирането на допълнителен капитал, който да подпомогне техния растеж, тъй като те се считат за твърде рискови.</p> <p>Очакван принос: по-голямата част от новосъздадените предприятия преустановяват дейността си през първите пет години след създаването им. Предприятията често нямат достъп до подходящи екосистеми, благоприятстващи техния растеж. Осигуряването на подходяща подкрепа значително може да повиши успеваемостта на новите предприятия.</p> <p>Целева група: МСП предимно във фаза на ранно развитие, иновативни МСП, високотехнологични МСП, МСП с рисков профил.</p> <p>Специфични целеви територии: територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: фонд на фондовете, фонд мениджъри, други подобни.</p> <p>Описаните в настоящата приоритетна ос финансови инструменти са индикативни и същите могат да бъдат допълвани и/или заменяни. Посоченото може да се предприеме най-вече при преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка съгласно изискванията в хода на изпълнението на който и да е финансов инструмент, който се е изпълнявал въз основа на тази оценка, когато по време на фазата на изпълнението управляващият орган прецени, че предварителната оценка може вече да не отразява точно пазарните условия по време на изпълнението (чл. 37, пар. 2, „ж“ от Регламент 1303/2013).</p>	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори
--------------------------------	---

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		За - Поощряване на предприемаческия дух, по-специално чрез улесняване на икономическото оползотворяване на нови идеи и стимулиране на създаването на нови предприятия, включително чрез бизнес инкубатори							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CV21	Подкрепа на финансови инструменти за МСП за оборотен капитал	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			9 000 000,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV23	Брой МСП с възстановими оборотни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			9,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			593,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO02	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			172,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO03	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават финансова подкрепа, различна от безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			300,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO05	Производствени инвестиции: Брой подпомогнати нови предприятия	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			212,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO06	Производствени инвестиции Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			5 155 952,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO07	Производствени инвестиции: Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (различни от безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			7 140 000,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO08	Производствени инвестиции: Ръст на заетостта в подпомогнатите предприятия	еквивалент на пълно работно време	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			390,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	3d
Наименование на инвестиционния приоритет	Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	2.2
Наименование на специфичната цел	Повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Чрез изпълнението на индикативните мерки по този инвестиционен приоритет се цели постигане на положителен ефект върху развитието на устойчива пазарна конкурентоспособност на българските МСП, с оглед повишаване на производителността и експортния им потенциал. Особен акцент се поставя върху качеството на продуктите и услугите на предприятията, потенциала им за реализиране на по-високи резултати във веригата на формиране на добавена стойност и бързото осигуряване от тяхна страна на пазарна устойчивост при условията на силно динамична икономика и конкурентна среда. Очакваните резултати са свързани със създаване и развитие на конкурентните предимства на предприятията, основаващи се на подобрена ефикасност и ефективност на производствените процеси, включително чрез подобряване на ресурсната ефективност, повишен производствен капацитет и качество на продуктите, подобрен капацитет за управление и за прилагане на нови бизнес модели и практики. Чрез достъпа до технологичен и иновационен ресурс българските МСП ще реализират възможности, които предлага глобалния пазар и съответно ще подобрят пазарните си позиции</p>
Ид. № на специфичната цел	2.3
Наименование на специфичната цел	Смекчаване на последиците от епидемичния взрив от COVID-19 върху българските МСП
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Запазване на ликвидността и стабилизиране на икономическото положение на МСП, силно засегнати от мерките, предприети от правителството за справяне с кризата в общественото здраве, породена от епидемичния взрив от COVID-19. Чрез изпълнението на предложените мерки/интервенции се цели осигуряването на ефективен отговор и предоставянето на бърза и всеобхватна подкрепа за бизнеса и най-вече за МСП за справяне с негативните икономически последици, получили проявление в резултат от разпространението на COVID-19. С реализацията на мерките за осигуряване на оборотен капитал и ликвидност се очаква българският малък и среден бизнес да преодолее последиците от възникващата социално-икономическа криза в страната, като по</p>

	този начин се създаде капацитет на национално ниво за справяне с епидемията и се гарантира последващото излизане на предприятията от кризата при възможно най-благоприятни условия.
--	---

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		2.2 - Повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR04	Обем на износа на стоки и услуги, реализиран от МСП	млрд. евро	По-слабо развити региони	8,10	2012	8,99	НСИ	на две години
SR05	Производителност на МСП	добавена стойност по факторни разходи (хил. лв.)/заето лице	По-слабо развити региони	16,80	2012	19,30	НСИ	на две години

Специфична цел		2.3 - Съкчаване на последиците от епидемичния взрив от COVID-19 върху българските МСП						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR15	Предприятия, които не са в ликвидация за период от 3 месеца след приключване на проекта	предприятия	По-слабо развити региони	0,00	2019	21 772,00	ИСУН	годишно

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>Предвидено е подкрепата в рамките на този инвестиционен приоритет да бъде насочена, без да се ограничава, до следните индикативни групи дейности и комбинации от тях:</p> <ul style="list-style-type: none">• общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии;• подкрепа за специализирани услуги за МСП за развитие и укрепване на управленски капацитет;• подкрепа за растеж на предприятия чрез подобряване на качеството и чрез насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги;• подкрепа за осъществяване на дейности и предоставяне на услуги в пряка полза за развитието на бизнеса и възможностите за експортна ориентация на МСП;• подкрепа за МСП за осигуряване на оборотен капитал и поддържане на ликвидност с цел преодоляване на икономическите последствия от епидемичното разпространение на COVID-19. <p>Общите производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж и създаване на конкурентни предимства чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производството и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии ще включва мерки за повишаване на производителността, ефективното и ефикасно използване на факторите на производство (човешки капитал, природни ресурси и технологии), подобряване на производствените процеси чрез инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, въвеждане на водещи технологични решения и/или реинженеринг на процеси, разширяване на производството чрез добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги и</p>	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>диверсификация на дейността чрез разнообразяване на портфолиото на предприятията и достъп до пазари.</p> <p>Ще се подобрява ефективността в предприятията и тяхната конкурентоспособност чрез мерки за внедряване на нови технологии/практики/методи/системи за подобряване на ресурсната ефективност и ефикасност в производствения процес, въвеждане на добри практики/технологични методи/технологии/процеси за намаляване консумацията на природни ресурси, безотпадни технологии, оползотворяване на вторични суровини и производствените отпадъци, регенериране и др.</p> <p>Очакваният принос от изпълнението на тази група мерки е свързан с подобряване на конкурентоспособността и създаване на потенциал за експорт и като резултат – подобряване на пазарното присъствие на българските МСП - чрез внедрени технологии за подобряване на производствения процес, постигане на по-висока производителност, намаляване на производствените разходи и оптимизиране на производствената верига, съответно повишаване на добавената стойност и активно включване във всички етапи на веригата за добавяне на стойност.</p> <p>Целевата група на индикативните мерки са: МСП според НСНМСП.</p> <p>Подкрепата за специализирани услуги за МСП за развитие и укрепване на управленския капацитет ще бъде насочена към управлението на факторите на производство, с акцент върху изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и добри практики. За повишаване на конкурентоспособността и като резултат – на експортния потенциал на българските МСП чрез инвестициите ще се насърчава: разработване, внедряване и сертифициране на системи за управление на качеството, опазване на околната среда, еко маркировка, енергиен мениджмънт, сигурност на информацията и други съгласно международни, европейски и национални стандарти; разработване, трансфер, внедряване и сертифициране на добри производствени практики; услуги по реинженеринг на процесите в предприятията; трансфер и адаптиране на нови модели за управление на промените и бърза адаптация към тях; разработване на стратегии за пазарна реализация, проучвания и трансфер на инструментариум за навлизане на нови пазари и за задоволяване на пазарното търсене и разнообразяване на предлагането.</p>	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
--------------------------------	---

В тази група мерки се включва подкрепа и за подобряване на условията и процесите за функциониране и развитие на МСП, както и за осигуряването на условия за честна конкуренция и благоприятна бизнес среда за икономическите оператори (напр. технически и метрологичен надзор, контрол на качеството и нотификация на органи за оценяване на съответствието) – контрол за спазване на законовите задължения на производители и икономически оператори и недопускане на правене на бизнес в „сивия сектор“; доизграждане и акредитиране на лаборатории за проверка и доказване на съответствието на национални и ЕС стандарти за качество и марки за разпознаваемост на национален продукт. Допълваща подкрепа се предвижда при осъществяването на цялостната политика в областта на осигуряване на съответствие на българските продукти с международните стандарти за качество в подкрепа на растежа на предприятията.

Очакваният принос от изпълнението на тази група мерки е свързан с подобряване на капацитета на българските МСП за работа в интензивно конкурентни пазари, с повишаване на конкурентоспособността и респективно на устойчивото присъствие на българските МСП на външни пазари чрез подобряване, поддържане и гарантиране на качеството на реализираните продукти/процеси/услуги и осигуряване на обективни гаранции за качество и ползване на добри производствени практики, както и чрез развитие и укрепване на управленския капацитет.

Целевата група на индикативните мерки са: МСП според НСНМСП, организации, институции, агенции в подкрепа на бизнеса и подобряване на бизнес средата.

Подкрепа за растеж на предприятия чрез насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги – подкрепата ще бъде насочена към подобряване на качеството на съществуващи процеси, продукти и услуги чрез разработване и въвеждане на базирани на ИКТ системи и приложения, включително „виртуализирани“, „облачни“, „мобилни“: за управление на бизнеса, включително такива за интеграция на различни звена и локации на дадено дружество, системи за автоматизирано проектиране, инженерни дейности и производство; за трансформиране на бизнес и операционни процеси, които водят до повишаване на производителността и конкурентоспособността; електронни платформи за бизнес за подобряване на достъпа до чужди пазари. Подкрепа ще бъде предоставяна и чрез въвеждането на пилотни ваучерни схеми, включително иновационни ваучер в сферата на ИКТ.

Очакваният принос от изпълнението на тази група мерки е свързан с подобряване на капацитета на МСП за правене на конкурентен и

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>устойчив на динамично развиващите се пазари бизнес, както и за осигуряване на по-бърз и по-лесен достъп до чужди пазари чрез повишаване и подобряване на използването на ИКТ и услуги, и оптимизиране на процесите за управление на бизнеса.</p>	
<p>Целевата група на индикативните мерки са: МСП според НСНМСП, организации, институции, агенции в подкрепа на бизнеса и подобряване на бизнес средата.</p>	
<p>Подкрепа за осъществяване на дейности и предоставяне на услуги в пряка полза за развитието на бизнеса с оглед насърчаване експортна ориентация на МСП – ще се инвестира в повишаване на предприемаческата култура относно организирането на МСП в клъстери; насърчаване на международната дейност на българските МСП чрез осигуряване на информация и консултации за европейския и трети пазари; организиране на обучения по интернационализация и експортен мениджмънт на МСП; организиране на контактно-информационни борси в България, на бизнес форуми в страната и чужбина; подпомагане участието на предприятия в промоционални мисии в чужбина, както и в национални и международни изложения с цел популяризиране на българското производство; подобряване на информираността, бизнес статистиката, бази данните и др.; организиране на посещения на потенциални инвеститори и партньори на МСП в страната; програми за привличане на чуждестранни инвестиции от целеви сектори и държави чрез проактивен инвестиционен маркетинг.</p>	
<p>В областта на туризма подкрепата в полза на МСП ще се реализира чрез институционална подкрепа за създаване и функциониране на организации за управление на туристическите райони, регламентирани в Закона за туризма, включително дейности, насочени към: изграждане на капацитет в предприятията за по-улеснен достъп и присъствие на националния и международните пазари; за изграждане на единна система за туристическа информация на национално ниво, като платформа за взаимодействие между туристическия бизнес, туристическите организации и институции; подкрепа за въвеждане на ИКТ и предоставяне на ИКТ услуги; провеждане на пазарни проучвания, анализи и прогнози; разработване на продуктови, маркетингови и инвестиционни концепции, стратегии, планове и др.; организиране на бизнес форуми в страната и чужбина, предоставяне на подкрепа за участие в събития и изложения (регионални, национални и международни).</p>	
<p>Очакваният принос от изпълнението на тази група мерки е свързан с развитието на експортната ориентация, информираността, международното партньорство и пазарното присъствие на българските МСП и като резултат от това - повишаване на експорта на българските МСП - чрез създаване на условия за реализация на български идеи на чужди пазари, популяризиране на производството, разширяване на</p>	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
достъпа до и осигуряване на информация за чужди пазари.	
<p>Целевата група на индикативните мерки са: МСП според НСНМСП, асоциации и обединения на бизнеса, както и организации и институции, които са свързани с осъществяването на дейности и предоставянето на услуги за подкрепа на бизнеса и подобряване на бизнес-средата.</p>	
<p>Териториален обхват: мерки и дейности в рамките на този инвестиционен приоритет ще се реализират на територията на цялата страна, като са възможни и ограничени пряко приложими дейности в чужбина.</p>	
<p>Типове бенефициенти: съществуващи микро, малки и средни предприятия, (по операциите финансирани с безвъзмездна финансова помощ съгласно определените сектори в НСНМСП 2014-2020 г.), клъстери (вкл. нови и съществуващи клъстери в рамките на Стратегията за Дунавския район, Action Plan, ПОЗ), асоциации на бизнеса, както и организации и институции, които са свързани с осъществяването на дейности и предоставянето на услуги в подкрепа на бизнеса и подобряване на бизнес-средата.</p>	
<p>Подкрепа за МСП за осигуряване на оборотен капитал, инвестиционна подкрепа и поддържане на ликвидност с цел преодоляване на икономическите последици от епидемичното разпространение на COVID-19 - предложените мерки/интервенции са във връзка с необходимостта от структуриране на целенасочени национални социално-икономически мерки, които да адресират конкретните нужди и ограничения, които микро, малките и средните предприятия изпитват в борбата срещу последиците от разпространението на COVID-19 в страната.</p>	
<p>Очакваният принос от изпълнението на тази група мерки е свързан с осигуряването на ефективен отговор на негативните икономически последици от разпространението на COVID-19 като нарушено снабдяване, затруднения в производствения цикъл, намаляване на вътрешния и външен стокооборот, намалена ликвидност на предприятията, увеличаване на безработицата, проявили се в резултат от COVID-19. С реализацията на предвидените мерки за осигуряване на оборотен капитал и поддържане на ликвидност се очаква българският малък и среден бизнес да получи необходимата бърза и всеобхватна подкрепа да преодолее последиците от възникващата социално-икономическа криза в страната, като по този начин се създаде капацитет на национално ниво за справяне с епидемията и се гарантира последващото излизане на</p>	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>предприятията от кризата при възможно най-благоприятни условия.</p> <p>Целева група на индикативните мерки са: МСП, засегнати от разпространението на COVID-19.</p> <p>Териториален обхват: Мерките и дейностите в рамките на този инвестиционен приоритет ще се реализират на територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: микро, малки и средни предприятия от всички сектори на българската икономика.</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните такива на Управляващия орган; • координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране; • ще се приоритизират проекти в областите на ИСИС; • финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия; • подкрепа за операции, при които краен резултат ще допринесе за смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към тях; • принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по Оперативната програма Управляващият орган следва да гарантира спазването на принципа за устойчиво развитие; • ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на оперативната 	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата; • устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта/операцията; • принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на оперативната програма; • принцип на равните възможности – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация; • специфична тематична фокусираност – при избора на операции, финансирани с безвъзмездна финансова помощ, с водещо значение ще бъде „Национална стратегия за насърчаване на малки и средни предприятия” 2014 - 2020; • подкрепа за операции, при които крайният резултат допринася за укрепване на капацитета за реагиране на кризи в контекста на COVID-19 и смекчаване на негативните последици от кризата върху социално-икономическото развитие на страната. <p>При предоставянето на всякакъв вид безвъзмездна помощ ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.</p>	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
От значение за засилване на експортния потенциал на МСП са: намаляване на пречките пред предприятията, свързани със затруднен достъп до	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>финансиране поради високи изисквания за обезпечение и лихвени проценти; подобряване на достъпа на МСП до пазарите на рисков капитал, както и повишаване осведомеността на инвеститорите относно предлаганите от МСП възможности.</p> <p>Установеният труден достъп е още по-труден по време на криза, като са необходими допълнителни мерки за улесняване на достъпа до финансиране на предприятията, когато нормалното функциониране на кредитните пазари е силно нарушено от избухването на COVID-19 и когато COVID-19 засяга по-широко и води до сериозни смущения в реалната икономика на държавите-членки.</p> <p><u>Във връзка с горното планираното прилагане на финансови инструменти в рамките на настоящия инвестиционен приоритет обхваща, без да се ограничава, до следните индикативни групи финансови инструменти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • дялови и/или квазидялови инвестиции за подпомагане на предприятия с висок потенциал за растеж; • подкрепа с дългови инструменти за МСП с цел да запазят икономическата си активност по време на избухването на COVID-19 и в последващия период; <p>Дялови и/или квазидялови инвестиции за подпомагане на предприятия с висок потенциал за растеж: дейностите ще се състоят в инвестиции за развитие на МСП, като същите могат да обхващат и мецанин капитал. Във фокуса на инструмента ще бъдат предприятия във фаза на растеж или зряла фаза от своето развитие, които имат нужда от допълнително финансиране, за да реализират своята стратегия за растеж.</p> <p>Очакваният принос на инструмента е да подпомогне интернационализацията на предприятията чрез разширяване на капацитета им за растеж на международни пазари. Инструментът ще доведе до подобряване на управленския капацитет и организацията на дейността на предприятията вследствие на привлечените в тях инвестиции. Посоченото ще доведе и до развитие на капацитета им за участие в процеса на иновации.</p>	

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
--------------------------------	---

Целевата група на индикативните мерки са: МСП във фаза на растеж или зряла фаза от своето развитие, други подходящи МСП

Подкрепа с дългови инструменти за МСП с цел да запазят икономическата си активност по време на избухването на COVID-19 и в последващия период: ще се осъществява чрез дългови инструменти (напр. портфейлна гаранция). Планира се структурирането на гаранционен инструмент:

- портфейлна гаранция, комбинирана с безвъзмездна помощ под формата на лихвени субсидии в рамките на общия бюджет на една операция. Инструментът е насочен общо към МСП сегмента, с широки критерии за включване, без ограничение в размера на кредита, което ще позволи подкрепа и за по-големи МСП. Подкрепата ще покрива заеми и / или лизинг за инвестиции и / или оборотен капитал.

Очакваният принос от изпълнението на този инструмент е да подпомогне бизнеса за покриване на непосредствените му нужди от оборотни и/или инвестиционни средства, като по този начин гарантира продължаване на дейността му и връщането им към растеж. Инструментът ще стимулира отпускането на заеми от частни банки на предприятия, ще насърчи банките да предоставят кредити при по-благоприятни условия и ще улесни достъпа до дългово финансиране на много малки и средни предприятия, които са изправени пред трудности при достъпа до традиционната банкова система и ще осигури достатъчно ликвидността на пазарите.

Целевата група на мярката са: МСП от всички сектори.

Специфични целеви територии: територията на цялата страна.

Типове бенефициенти: фонд на фондовете, кредитни и финансови институции, микрофинансирани институции и други лица с право да отпускат кредити на територията на Република България, фонд мениджъри и др. подобни.

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
<p>Описаните в настоящата приоритетна ос финансови инструменти са индикативни и същите могат да бъдат допълвани и/или заменяни. Посоченото може да се предприеме най-вече при преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка съгласно изискванията в хода на изпълнението на който и да е финансов инструмент, който се е изпълнявал въз основа на тази оценка, когато по време на фазата на изпълнението управляващият орган прецени, че предварителната оценка може вече да не отразява точно пазарните условия по време на изпълнението (чл. 37, пар. 2, „ж“ от Регламент 1303/2013).</p> <p>Кръстосано финансиране: До 10% от разходите по настоящата приоритетна ос могат да бъдат финансирани по правилата за допустимост, прилагани за Европейския социален фонд, при условие че посочените разходи са необходими за доброто изпълнение на съответната операция и са пряко свързани с нея.</p>	

2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации
--------------------------------	---

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CV20	Безвъзмездна помощ за МСП за оборотен капитал (безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие	По-слабо развити региони			221 232 176,00	ИСУН 2020	ежегодно

Инвестиционен приоритет		3d - Предоставяне на подкрепа за капацитета на МСП за растеж в рамките на регионалните, националните и международните пазари и за участие в процеса на иновации							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
			(ЕФРР)						
CV21	Подкрепа на финансови инструменти за МСП за оборотен капитал	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			25 500 000,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV22	Брой МСП с безвъзмездни средства за оборотен капитал	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			27 215,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV23	Брой МСП с възстановими оборотни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			66,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			24 791,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO02	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			23 504,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO03	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават финансова подкрепа, различна от безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			239,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO04	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават нефинансова подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			1 600,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO06	Производствени инвестиции Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			177 163 508,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO07	Производствени инвестиции: Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (различни от безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			132 940 000,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
FI02	Финансов	Сертифицирани разходи	млн. евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			188,847,615.00			998 738 021,00	ИСУН 2020	Приложим за цялата приоритетна ос.
SO02	Изпълнение	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства и ФИ)	EUR	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			63,093,284			310 103 508,00	ИСУН 2020	Приложим за цялата приоритетна ос.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

Междинните стойности на финансовите индикатори и индикаторите за продукт са заложили въз основа на опита, придобит през програмния период 2007-2013 година и научените уроци.

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF	По-слабо развити региони	001. Общи производствени инвестиции в малки и средни предприятия (МСП)	342 395 945,00	
ERDF	По-слабо развити региони	063. Подкрепа за кластери и бизнес мрежи, основно в полза на МСП	32 512 500,00	
ERDF	По-слабо развити региони	066. Специализирани услуги на МСП и групи от МСП (включително услуги за управление, маркетинг и проектиране)	30 526 368,00	
ERDF	По-слабо развити региони	067. Развитие на дейността на МСП, подкрепа за предприемачеството и създаването на предприятия (включително подкрепа за отделяне и разделяне на предприятия)	358 229 075,00	
ERDF	По-слабо развити региони	073. Подкрепа за социални предприятия (МСП)	14 608 531,00	

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	076. Развитие и популяризиране на културни и творчески активи в МСП		2 921 706,00
ERDF	По-слабо развити региони	077. Развитие и популяризиране на културни и творчески услуги във или за МСП		2 921 706,00
ERDF	По-слабо развити региони	082. ИКТ услуги и приложения за МСП (включително електронна търговия, електронен бизнес и бизнес процеси в мрежа), "живи лаборатории", интернет предприемачи и нови ИКТ предприятия и т.н.		43 136 486,00
ERDF	По-слабо развити региони	096. Институционален капацитет на публичните администрации и публичните служби, свързани с изпълнението на дейността на ЕФРР, или действия в подкрепа на инициативи на ЕСФ за институционален капацитет		21 675 000,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства		649 177 317,00
ERDF	По-слабо развити региони	03. Подкрепа чрез финансови инструменти: рисково инвестиране и дялов капитал или еквивалентен инструмент		127 500 000,00
ERDF	По-слабо развити региони	05. Подкрепа чрез финансови инструменти: гаранция или еквивалентен инструмент		72 250 000,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	848 927 317,00	

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF	По-слабо развити региони	06. Инициативи за водено от общностите местно развитие	37 786 543,00	
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	811 140 774,00	

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	3
Наименование на приоритетната ос	Енергийна и ресурсна ефективност

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

Българските предприятия са на първо място по енерго- и ресурсоемко производство на единица продукция и на едно от последните места по екологосъобразност, които са основните предпоставки за създаването на устойчива конкурентоспособност. Високите нива на разходване на природни суровини и енергия в производството и ниската степен на екологосъобразност се дължат на физически и морално остарели технологии и на ограничения достъп до нови практики, системи и модели за производство. Обновлението на съществуващото производствено оборудване е крайно наложително, но то изостава поради липсата на финансов ресурс и относително бавната възвръщаемост на инвестициите в нови такива, тъй като цените на електроенергията и ресурсите в страната са все още едни от най-ниските. Необходимо е насърчаване на предприятията, за да пристъпят към инвестиции за повишаване на ресурсната и енергийна ефективност, което ще доведе до намаляване на разходите за производство на единица продукция, ще допринесе за въвеждане и развитие на екологосъобразни производства и повишаване на устойчивата конкурентоспособност на предприятията.

Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“ ще предостави целенасочена подкрепа за преминаването към ниско-въглеродна икономика във всички сектори (Тематична цел 4) и насърчаване на ефективното използване на ресурсите (Тематична цел 6).

Насърчаването на енергийната ефективност и ефективното използване на ресурсите в предприятията, особено в тези от преработващата промишленост е важен и наложителен процес, тъй като те допринасят най-силно за ниската производителност на ресурсите и ниската енергийна ефективност на икономиката. Съгласно рамката, предложена от ЕК[1] енергийната ефективност е основен компонент на ресурсната ефективност, а в интегрираните насоки на Комисията се посочва необходимостта от разделяне на икономическия растеж от използването на ресурсите, като екологичните предизвикателства се превръщат във възможности за растеж чрез ефективно използване на природните ресурси. Желаният и очакван ефект от целенасочената подкрепа за подобряване на енергийната ефективност и екологосъобразността в икономиката може да бъде постигнат единствено чрез съвместното изпълнение по една приоритетна ос на мерки за въвеждане на енергийно-ефективни технологии и производства и мерки за ефективно използване на ресурсите в предприятията съгласно:

- 4.б/ от Чл. 5 на Регламент 1301/2013 "насърчаване на енергийната ефективност и на използването на възобновяема енергия в предприятията";
- 6.ж/ от Чл. 5 на Регламент 1301/2013 "подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор" в частта ефективно използване на ресурсите.

В унисон с тази рамка и търсейки синергичен резултат, интервенциите по Приоритетна ос 3 са обединени в два инвестиционни приоритета:

- ИП 3.1: Енергийни технологии и енергийна ефективност;
- ИП 3.2: Ресурсна ефективност.

[1] Водеща инициатива Ресурсоефективна Европа и Табло за ресурсна ефективност (Resource Efficient Europe flagship initiative / Resource Efficiency Scoreboard)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	4b
Наименование на инвестиционния приоритет	Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	3.1
Наименование на специфичната цел	Намаляване на енергийната интензивност на икономиката
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	В резултат от изпълнението на предвидените дейности по този инвестиционен приоритет се очаква подобряване на енергийната ефективност на предприятията, което да доведе до понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		3.1 - Намаляване на енергийната интензивност на икономиката						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR06	Енергийна интензивност на икономиката	т.н.е. на 1000 евро БВП	По-слабо развити региони	0,47	2012	0,42	НСИ	4 пъти за периода на изпълнението на ОПИК

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията
<p>Подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет ще бъде съсредоточена, без да се ограничава, до следните индикативни групи дейности:</p> <ul style="list-style-type: none">• подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията;• институционална подкрепа за устойчиво енергийно развитие; <p>Подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията – включва изготвяне и провеждане на обследвания за енергийна ефективност в предприятията[1], както и последващо прилагане на препоръчаните в одитните доклади мерки . Подкрепата включва инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, системи за енергиен мениджмънт, вкл. ИКТ базирани системи за управление на енергийната ефективност, повторно използване на остатъчната топлинна енергия в промишлеността и подпомагане на високоефективни микро и малки когенерации и модернизация на мрежи и др., които водят до повишаване на енергийната ефективност в подкрепените предприятия. Ще се подкрепят като съпътстващи дейности и такива, свързани с използване на енергия от ВИ за собствено потребление (електрическа и топлинна енергия и енергия за охлаждане). Предвид, че сградният фонд има значителен принос за повишаване на енергийната ефективност, допълваща подкрепа за СМР за подобряване на енергийните и топлинни характеристики на сградния фонд на производствените сгради на предприятията също ще бъде предоставена, при доказване на ефекта и обвързаността на тези дейности. Ще бъде възможна и подкрепа за проекти в сферата на „синия“ растеж, ако се докаже търсенето и потенциалът за разработването на „синя“ енергия (енергия от вълни, течения, приливи и отливи, ползване разликата между концентрацията на сол във водите и др.). Реализираните енергийни спестявания от своя страна ще доведат до намаление на емисиите от парникови газове.</p> <p>Очакваният принос на тези подкрепени дейности е свързан с повишаване на енергийната ефективност на подкрепените предприятия, което ще доведе до намаляване на производствените им разходи, повишаване на екологосъобразността им и увеличаване на конкурентоспособността</p>	

им. От своя страна това ще има положителен ефект не само върху конкретните подкрепени предприятия, но и върху цялата икономика.

Целевата група са съществуващи предприятия (извън секторите на търговия и услуги).

Институционалната подкрепа за устойчиво енергийно развитие цели да осигури необходимите институционални предпоставки за прилагането на интегриран подход в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници, например чрез подкрепа за повишаване на капацитета на АУЕР за подобряване на качеството и количеството на услугите, предоставяни на българските предприятия, както и за увеличени възможности за енергиен мениджмънт на предприятията. Подкрепата е насочена основно към въвеждането на механизъм за търговия на бели сертификати, разработен в рамките на проекта през периода 2007-2013 или на схема за задължения за енергийни спестявания, и свързаните с него дейности за популяризиране и обучения за участниците в процеса. „Търгуемите бели сертификати“ или схемата за задължения са нови финансов механизъм в Европейския съюз, предназначен да подпомогне усилията за повишаване на енергийната ефективност, като допълва съществуващите политики и мерки, и спомага за постигането на целите за енергийна ефективност.

Очакваният принос от тази подкрепа е подобряването на координацията и синергията на мерките в сферата на енергийната ефективност.

Типове бенефициенти: съществуващи предприятия на територията на страната (секторите на търговия и услуги няма да се подкрепят с безвъзмездна финансова помощ), АУЕР.

Териториален обхват: територията на цялата страна.

[1] за извършване на обследвания за енергийна ефективност ще бъдат подкрепяни само предприятия, които не попадат в обхвата на задължителния режим съгласно Директивата за енергийната ефективност.

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията
--------------------------------	--

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията
--------------------------------	--

При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:

- предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните такива на Управляващия орган;
- координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране;
- финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия;
- подкрепа за операции, при които краен резултат ще допринесе за подобряване на ресурсната ефективност и/или смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към тях;
- принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по Оперативната програма Управляващият орган следва да гарантира спазването на принципа за устойчиво развитие;
- ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на оперативната програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите;
- релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата;
- устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта/операцията;
- принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на оперативната програма;
- принцип на равните възможности – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация;
- специфична тематична фокусираност – при избора на операции с водещо значение ще бъде „Енергийна стратегия на Република

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията
<p>България до 2020 г.” и "Националния план за действие по енергийната ефективност 2014-2020";</p> <ul style="list-style-type: none"> • в съответствие с чл. 3, ал.3 (b) на Регламент (ЕС) 1301/2013 няма да бъде предоставяна подкрепа за инвестиции, насочени към намаляване на емисиите парникови газове от дейности, посочени в приложение I на Директива 2003/87/ЕО. <p>При предоставянето на всякакъв вид помощ ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.</p>	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията
По настоящия инвестиционен приоритет не се планира използването на финансови инструменти	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
SO03	Извършени обследвания за енергийна ефективност	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			488,00	ИСУН 2020	ежегодно
SO04	Реализирани енергийни спестявания в предприятията в резултат от изпълнените проекти	MWh/y	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			972 888,00	ИСУН 2020	ежегодно

Инвестиционен приоритет		4b - Насърчаване на енергийната ефективност и на използването на енергия от възобновяеми източници в предприятията							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			488,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO02	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			488,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO34	Намаляване на емисиите на парникови газове: Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове	тонове CO2 екв.	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			684 885,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ID на инвестиционния приоритет	6g
Наименование на инвестиционния приоритет	Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	3.2
Наименование на специфичната цел	Повишаване на дела на МСП с внедрени мерки за ефективно използване на ресурсите
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Този инвестиционен приоритет е насочен към повишаване на ресурсната ефективност и информираност на предприятията относно възможностите ѝ чрез подкрепа на дейности свързани с увеличаване оползотворяването на отпадъци и намаляване на тяхното образуване, намаляване разходването на суровини и материали чрез пилотни и демонстрационни инициативи. Очакваните резултати са пряко свързани с повишаването на ресурсната ефективност на подкрепените предприятия, а от там и на производствения сектор и икономиката като цяло, като ще допринесат за изпълнението на съответната цел по НСНМСП[1].</p> <p>[1] В НСНМСП има заложена цел за увеличаване на дела на МСП с мерки за ефективност на ресурсите от 85% на > 93%.</p>

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		3.2 - Повишаване на дела на МСП с внедрени мерки за ефективно използване на ресурсите						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR07	Дял на МСП с мерки за ефективност на ресурсите	%	По-слабо развити региони	85,00	2012	93,00	SBA Fact Sheets	на две години

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	6g - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
<p>Подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет ще бъде съсредоточена, без да се ограничава, до:</p> <ul style="list-style-type: none">• подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за повишаване ефективното използване на ресурсите в предприятия и/или групи предприятия. <p>В рамките на пилотните и демонстрационните инициативи за повишаване на ефективното използване на ресурсите в предприятия и/или групи предприятия ще се подкрепят мерки за подобряване на ресурсната ефективност и устойчиво използване на суровините, вкл. промишлена симбиоза: внедряване на високо-технологични и ИКТ решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини; внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения; внедряване на съвременни безотпадни технологии, вкл. и подмяна на морално остаряло и ресурсоемко оборудване; внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали, вкл. и чрез инвестиции за пригаждане на съществуващото оборудване към характеристиките на новите продукти; въвеждане на обратни цикли за използване на водите в производствените процеси. Относно резултатите ще бъде приложено изискване за разпространение с цел мултиплициращ ефект и ефект на капитализиране (capitalization).</p> <p>Очакваният принос от тези дейности се изразява в подобряване на информираността относно ефективното използване на ресурсите в подкрепените МСП, повишаване на симбиозата между предприятията по веригата на стойността, което постепенно да доведе до подобряване ефективността на производствените процеси, намаляване себестойността на продукцията им и повишаване на тяхната конкурентоспособност.</p>	

Инвестиционен приоритет	6g - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
<p>Основни целеви групи: МСП, организации на МСП, кълъстери, индустриални зони, МИГ.</p> <p>Типове бенефициенти: МСП от преработващата промишленост.</p> <p>Териториален обхват: мерки и дейности в рамките на този инвестиционен приоритет ще се реализират на територията на цялата страна.</p> <p>Кръстосано финансиране: До 10% от разходите по настоящата приоритетна ос могат да бъдат финансирани по правилата за допустимост, прилагани за Европейския социален фонд, при условие че посочените разходи са необходими за доброто изпълнение на съответната операция и са пряко свързани с нея.</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	6g - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
<p>При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните такива на Управляващия орган; • координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране; • финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия; • подкрепа за операции, чийто краен резултат ще допринесе за подобряване на ресурсната ефективност и/или смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към тях; 	

Инвестиционен приоритет	bg - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
<ul style="list-style-type: none"> • принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по Оперативната програма Управляващият орган следва да гарантира спазването на принципа за устойчиво развитие; • ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на оперативната програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите; • релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата; • устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта; • принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на оперативната програма; • принцип на равните възможности – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация; • специфична тематична фокусираност – при избора на операции с водещо значение ще бъде „Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.” и НСНМСП - Приоритетна област "Околна среда". <p>При предоставянето на всякакъв вид помощ ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.</p>	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	bg - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
<p>Не са планирани финансови инструменти по този инвестиционен приоритет.</p>	

2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	бг - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор
--------------------------------	---

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		бг - Подкрепа за промишленото преминаване към икономика с ефективно използване на ресурсите, чрез насърчаване на зеления растеж, екологичните иновации и управлението на екологичните показатели в публичния и частния сектор							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
SO05	Реализирани пилотни и демонстрационни инициативи	брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			76,00	ИСУН 2020	ежегодно
SO06	Подкрепени проекти свързани с управление на отпадъците в промишлеността	% от подкрепените проекти по ИП 3.2	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			57,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO02	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	брой предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			76,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	3 - Енергийна и ресурсна ефективност
-----------------------	--------------------------------------

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
F03	Финансов	Сертифицирани разходи	млн. евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			68,416,590.00			252 280 640,00	ИСУН 2020	Приложим за цялата ос
CO02	Изпълнение	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			185			488,00	ИСУН 2020	Приложим за цялата ос.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

Междинните стойности на финансовите индикатори и индикаторите за продукт са заложили въз основа на опита, придобит през програмния период 2007-2013 година и научените уроци.

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	003. Производствени инвестиции в големи предприятия, свързани с нисковъглеродната икономика		27 554 409,00
ERDF	По-слабо развити региони	068. Енергийна ефективност и демонстрационни проекти в МСП и спомагателни мерки		150 284 475,00
ERDF	По-слабо развити региони	069. Подкрепа за благоприятни за околната среда производствени процеси и ефективно използване на ресурсите в МСП		31 499 660,00
ERDF	По-слабо развити региони	096. Институционален капацитет на публичните администрации и публичните служби, свързани с изпълнението на дейността на ЕФРР, или действия в подкрепа на инициативи на ЕСФ за институционален капацитет		5 100 000,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	214 438 544,00	

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	214 438 544,00	

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	214 438 544,00

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		3 - Енергийна и ресурсна ефективност	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:		3 - Енергийна и ресурсна ефективност	
-----------------	--	--------------------------------------	--

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	4
Наименование на приоритетната ос	Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ID на инвестиционния приоритет	7e
Наименование на инвестиционния приоритет	Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Подобряване на свързаността със съседните газопреносни системи
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>За покриване на стандарта за инфраструктура N-1, България ще трябва да развие междусистемни връзки със съседните страни. Газовата междусистемна връзка с Гърция ще допринесе за повишаването на стойността на стандарта (в %) и достигане на изискуемите 100%.</p> <p>Съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 994/2010 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Директива 2004/67/ЕО на Съвета, формулата N-1 описва способността на техническия капацитет на газовата инфраструктура да задоволи цялото търсене на газ в района на изчислението (напр. територията на Република България) в случай на прекъсване на най-голямата газова инфраструктура в ден с изключително високо търсене, настъпващ със статистическа вероятност веднъж на 20 години.</p> <p>В случай на прекъсване на най-голямата газова инфраструктура, капацитетът на останалата инфраструктура трябва да е в състояние да достави необходимите обеми газ за задоволяване на цялото търсене на газ в района на изчислението в ден с изключително високо търсене, настъпващ със статистическа вероятност веднъж на 20 години, т.е. $N-1 \geq 100\%$.</p> <p>Техническите параметри на Междусистемната газова връзка Гърция – България за пренос на газ са с капацитет за пренос на 9,1 милиона кубически метра на ден (с теглови фактор 0,9) в посока от Гърция към България или 3 млрд. куб. метра годишно. При прогноза за дневно пиково потребление за 2023 г. от 20,30 млн. куб. м., дневният капацитет на IGB допринася за повишаване на стандарта за инфраструктура с приблизително 44.83 % през 2021 г. (вероятно със същия процент през 2023 г.)</p> <p>Съгласно Регламент 347/2013, проектът за изграждане на междусистемна газова връзка Гърция-България е определен като проект от общ европейски интерес (Project of Common Interest). Реализирането му е стратегически приоритетно и ще даде възможност за пренос и повишена сигурност и диверсификация по</p>

	<p>източник и маршрут на доставките на газ по направление Гърция-България-Сърбия чрез осигуряване на свързаност с Южния газов коридор и находището Шах Дениз 2 в Република Азербейджан. От друга страна, с развитието на този проект ще се създаде възможност за свързаност и с други обсъждани бъдещи важни проекти в региона – например проектът за LNG терминал при Александрополис, Гърция. Ще се допринесе и за развитието на концепцията на българската страна за реализация на Газов хъб „Балкан“.</p>
--	---

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		1 - Подобряване на свързаността със съседните газопреносни системи						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR08	N-1 стандарт за инфраструктура	%	По-слабо развити региони	50,70	2017	111,18	Превантивен план за действие. Принос на газова връзка Гърция – България: 44.83%	на две години

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
<p>Техническа подкрепа за успешното осъществяване на подготвителните дейности, необходими за старта на строителството на територията на Р. България на междусистемна газова връзка България – Сърбия. Предварителните дейности по подготовка на всички необходими проучвания и проектиране са осъществени в рамките на ОПРКБИ 2007-2013 г. Със средства по ОПИК 2014-2020 г. е предвидено да се съфинансират дейности, свързани с отчуждителни процедури, придобиване на ограничени вещни права, изготвяне или актуализиране на анализи и проучвания, вкл. анализ разходи-ползи.</p> <p>Подкрепата за изграждането на междусистемна газова връзка Гърция – България на българска територия ще се изразява в подкрепа за дейности, свързани с работно проектиране, археологическо наблюдение по време на строителството, надзорни дейности, доставки на материали, оборудване и строително-монтажни работи, както за линейната част на газопровода, така и за наземните съоръжения.</p> <p>Очакваният принос от тази подкрепа е надеждност и гъвкавост при доставките на газ в подкрепа на основните приоритети на Енергийната стратегия на България до 2020 г. и постигането на европейския стандарт за инфраструктура N-1.</p> <p>Целевата група са потребители на газ, вкл. предприятията на територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: Министерство на енергетиката, Булгартрансгаз ЕАД за техническата подкрепа за подготвителните дейности, необходими за междусистемната газова връзка България – Сърбия и „Ай Си Джи Би“ АД за строителството на междусистемната газова връзка Гърция – България.</p>	

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
--------------------------------	--

Териториален обхват: територията на цялата страна.

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
--------------------------------	--

При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:

- предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните такива на Управляващия орган;
- координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране;
- финансиране, основано на нуждите – избраните операции следва да отговарят на основните предизвикателства пред бизнеса/икономиката, които са идентифицирани в Споразумението за партньорство, Стратегията на ОПИК 2014-2020 г., приложимите стратегически документи и документите в изпълнение на специфичните предварителни условия;
- принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на операциите по Оперативната програма Управляващият орган следва да гарантира спазването на принципа за устойчиво развитие;
- ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на оперативната програма, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти ще се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите варианти с най-ефективно използване на ресурсите;
- релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по Програмата;
- устойчивост на инвестициите – осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проекта;
- принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на оперативната програма;

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
<ul style="list-style-type: none"> • специфична тематична фокусираност – при избора на операции с водещо значение ще бъдат проектите от Общ европейски интерес (projects of common interest). <p>При предоставянето на всякакъв вид помощ ще се спазва европейското законодателство за държавните помощи и ще се прави проверка за липса на двойно финансиране.</p>	

2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
<p>Не са планирани финансови инструменти по този инвестиционен приоритет.</p>	

2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
<p>Предвидено е изпълнението на проекта за изграждане на междусистемна газова връзка Гърция – България да се реализира като голям проект. Общата стойност на предвижданите инвестиционни разходи по проекта, общо за българския и гръцкия участъци, се оценяват на 240 221 596 евро без ДДС. Изграждането на газопровода ще допринесе за изпълнението на стратегията на Приоритетна ос 4 на ОПИК 2014-2020 чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постигане на по-добър интегритет на газопреносните системи, които да насърчи усъвършенстването на газоразпределителната 	

Инвестиционен приоритет	7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
<p>инфраструктура в страната и да създаде предпоставки за разширяване на газоснабдяването и използването на природен газ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на сигурността, надеждността и непрекъсваемостта на доставките на природен газ чрез постигане на диверсификация (разнообразяване) на източниците и маршрутите на природен газ – осигуряване на достъп до нови източници, доставки през нови маршрути и от нови входни точки; • Преодоляване на зависимостта от един външен доставчик и осигуряване на по-добри и конкурентни ценови и други условия за снабдяването с природен на стопанските и битови потребители, като предпоставка за постигане на развит регионален газов пазар; <p>Реализирането на проекта е стратегически важно и поради следните основни причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурява възможност за пренос и повишена сигурност и диверсификация по източник и маршрут на доставките на газ чрез свързаност по направлението Гърция-България-Сърбия с Южния газов коридор и находището Шах Дениз 2 в Република Азербейджан; • Създава възможност за свързаност с други бъдещи важни проекти в региона – LNG терминал при Александрополис, Гърция; • Проектът сериозно ще допринесе за развитието на концепцията на българската страна за реализация на Газов хъб „Балкан“; • Създава възможности и за транзитен пренос през газопровода Гърция – България и газотранспортната система на “Булгартрансгаз” ЕАД към останалите междусистемни връзки – направление Румъния, направление Сърбия. <p>Проектът ще спомогне и за реализирането на стратегическия принос на ОПИК към Стратегически приоритет 3 „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж“ на Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни</p>	

Инвестиционен приоритет	7е - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници
и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и Приоритет 7 „Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност” на Националната програма за развитие България 2020.	

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет	7е - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници								
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
SO16	Изградена междусистемна газова връзка Гърция – България	км	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			29,60	ИСУН 2020	Веднъж – в края на периода на изпълнение. Индикаторът е пропорционален на размера на финансирането,

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ
-----------------------	---

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос	4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ												
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
FI01	Финансов	Сертифицирани разходи	млн. евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			0			41 796 163,00	ИСУН 2020	Приложим за цялата ос. Веднъж – в края на периода на изпълнение.
KIS1	Етап на изпълнение	Брой сключен договор за БФП за голем проект	Брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			1			1,00	Управляващ орган	Приложим за цялата ос. Ключовият етап на изпълнение е определен въз основа на графика за изпълнение на проекта за междусистемна газова връзка Гърция – България.
SO16	Изпълнение	Изградена междусистемна газова връзка Гърция – България	км	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			0			29,60	ИСУН 2020	Приложим за цялата ос. Веднъж – в края на периода на изпълнение.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	008. Природен газ (TEN-E)	35 526 739,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	35 526 739,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	35 526 739,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	35 526 739,00

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	
----------------	--	---	--

Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
------	-------------------	-----	-------------

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	6
Наименование на приоритетната ос	Възстановяване на МСП

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF		Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ID на инвестиционния приоритет	13i
Наименование на инвестиционния приоритет	(ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	6.1
Наименование на специфичната цел	Възобновяване и/или запазване дейността на предприятията след възстановяване на условията за работа на бизнеса
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Подкрепата по тази приоритетна ос цели да подпомогне малките и средните предприятия в условията на световна пандемия, като позволи да се реагира ефективно за облекчаване на последиците от кризата чрез предоставяне на навременна подкрепа за осигуряване на ликвидност за засегнатите компании и последващото им излизане от настоящата криза с минимални сътресения и при възможно най-благоприятни условия както за работниците, така и за техните работодатели.
Ид. № на специфичната цел	6.2
Наименование на специфичната цел	Намаляване на енергийната интензивност на икономиката
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Енергийната интензивност на България за 2020 г. остава много над средното за ЕС, макар и да отчита значително намаление от 2005 г. насам. Тази тенденция ще продължи, като една от основните мерки в тази посока е енергийната ефективност. Подкрепата за МСП за инвестиции в енергийно ефективни оборудване, материали и технологии ще подпомогне предприятията в подготовката за екологично икономическо възстановяване и същевременно ще подобри тяхната конкурентоспособност. Финансирането ще се предоставя за оборудване, материали и технологии с изискване за минимални енергийни характеристики, дейности за осигуряване на съответствие с европейски и/или български стандарти и въвеждане на системи в областта на енергийния мениджмънт и мониторинг, с което да се гарантира подобряване на енергийната ефективност в предприятията. Средствата от REACT-EU ще осигурят финансиране в тази област след изчерпване на средствата по Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“ и преди стартирането на програмите за периода 2021-2027.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕФРР по линия на REACT-EU)

Специфична цел		6.1 - Възобновяване и/или запазване дейността на предприятията след възстановяване на условията за работа на бизнеса						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR1 6	МСП, които са възобновили или запазили дейността си три месеца след възстановяване на условията за работа на бизнеса	Предприятия		0,00	2020	2 590,00	ИСУН	годишно

Специфична цел		6.2 - Намаляване на енергийната интензивност на икономиката						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
SR0 6	Енергийна интензивност на икономиката	т.н.е. на 1000 евро БВП		0,47	2012	0,42	НСИ	4 пъти за периода на изпълнението на ОПИК

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
-------------------------	---

Предвидено е подкрепата в рамките на приоритетната ос да бъде съсредоточена, без да се ограничава, до следните индикативни групи дейности:

- подкрепа за възстановяване на МСП в контекста на епидемията от COVID-19.

Подкрепата за възстановяване на МСП се свързва с подкрепа предимно за оборотен капитал за поддържане на ликвидност в предприятията с оглед оцеляването им в несигурната икономическа среда и влошени условия за работа на бизнеса. Мяроката цели да подпомогне предприятията в борбата им за запазване на бизнеса и работните места, като същевременно създава условия за развитие на дейността след излизане от кризата.

Целева група са МСП от всички сектори.

Специфични целеви територии: територията на цялата страна.

Типове бенефициенти: малки и средни предприятия от всички сектори на българската икономика.

В рамките специфична цел 6.2 се предвижда подкрепа за следните индикативни групи дейности:

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<ul style="list-style-type: none"> • подкрепа за инвестиции в енергийно ефективни технологии, материали и оборудване, осигуряване на съответствие с европейски и/или български стандарти и въвеждане на системи за подобряване на енергийната ефективност в предприятията. <p>Подкрепата ще се предоставя за технологии, материали и оборудване, включени в предварително изготвен от Управляващия орган списък. Списъкът ще заложи минимални технически характеристики към оборудването, свързани с енергийните му характеристики с оглед постигане на максимален ефект. Ще се финансират и дейности за въвеждане и сертифициране на стандарти и системи в областта на енергийния мениджмънт и мониторинг. По мярката ще се търси подкрепа за МСП, които могат да подобрят енергийното си представяне и да използват по-ефективно енергията при производството на продукти.</p> <p>Целева група са МСП от сектор С Преработваща промишленост.</p> <p>Специфични целеви територии: територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: малки и средни предприятия от сектор С Преработваща промишленост.</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<p>При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните правила на Управляващия орган; • координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите 	

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<p>инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и недопускане на двойно финансиране;</p> <ul style="list-style-type: none"> • финансиране, основано на нуждите – избраните операции отговарят на предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, породени от кризата, предизвикана от разпространението на епидемията от COVID-19; • принцип на устойчиво развитие (чл. 8 от Регламент 1303/2013) – при финансирането на инвестиционни проекти по оперативната програма ще се търси устойчивост на постигнатите резултати; • ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на приоритетната ос, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи; • предоставяне на финансиране при намаляване на административната тежест за потенциалните бенефициенти; • релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по приоритетната ос; • принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на ОПИК. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<p>В рамките на ИП 6.1. се планира използването на следните финансови инструменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подкрепа с дългови инструменти за МСП с цел да запазят икономическата си активност по време на избухването на COVID-19 и в последващия период; <p>Подкрепа с дългови инструменти за МСП с цел да запазят икономическата си активност по време на избухването на COVID-19 и в последващия период: ще се осъществява чрез дългови инструменти - портфейлна гаранция. Инструментът е насочен общо към МСП сегмента, с широки критерии за включване, без ограничение в размера на кредита, което ще позволи подкрепа и за по-големи МСП. Подкрепата ще покрива заеми и / или лизинг за инвестиции и / или оборотен капитал.</p>	

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<p>Очакваният принос от изпълнението на този инструмент е да подпомогне бизнеса за покриване на непосредствените му нужди от оборотни и/или инвестиционни средства, като по този начин гарантира продължаване на дейността му и връщането им към растеж. Инструментът ще стимулира отпускането на заеми от частни банки на предприятия, ще насърчи банките да предоставят кредити при по-благоприятни условия и ще улесни достъпа до дългово финансиране на много малки и средни предприятия, които са изправени пред трудности при достъпа до традиционната банкова система и ще осигури достатъчно ликвидността на пазарите.</p> <p>Целевата група на мярката са: МСП от всички сектори.</p> <p>Специфични целеви територии: територията на цялата страна.</p> <p>Типове бенефициенти: фонд на фондовете, кредитни и финансови институции, микрофинансирани институции и други лица с право да отпускат кредити на територията на Република България, фонд мениджъри и др. подобни.</p> <p>Описаните в настоящата приоритетна ос финансови инструменти са индикативни и същите могат да бъдат допълвани и/или заменени. Посоченото може да се предприеме най-вече при преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка съгласно изискванията в хода на изпълнението на който и да е финансов инструмент, който се е изпълнявал въз основа на тази оценка, когато по време на фазата на изпълнението управляващият орган прецени, че предварителната оценка може вече да не отразява точно пазарните условия по време на изпълнението (чл. 37, пар. 2, „ж“ от Регламент 1303/2013).</p>	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
--------------------------------	---

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		13i - (ЕФРР) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CV20	Безвъзмездна помощ за МСП за оборотен капитал (безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				69 531 215,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV21	Подкрепа на финансови инструменти за МСП за оборотен капитал	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				25 564 594,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV22	Брой МСП с безвъзмездни средства за оборотен капитал	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				2 719,00	ИСУН 2020	ежегодно
CV23	Брой МСП с възстановими оборотни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				119,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO01	Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				3 408,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO02	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				4 377,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO03	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават финансова подкрепа, различна от безвъзмездни средства	предприятия	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				159,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO06	Производствени инвестиции Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				43 644 051,00	ИСУН 2020	ежегодно
CO07	Производствени инвестиции: Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (различни от безвъзмездни средства)	евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				121 431 822,00	ИСУН 2020	ежегодно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	6 - Възстановяване на МСП
----------------	---------------------------

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		066. Специализирани услуги на МСП и групи от МСП (включително услуги за управление, маркетинг и проектиране)		120 660 404,00
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		068. Енергийна ефективност и демонстрационни проекти в МСП и спомагателни мерки		43 644 051,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		01. Безвъзмездни средства		113 175 267,00
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		05. Подкрепа чрез финансови инструменти: гаранция или еквивалентен инструмент		51 129 188,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		07. Не се прилага	164 304 455,00	

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		07. Не се прилага	164 304 455,00

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		6 - Възстановяване на МСП	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	6 - Възстановяване на МСП
-----------------	---------------------------

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	7
Наименование на приоритетната ос	Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за операции, предназначени за възстановяване след големи или регионални природни бедствия
- По отношение на ЕФРР: Цялата приоритетна ос е предназначена за МСП (член 39)
- Цялата приоритетна ос е предназначена за улесняване на преодоляването на последиците от кризата по линия на REACT-EU
- Цялата приоритетна ос ще е насочена към справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия, включително в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- По цялата приоритетна ос ще се използват средства по линия на REACT-EU за справяне с миграционните предизвикателства в резултат на руската военна агресия в съответствие с член 98, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF		Публични	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ID на инвестиционния приоритет	13i
Наименование на инвестиционния приоритет	(ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

Ид. № на специфичната цел	7.1
Наименование на специфичната цел	Справяне с миграционните предизвикателства, настъпили вследствие на конфликта в Украйна
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Подкрепата в рамките на специфичната цел е пряко насочена към покриване на основните нужди от настаняване и изхранване на лицата от Украйна, на които е предоставена временна закрила в Република България в изпълнение на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, с което се активира прилагането на Директива 2001/55/ЕО за въвеждането на временна закрила. Подкрепата по линия на инструмента REACT-EU ще улесни приемането и настаняването на лицата, бягащи от военния конфликт в Украйна и ще осигури по-бързата им интеграция в контекста на засиления миграционен натиск и необходимостта от предоставяне на навременна хуманитарна помощ. Изпълнението на мярката пряко ще допринесе за преодоляване на миграционните предизвикателства в резултат на военния конфликт в Украйна в контекста на целите за устойчиво възстановяване на икономиката след пандемията от COVID-19.

Таблица 4: Общи показатели за резултатите, за които е определена целева стойност, и специфични за програмата показатели за резултатите, съответстващи на специфичната цел (по инвестиционни приоритети и категория региони) (за ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU)

Инвестиционен приоритет : 13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката														
ID	Показател	Категория региони	Мерна единица за показателя	Общ показател за изпълнението, използван като основа при определянето на целите	Базова стойност			Мерна единица за базовата и целевата стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О			М	Ж	О		
SR18	Разселени лица от Украйна, получили първоначален прием и незабавна подкрепа след пристигане в България		Брой				0,00	Брой	2022			42 000,00	НСУН	годишно

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<p>Предвидено е подкрепата в рамките специфична цел 7.1 да бъде насочена към изпълнението на следната индикативна дейност:</p> <ul style="list-style-type: none"> Осигуряване на първоначален прием и незабавна подкрепа на лицата, разселени от Украйна, на които е предоставена временна закрила. <p>Дейността включва осигуряване на настаняване с включена закуска и топъл обяд в места за настаняване и подслон на разселени лица, пристигнали от Украйна и получили временна закрила в Република България.</p> <p>Мярката е пряко насочена към осигуряване на първоначалния прием и задоволяване на основните потребности на разселените от Украйна лица с цел улесняване на интеграцията им и смекчаване на негативните последици от миграционния натиск в условията на възстановяване на икономиката от пандемията, причинена от COVID-19.</p>	

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
--------------------------------	--

Целева група са лицата, потърсили убежище на територията на Република България в резултат на военния конфликт в Република Украйна, включително и лицата под 18 години.

Специфични целеви територии: територията на цялата страна.

Типове бенефициенти: Министерство на туризма.

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
--------------------------------	--

При избора на операции в рамките на инвестиционния приоритет следва да се спазват следните водещи принципи:

- предоставянето на финансиране ще се осъществява в съответствие с процедурите, установени в националното законодателство и вътрешните правила на Управляващия орган;
- координация и синергия – координиране между отделните програми по ЕСИФ на национално ниво, хоризонталните програми и другите инструменти на Съюза с цел постигане на максимален синергичен ефект и избягване на двойно финансиране. С оглед спазване на принципите за допълняемост и недопускане на двойно финансиране с други програми на национално ниво и конкретно ОП „Добро управление“ и ОП „Околна среда“, в рамките на които са предвидени сходни мерки за оказване на подкрепа на лицата, бягащи от военния конфликт в Украйна, УО ще извършва пълна проверка за удостоверяване на обстоятелството, че подкрепа не се предоставя за едно и също лице в рамките на един и същи период от време от посочените програми.
- финансиране, основано на нуждите – избраните операции отговарят на предизвикателствата пред бизнеса/икономиката, породени от кризата, предизвикана от разпространението на епидемията от COVID-19;
- ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните операции следва да отговарят в пълна степен на целите на приоритетната ос, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи;
- предоставяне на финансиране при намаляване на административната тежест за потенциалните бенефициенти;

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
<ul style="list-style-type: none"> • релевантност - избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за продукт и резултат по приоритетната ос; • принцип на партньорство и прозрачност – критериите за избор на операции подлежат на одобрение от Комитета за наблюдение на ОПИК. 	

2.A.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
--------------------------------	--

2.A.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката
--------------------------------	--

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		13i - (ЕСФ) Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CARE1	Общ брой на лицата, получили подкрепа	Брой	Европейски социален фонд (ЕСФ) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				42 000,00	ИСУН	годишно
CARE2	Общ брой деца под 18 години, получили подкрепа	Брой	Европейски социален фонд (ЕСФ) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU				16 800,00	ИСУН	годишно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7 и 13

Приоритетна ос	7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)
-----------------------	--

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		109.	Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за работа	41 007 258,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		01.	Безвъзмездни средства	41 007 258,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		07.	Не се прилага	41 007 258,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
ERDF ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		07. Не се прилага	41 007 258,00	

Таблица 11: Измерение 6 — Вторична тема на ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:		7 - Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)		
-----------------	--	--	--	--

2.Б ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, ЗАСЯГАЩИ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

2.Б.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	5
Наименование на приоритетната ос	Техническа помощ

Цялата приоритетна ос е предназначена за осигуряване на техническа помощ с подкрепа по линия на REACT-EU

2.Б.2 Обосновка за определяне на приоритетна ос, включваща повече от една категория региони (когато е приложимо)

2.Б.3 Фонд и категория региони

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
5.1	Подкрепа за ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПИК и ОП ИМСП съгласно действащото законодателство и съществуващите добри практики	<i>Ефективно и ефикасно изпълнение на ОПИК 2014-2020</i> Съществено предизвикателство е запазването и допълнителното укрепване на капацитета на Управляващия орган, предвид необходимостта от паралелно управление до 2015 г. на ОПРКБИ 2007-2013 г. и в следствие задълженията по приключване на програмата (closure), максимално ранния старт на изпълнението на ОПИК 2014-2020 г. и на ОП ИМСП. Дейностите по приключване на текущата програма са значителни и времеемки, като липсва опит от предхождащ 2007-2013 г. период в България. Това налага продължаване на инвестициите в човешките ресурси от системата. Ще бъде необходимо да се повиши допълнително квалификацията и мотивацията на служителите в УО и да се търси устойчивост и стабилност на структурите и изградения капацитет, включително чрез мерки за ограничаване на текучеството на човешкия ресурс. В тази връзка, УО е предприел необходимите стъпки за системен подход към капацитета на УО, чрез извършване на цялостен анализ следвайки препоръчания от ЕК подход във връзка с

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		<p>доброто управление - структури, човешки ресурс, системи и инструменти. През периода 2007-2013 г. на национално ниво са идентифицирани слабости в обществените поръчки и държавните помощи, което засяга и ОПИК 2014-2020 г., адресирането на които изисква средства в рамките на техническа помощ. През настоящия период бяха идентифицирани пропуски в капацитета за наблюдение и оценка на програмите, което от своя страна предпостави забавяне на необходимите действия за препрограмиране. В период 2014-2020 г. подобни процеси могат да доведат до загуба на резерва за изпълнение, т.е. практическо намаляване на предвидените средства извън правилото n+3. Друг тясно свързан елемент е доизграждането на надеждна рамка за осигуряване на статистическа информация по зададените индикатори и гарантиране на интегритета на системата от индикатори, вкл. ясни източници на информация и методи за изчисляване, устойчивостяване и др. В новия период ще е необходимо да се подкрепят и дейностите, свързани с предварителните условия.</p> <p>За да може техническата помощ да отговаря адекватно на променящите се потребности на УО и Комитета за наблюдение в зависимост от новите предизвикателства и изисквания, се предвижда прилагането на по-гъвкав подход към планирането дейностите в сравнение с този от предишния програмен период.</p>

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд/ЕФРР по линия на REACT-EU/ЕСФ по линия на REACT-EU) (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		5.1 - Подкрепа за ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПИК и ОП ИМСП съгласно действащото законодателство и съществуващите добри практики									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
SR09	Средно необходимо време, за одобрение на проекта /между подаването на формуляра за кандидатстване и подписване на договора/	дни			215,00	2013			183,00	ИСУН 2020	на две години
SR10	Средно необходимо време за плащане на бенефициента, считано от датата на подаване на искането за плащане	дни			112,00	2013			90,00	ИСУН 2020	на две години

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
5.2	Подпомагане на Управляващия орган за предоставяне на адекватна и навременна информация и информиране на обществото относно възможностите за финансиране по ОПИК, критериите, правилата и процедурите за участие и нейното изпълнение	Проведените досега проучвания показват, че потенциалните бенефициенти се нуждаят от по-целенасочена и актуална информация за практическите аспекти при използването на европейските средства в България и по-конкретно за процедурите за кандидатстване, възможностите за финансиране, подготовката на проекти и други подобни въпроси, свързани със спецификата на програмата. Следва да се обърне специално внимание на заключенията от проведените проучвания по ос 5 на ОПРКБИ 2007-2013 г. Според актуално изследване[1] непрекъснатите комуникационни усилия на УО на ОПРКБИ през 2012 г. са довели до значим положителен резултат – сред широката общественост ОПРКБИ реализира най-голям ръст в разпознаемостта в сравнение с всички останали оперативни програми в последната година – 16%, т.е. дейностите по информация и публичност са обхванали още 340 000 души. Въпреки това, нивото на информираност по конкретни аспекти на програмата сред населението остава ниско. Очертават се три основни групи: с общ интерес към програмата, фирми с идеи за проекти и група компании (или обединения от такива) в реално взаимодействие с програмата (в т.ч. изпълнили проект). Необходимо да се отчита степента на ангажираност с програмата и в съответствие с това – да се подбира информационното съдържание.

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		<p>Налице е повишение в оценките за институциите, свързани с управлението на програмата. Данните позволяват да се предположи, че е настъпила значителна положителна промяна във взаимоотношенията между администрация и бенефициенти. Сериозен принос за това вероятно имат закриването на Междинното звено, опростяването на комуникацията, съкращаването на времето за реакция и намаляването на документооборота. Оценките са още по-високи сред изпълняващите или изпълнилите проект, което е индикация, че голяма част от негативното отношение е отражение на недоверието към институциите изобщо, а не е форма на критика конкретно към МИЕ и ГД ЕФК. Необходима е допълнителна комуникация, пряко свързана с механизмите на управление, така че да се създаде внушение за прозрачност в работата и да се обясни, че всъщност двете страни полагат усилия за изпълнението на една и съща обща цел – подобряване на състоянието на българския бизнес.</p> <p>Въпреки че сред широката общественост е регистриран значителен ръст в интереса към интернет страницата на програмата, делът на посетявалите я не е достатъчно висок - 10.7% от населението като цяло (около 673 000 души, за сравнение – около 267 000 души до 2012 г.), което насочва към нужда от по-засилено включване на този комуникационен канал в процесите не само на информация и публичност, но и на съвместна работа и ангажираност с реалните и потенциалните бенефициенти.</p> <p>По отношение на ОПИК 2014-2020 потенциалните бенефициенти имат конкретни изисквания, касаещи опростяване на процедурите, подкрепа на предприятията за осигуряване на съфинансирането и перспектива за развитие под формата на акцент върху сектори с потенциал.</p> <p>С най-голяма вероятност да кандидатстват при изпълнение на посочените условия са фирмите, които и към момента са в някакво взаимодействие с програмата. От гледна</p>

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		<p>точка на комуникацията, това означава, че в следващия период една от основните целеви групи на програмата следва да бъдат онези организации, които по някакъв начин са били ангажирани с ОПРКБИ, независимо дали са осъществили проект или само са кандидатствали и са били отхвърлен</p> <p>[1] проведено от ЕСТАТ ООД през 2013 г.</p>

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд/ЕФРР по линия на REACT-EU/ЕСФ по линия на REACT-EU) (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		5.2 - Подпомагане на Управляващия орган за предоставяне на адекватна и навременна информация и информиране на общественото относно възможностите за финансиране по ОПИК, критериите, правилата и процедурите за участие и нейното изпълнение									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
SR11	Ниво на обществена осведоменост за ОПИК като цяло и за отделните процедури	%			41,60			51,00	Проучване	4 пъти за периода на изпълнение на ОПИК	

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
5.3	Укрепване капацитета на кандидатите и бенефициентите на ОПИК за участие в изпълнението на програмата и по-доброто (количествено и качествено) използване на финансовите й ресурси	<p>Капацитет на бенефициентите по ОПИК 2014-2020</p> <p>Според анализ на ОПРКБИ от м. март 2014 г. бенефициентите споделят за сериозни проблеми с подготовката и изпълнението на проектите. Към момента, в края на програмния период, бенефициентите все още не са в състояние да подготвят и управляват сами проектите си и често ползват консултантска помощ. Това от една страна, е индикация за необходимостта от допълнително намаляване на административна тежест на програмата, а от друга - за натрупания сериозен опит на консултантския сектор в България. В този смисъл, друг</p>

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		<p>индикатор за капацитета на бенефициентите е фактът, че едва 13% от всички приключили договори за безвъзмездна финансова помощ са приключили съгласно срока на договора. Данните са достатъчно показателни и от тях може да бъде направен изводът, че бенефициентите все още нямат капацитет да планират и изпълняват проектите си в предварително договорените срокове.</p> <p>Като цяло, досегашният опит на Управляващия орган при планирането и предоставянето на подкрепа за развитие на капацитета на бенефициентите през периода 2007-2013 г. позволява да бъдат формулирани следните основни предизвикателства:</p> <p>1) Постигане на съвпадение между предлагането и търсенето, т.е. адресиране на строго специфичните нужди както на бенефициентите, така и на потенциалните бенефициенти. Ключова предпоставка за това е предварителната подготовка, проучване и систематизиране на нуждите и най-вече очакванията.</p> <p>2) Идентифициране, отчитане и целенасочени усилия за минимизиране на „типични“ грешки, неточности, нередности и празнини, допускани от бенефициентите, както на фазата на разработването на проектите, така и на фазата на тяхното изпълнение и отчитане. Съществената насока за работа е системния подход към „типичните“ грешки, добрата и регулярната външна комуникация и вътрешна координация в УО за стандартизиране на методите за работа, пълно уеднаквяване на подхода при наличие на прецеденти, ясни и недвусмислени отговори на въпроси и искания за уточняване.</p> <p>3) Съобразяване със специфичните реални потребности и капацитета на отделните групи бенефициенти (микро-предприятия, малки и средни предприятия, големи предприятия, институционални бенефициенти), ключови партньори (други УО, публични институции, организации на бизнеса, т.н.), където е приложимо дори отчитайки секторните специфики.</p>

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		Фокусирането на програмата и акцентът върху резултатността изискват строго диференциран подход. Ще е необходима подкрепа за дейности, адресиращи трудностите на отделните групи бенефициенти на ОПИК при приоритизиране на потребностите им, както и при идентифицирането, обосновката, разработването и изпълнението на проекти.

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд/ЕФРР по линия на REACT-EU/ЕСФ по линия на REACT-EU) (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		5.3 - Укрепване капацитета на кандидатите и бенефициентите на ОПИК за участие в изпълнението на програмата и по-доброто (количествено и качествено) използване на финансовите ѝ ресурси									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
SR12	Прекратени договори	%			16,81	2013			13,00	ИСУН 2020	на две години
SR13	Ниво на удовлетвореност на бенефициентите на ОПИК от обучения и техническа подкрепа	%			41,80	2014			75,00	Проучване	4 пъти за периода на изпълнение на ОПИК

2.Б.6 Действия, които ще получат подкрепа, и очакваният им принос за постигането на специфичните цели (по приоритетни оси)

2.Б.6.1 Описание на действията, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели

Приоритетна ос	5 - Техническа помощ
Индикативните типове дейности включват:	
<p><u>Типове дейности свързани с изпълнението на специфична цел 5.1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> дейности, свързани с управлението, приключването и оценката на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 в съответствие с изискванията на чл. 59 от Общоприетия регламент за ЕСИФ; логистично и техническо обезпечаване на работата на Комитета за наблюдение; 	

- общо и специфично обучение на персонала на УО, вкл. изграждане и поддържане на капацитет в областта на държавните помощи (работни срещи, семинари, обмен на добри практики и опит и др.), както и обучения на служители от общата администрация на МИ, подпомагащи работата на УО;
- финансиране на основни и допълнителни възнаграждения на служителите от УО (вкл. осигурителни и здравни вноски и всички други съпътстващи ги разходи съгласно националното законодателство);
- извършване на оценки през програмния период, в т.ч. подготовка и изпълнение на план за оценка и последваща оценка на ОП;
- предоставяне на техническа подкрепа, консултации, изследвания, анализ и проучвания, необходими за правилното програмиране, управление, наблюдение, оценка и контрол на ОП;
- подкрепа на процесите на оценка и подбор на проекти (организация на оценителни комисии, база данни от независими експерти, притежаващи необходимата техническа експертиза, наемане на експерти, и др.), независими оценки на проекти;
- подкрепа за текущото наблюдение, финансовия контрол и одит, както и оценка на риска, мерки за борба с измами, нередности, анти-корупция;
- доставка/наем, ремонт, поддръжка и застраховки на движимо и недвижимо имущество, използвано от УО (вкл. помещения, обзавеждане, оборудване, автомобили и др.);
- командироване на служители на УО и на други лица, участващи в управлението на ОП;
- доставка, разработване и поддръжка на компютризирана информационна система (хардуер и софтуер) за нуждите на УО;
- подкрепа за разходи във връзка с дейностите по приключване на ОП (closure);
- подкрепа за подготовката на следващия програмен период;
- други дейности, свързани с ресурсното и техническо обезпечаване изпълнението на ОП.

Очаквани резултати от изпълнението на дейностите свързани със специфична цел 5.1

В резултат от дейностите ще се постигне ефективно, ефикасно и правилно изпълнение на ОПИК и ОП ИМСП в съответствие с принципа за разумно финансово управление и съгласно разпоредбите на европейското и националното законодателство. Изпълнението ще е обусловено както от добрата структура и организация на работата на Управляващия орган и неговите регионални звена (включително система за оценка на риска), високата квалификация, мотивация и ангажираност на служителите, така и от правилното функциониране на Комитета за наблюдение

на програмите.

Типове дейности свързани с изпълнението на специфична цел 5.2:

- организиране на публични и информационни събития – информационни кампании, семинари, кръгли маси, конференции, изложби, изложения, семинари за стимулиране на публичната подкрепа и отговорност за предлаганите инвестиции.
- разпространение на документация, информация и материали, свързани с изпълнението на ОПИК;
- актуализиране и поддръжка на интернет страница като ключов комуникационен канал;
- участия в предавания, разработване и разпространение на информационни филми и клипове, реклами и други медийни събития;
- публикации, бюлетини, брошури, постери, наръчници и др.;
- анализи и допитвания до общественото мнение - фокус групи, анкети, социологически проучвания и др.

Очаквани резултати от изпълнението на дейностите свързани със специфична цел 5.2

В резултат от изпълнението на дейностите ще бъде осигурена прозрачност на процеса на изпълнение на ОПИК и популяризирането ѝ сред най-широк кръг от заинтересовани физически и юридически лица. Ще се създадат възможности за повишаване информираността на широката общественост за ЕФРР (както и финансирането от държавния бюджет и другите източници на финансиране, включително многофондови инвестиции, програми на ЕС като Хоризонт 2020 и COSME и др.) и ОПИК през периода 2014-2020 г., привличане на обществен интерес, насърчаване към участие с проекти, разясняване на възможностите и ползите от участието в програмата и допълващи финансови източници, гарантиране на равнопоставеност и откритост при нейното изпълнение.

Усилията по популяризацията на ОП „Конкурентоспособност” през 2007-2013 г. имат като резултат значително подобряване на разпознаемостта на програмата сред широката общественост. Националните информационни кампании могат да бъдат определени като успешни и с висока степен на полезност за участниците. Събитията, обаче, привличат основно компании с конкретни намерения за кандидатстване и известен проектен опит и затова е необходимо обхватът им да бъде разширен. От друга страна, с увеличаване на информираността на аудиторията нараства нейната критичност и затова е необходимо особено внимание към подбора на съдържанието и

Приоритетна ос	5 - Техническа помощ
формата на информационните събития.	
<u>Типове дейности за финансиране свързани с изпълнението на специфична цел 5.3:</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • организиране и провеждане на обучения, в подкрепа на капацитета на кандидати и бенефициенти с цел улесняване изпълнението на ОПИК в т.ч. идентифициране, адаптиране и прилагане на добри практики от други държави-членки на ЕС, съвместни инициативи и модели; • изготвяне и изпълнение на оценки, анализи и планове за действие за укрепване на административния капацитет на кандидатите /бенефициентите на ОПИК; • анализ на нуждите и очакванията на отделните групи кандидати/ бенефициенти по ОПИК с оглед по-добро фокусиране на Програмата по отношение на трудностите и предизвикателствата, пред които са изправени. 	
<u>Очаквани резултати от изпълнението на дейностите свързани със специфична цел 5.3</u>	
Развитието на капацитета на бенефициентите ще допринесе за постигането на съществен напредък както в усвояването на ресурсите, така и в крайна сметка и което е по-съществено – за постигане на целите на ОПИК.	

2.Б.6.2 Показатели за изпълнението, които се очаква да допринесат за постигане на резултатите

Таблица 13: Показатели за крайния продукт (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд/ЕФРР по линия на REACT-EU/ЕСФ по линия на REACT-EU) (по приоритетни оси) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос	5 - Техническа помощ					
ID	Показател (име на показателя)	Мерна единица	Целева стойност (2023 г.) (незадължително)			Източник на данните
			М	Ж	О	
SO08	Обучени служители на УО, вкл. регионални звена?????	брой			250,00	годишни доклади

SO09	Обучени бенефициенти/кандидат бенефициенти?????	брой			1 500,00	годишни доклади
SO10	Анализ, проучвания и др. консултантска подкрепа?????	брой			50,00	годишни доклади
SO11	Проведени информационни кампании и публични събития?????	брой			30,00	годишни доклади
SO12	Проведени заседания на Комитета за наблюдение?????	брой			18,00	годишни доклади
SO13	Извършени вътрешни и външни оценки?????	брой			6,00	годишни доклади
SO14	Брой извършени проверки на място?????	брой			6 150,00	годишни доклади
SO15	Брой на заетите лица /на пълно работно време/, чиито заплати се съ-финансират по техническата помощ?????	брой			228,00	годишни доклади

2.Б.7 Категории интервенции (по приоритетни оси)

Съответните категории интервенции въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза

Таблицы 14 — 16: Категории интервенции

Таблица 14: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритетна ос		5 - Техническа помощ		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	121. Изготвяне, изпълнение, наблюдение и контрол	30 109 426,00	
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	122. Оценка и проучвания	1 771 714,00	
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	123. Информация и комуникация	3 542 328,00	

Таблица 15: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритетна ос		5 - Техническа помощ		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	35 423 468,00	

Таблица 16: Измерение 3 — Вид територия

Приоритетна ос		5 - Техническа помощ		
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро	
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	35 423 468,00	

3. ПЛАН ЗА ФИНАНСИРАНЕ

3.1 Финансови бюджетни кредити от всеки фонд и суми за резерва за изпълнение

Таблица 17

Фонд	Категория регион	2014		2015		2016		2017		2018	
		Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	138 173 101,00	8 819 560,00	160 750 508,00	16 771 309,00	124 797 456,00	7 965 795,00	140 559 742,00	8 971 898,00	180 917 887,00	11 547 950,00
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Общо		138 173 101,00	8 819 560,00	160 750 508,00	16 771 309,00	124 797 456,00	7 965 795,00	140 559 742,00	8 971 898,00	180 917 887,00	11 547 950,00

Фонд	Категория регион	2019		2020		2021		2022		Общо	
		Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределение на финансовите средства	Резерв за изпълнение
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	131 448 169,00	8 390 308,00	287 912 840,00	11 037 699,00					1 164 559 703,00	73 504 519,00
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		0,00	0,00	0,00	0,00	120 660 404,00		84 651 309,00		205 311 713,00	0,00
Общо		131 448 169,00	8 390 308,00	287 912 840,00	11 037 699,00	120 660 404,00		84 651 309,00		1 369 871 416,00	73 504 519,00

3.2 Общи финансови бюджетни кредити по фондове и национално съфинансиране (в евро)

Таблица 18а: План за финансиране

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване на подкрепата от Съюза (общо допустими разходи или публични допустими разходи)	Подкрепа от Съюза (а)	Национално участие (b) = (c) + (d)	Ориентировъчно разпределение на националното участие		Обща стойност на финансирането (e) = (a) + (b)	Процент на съфинансиране (f) = (a) / (e) (2)	100 % СТАВКА ЗА СЪФИНАНСИРАНЕ ЗА СЧЕТОВОДНАТА YEAR 2021-2022 г. (3)	100% CO-FINANCING RATE FOR ACCOUNTING YEAR 2021-2022 (4)	Участие на ЕИБ (g)	Основно разпределение на финансовите средства		Резерв за изпълнение		Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза (l) = (j) / (a) * 100
						Национално публично финансиране (c)	Национално частно финансиране (d) (1)						Подкрепа от Съюза (h) = (a) - (j)	Национално участие (i) = (b) - (k)	Подкрепа от Съюза (j)	Национално участие (k) = (b) * ((j) / (a))	
1	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични	103 748 154,00	18 308 498,00	18 308 498,00		122 056 652,00	84,9999998361%				84 099 225,00	14 841 040,00	19 648 929,00	3 467 458,00	18,94%
2	Европейски фонд за	По-слабо развити региони	Публични	848 927 317,00	149 810 704,00	149 810 704,00	0,00	998 738 021,00	84,9999999149%				815 599 107,00	143 929 255,00	33 328 210,00	5 881 449,00	3,93%

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване на подкрепата от Съюза (общо допустими разходи или публични допустими разходи)	Подкрепа от Съюза (a)	Национално участие (b) = (c) + (d)	Ориентировъчно разпределение на националното участие		Обща стойност на финансирането (e) = (a) + (b)	Процент на съфинансиране (f) = (a) / (e) (2)	100 % СТАВКА ЗА СЪФИНАНСИРАНЕ ЗА СЧЕТОВОДНАТА 2020—2021 г. (3)	100% CO-FINANCING RATE FOR ACCOUNTING YEAR 2021-2022 (4)	Участие на ЕИБ (g)	Основно разпределение на финансовите средства		Резерв за изпълнение		Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза (l) = (j) / (a) * 100	
						Национално публично финансиране (c)	Национално частно финансиране (d) (1)						Подкрепа от Съюза (h) = (a) - (j)	Национално участие (i) = (b) - (k)	Подкрепа от Съюза (j)	Национално участие (k) = (b) * ((j) / (a))		
	регионално развитие (ЕФРР)																	
3	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични	214 438 544,00	37 842 096,00	37 842 096,00		252 280 640,00	85,000000000000%				196 508 203,00	34 677 918,00	17 930 341,00	3 164 178,00	8,36%	
4	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични	35 526 739,00	6 269 425,00	6 269 425,00		41 796 164,00	84,9999990430%				32 929 700,00	5 811 124,00	2 597 039,00	458 301,00	7,31%	
6	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		Публични	164 304 455,00	0,00	0,00		164 304 455,00	100,000000000000%				164 304 455,00	0,00		0,00	0,00%	
7	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU		Публични	41 007 258,00	0,00	0,00		41 007 258,00	100,000000000000%				41 007 258,00	0,00		0,00	0,00%	
5	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Публични	35 423 468,00	6 251 201,00	6 251 201,00	0,00	41 674 669,00	84,99999984403%				35 423 468,00	6 251 201,00				
Общо	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони		1 238 064 222,00	218 481 924,00	218 481 924,00	0,00	1 456 546 146,00	84,9999998558%				1 164 559 703,00	205 510 538,00	73 504 519,00	12 971 386,00	5,94%	
Общо	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU			205 311 713,00	0,00	0,00		205 311 713,00	100,000000000000%				205 311 713,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	
Общо	ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU			205 311 713,00	0,00	0,00		205 311 713,00	100,000000000000%				205 311 713,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	
Общо				1 443 375 935,00	218 481 924,00	218 481 924,00	0,00	1 661 857 859,00	86,8531521624%				0,00	1 369 871 416,00	205 510 538,00	73 504 519,00	12 971 386,00	

(1) Попълва се само когато приоритетните оси са изразени в общи разходи.

(2) В таблицата ставката на съфинансиране може да бъде закръглена към най-близкото цяло число. Точният процент, използван за възстановяване на плащания, е съотношението (f).

(3) Като поставя отметка в клетката, държавата членка отправя искане да прилага — съгласно член 25а, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 — ставка на съфинансиране от 100 % към разходите, декларирани в заявленията за плащане през счетоводната година, започваща на 1 юли 2020 г. и завършваща на 30 юни 2021 г., за всички/някои приоритетни оси на оперативната програма.

(4) Чрез поставянето на отметка в полето държавата членка отправя искане да приложи съгласно член 25а, параграф 1а от Регламент (ЕС) № 1303/2013 ставка на съфинансиране от 100% за разходите, декларирани в заявленията за плащане през счетоводната година, която започва на 1 юли 2021 г. и завършва на 30 юни 2022 г., за всички / някои приоритетни оси на оперативната програма.

Таблица 18в: Разпределение на финансовия план по приоритетни оси, фондове, категории региони и тематични цели

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа от Съюза	Национално участие	Обща стойност на финансирането
Технологично развитие и иновации	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Засилване на научноизследователската дейност, развойната дейност в областта на технологиите и иновациите	103 748 154,00	18 308 498,00	122 056 652,00
Предприемачество и капацитет за растеж на МСП	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Подобряване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР)	848 927 317,00	149 810 704,00	998 738 021,00
Енергийна и ресурсна ефективност	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори	182 953 174,00	32 285 854,00	215 239 028,00
Енергийна и ресурсна ефективност	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	31 485 370,00	5 556 242,00	37 041 612,00
Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури	35 526 739,00	6 269 425,00	41 796 164,00
Възстановяване на МСП	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)		Преодоляване на последиците от извънредното положение, предизвикано от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката	164 304 455,00	0,00	164 304 455,00
Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)			41 007 258,00	0,00	41 007 258,00
Общо				1 407 952 467,00	212 230 723,00	1 620 183 190,00

Таблица 19: Ориентировъчен размер на подкрепата, която ще бъде използвана за цели във връзка с изменението на климата

Приоритетна ос	Ориентировъчен размер на подкрепата, която ще бъде използвана за цели във връзка с изменението на климата (в евро)	Дял от общо разпределените средства за оперативната програма (%)
3	173 906 102,60	12,05%
6	43 644 051,00	3,02%
Общо ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU	43 644 051,00	3,02%
Общо	217 550 153,60	15,07%

4. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

Описание на интегрирания подход за териториално развитие, като се вземат предвид съдържанието и целите на оперативната програма с оглед на споразумението за партньорство и като се представят начините, по които той допринася за постигането на целите на оперативната програма и очакваните резултати

В координация и съгласуваност със Споразумението за партньорство Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г. планира да допринася за прилагането на инструментите на интегрирания териториален подход. Чрез тях по линия на ОПИК 2014-2020 г. ще се цели постигането на конкурентоспособна и устойчиво развиваща се икономика в териториите с изведени в СП „тесни места” за преодоляване и нужди за развитие, свързани със създаването на устойчива заетост, повишаване на доходите на местното население и използването на местния потенциал за растеж.

Чрез прилагането на интегрирания подход за териториално развитие ще се подпомогне целенасоченото, т.е. в най-голяма степен съобразено с конкретните местни нужди и възможности за растеж и устойчиво инвестиране на средства от ОПИК 2014-2020 г., при спазване на принципите за допълняемост, концентрация и целесъобразност, ефективност и ефикасност на средствата. Интегрираният подход осигурява по-добър достъп до възможностите за финансиране на местния бизнес, допринася за насърчаването на партньорствата и развитието на многостепенното управление.

Съгласно СП за периода 2014-2020 г. България програмира и ще прилага следните механизми на териториалния подход за справяне с териториалните предизвикателства:

- инструмент „Водено от общностите местно развитие” (ВОМР), включително ВОМР с многофондово финансиране;
- инвестиции за стимулиране на устойчивото градско развитие на базата на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие;
- европейско териториално сътрудничество, в т.ч. по Дунавската стратегия на ЕС.

Приносът на ОПИК 2014-2020 г. за изпълнението на гореизброените инструменти е съобразен, от една страна с тематичните цели, в обхвата на които ще бъдат финансирани приоритетите, целите и индикаторите за изпълнение на програмата, и от друга страна със спецификите на идентифицираните територии за постигане на успешното им интелигентно, устойчиво и приобщаващо развитие.

4.1 Ръководено от общностите местно развитие (когато е целесъобразно)

Описание на подхода за използване на инструментите на ръководеното от общностите местно развитие и принципите за определяне на областите, в които те ще бъдат приложени

Съгласно СП 2014-2020 г. определените за целенасочено въздействие по линия на ВОМР територии са на база географски характеристики и идентифицирани социално-икономически дисбаланси:

- територии в риск – демографски, икономически и екологичен - с прогресивното намаляване на населението и нереализиран икономически потенциал;
- планинските, граничните и селските територии;
- териториите за опазване на ландшафта, природните и културни ценности;
- черноморското и дунавското крайбрежие.

ВОМР ще бъде прилаган „отдолу-нагоре“ на основата на стратегиите за местно развитие, които ще бъдат разработени най-късно до 31 декември 2017. По ОПИК 2014-2020 г. се предвижда принос към изпълнението на местните стратегии за развитие чрез:

- участието на представители на УО в състава на комисията за избор на стратегии за местно развитие, подадени от МИГ;
- финансирането на проекти в рамките на одобрените стратегии за местно развитие, които са разработени съобразно спецификите на конкретната територия и в унисон с приоритетите и целите на ОПИК 2014-2020 г., и имат заложен приоритет, цели и мерки за изпълнение в следните направления:
- насърчаване на разработването и въвеждането в практиката на иновации (Тематична цел 1);
- повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, вкл. чрез диверсификация и алтернативни дейности (Тематична цел 3).

Основните резултати, които се очакват от подкрепата на проекти на местно ниво по инструмента ВОМР, са свързани с:

- трансфер на знания и технологии на местно ниво чрез инвестиции за повишаване на капацитета на МСП за пазарно развитие, производителността на труда и намаляване на енергоемкостта и ресурсоемкостта на производството на тези територии;
- насърчаване на иновационната активност, разработването и внедряването на иновации от и на тези територии, както и насърчаване на частните инвестиции в научни изследвания и иновации;
- подобряване на достъпа до финансиране на МСП и насърчаване създаването на нови устойчиви предприятия, които да осигуряват заетост на местното население и възможности за повишаване на доходите му.

Съгласно Споразумението за партньорство е определено ОПИК 2014-2020 г да допринесе с до 5% от бюджета си за многофондово финансиране на инструмента ВОМР.

Цялостното прилагане на инструмента ВОМР ще бъде регулирано и координирано в специален нормативен акт, който ще бъде приет в срок до 3 месеца след одобрението от ЕК и на последната програма по ЕСИФ, включена в подхода.

Проектите от стратегиите за местно развитие, които ОПИК 2014 - 2020 ще се финансира ще се осъществяват съгласно правилата и процедурите за изпълнение на Програмата.

4.2 Интегрирани действия за устойчиво градско развитие (когато е целесъобразно)

Когато е целесъобразно — ориентировъчния размер на подкрепата от ЕФРР за интегрирани действия за устойчиво градско развитие, които трябва да бъдат прилагани в съответствие с разпоредбите на член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1301/2013, и ориентировъчния размер на сумата, отпусната като подкрепа от ЕСФ за интегрирани действия.

По линия на ОПИК 2014-2020 г. ще се търсят възможности за допълняемост на дейности по определените икономически зони за въздействие според разработени и одобрени Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) в градовете извън обхвата на дефиницията за селски район.

Таблица 20: Интегрирани действия за устойчиво градско развитие – ориентировъчен размер на подкрепата от ЕФРР и ЕСФ

Фонд	Подкрепа по ЕФРР и ЕСФ (ориентировъчно) (в евро)	Дял от общите средства, разпределени за програмата по линия на фонда
Общо Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) без REACT-EU	0,00	0,00%
ОБЩО ЕФРР+ЕСФ без REACT-EU	0,00	0,00%

4.3 Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) (когато е целесъобразно)

Описание на подхода за използване на интегрираните териториални инвестиции (както е определено в член 36 от Регламент (ЕС) № 1303/2013), различни от случаите по точка 4.2, и ориентировъчния размер на сумата, отпусната за тях по всяка приоритетна ос.

Към момента не се предвижда прилагане на подхода на интегрирани териториални инвестиции по смисъла на Регламент 1303/2013.

В съответствие със Споразумението за партньорство се предвижда прилагане на териториален подход за целенасочена подкрепа на Северозападния район. Подходът ще се базира на стратегията за целенасочена подкрепа на Северозападния район. Акцентът ще бъде по отношение на местния потенциал, отчитайки основните предизвикателства и проблеми в района.

Инвестиционните приоритети, които ще бъдат подкрепяни по ОПИК дават възможности за интервенции, водещи до намаляване на интензивността на икономическите проблеми и справяне с неблагоприятните демографски тенденции в района. По-специално интервенциите ще бъдат в рамките на обхвата на приоритетите на ОПИК с фокус върху развитието и повишаване на конкурентоспособността на МСП чрез стимулиране на иновационната активност, създаване на възможности за стартиране на местен бизнес, подкрепа за енергийно и ресурсоефективни мерки. Въз основа на приоритетите на стратегията за целенасочена подкрепа на Северозападния район ОПИК ще подкрепя проекти чрез отделна процедура за СЗР или чрез приоритизиране на проектите от този район в процедурите, които се изпълняват на територията на цялата страна.

Таблица 21: Ориентировъчно разпределение на финансовите средства за ИТИ, различни от посочените в точка 4.2 (обща сума)

Приоритетна ос	Фонд	Ориентировъчно разпределение на финансовите средства (подкрепа от Съюза) (в евро)
Общо		0,00

4.4 Уредба за междурегионалните и транснационалните действия в рамките на оперативната програма с бенефициери, намиращи се в поне още една държава членка (когато е целесъобразно)

Съгласно СП за периода 2014-2020 г. в обхвата на ОПИК 2014- 2020 г. попадат следните приоритетни сфери за териториално сътрудничество:

- Стимулиране на предприемачеството, преодоляване на структурните проблеми и повишаване на конкурентоспособността чрез насърчаване на предприемачеството - нови технологии и бизнес модели за стимулиране на иновациите, създаване на мрежи между изследователските и технологични центрове в бизнес сектора, сътрудничество в подкрепа на МСП и човешкия капитал.
- Опазване на природното и културното богатство – най-вече във връзка със „зелен“ растеж и икономика и устойчив туризъм.
- Разработване на съвместни планове, координирани инвестиции, действия и системи, насочени към ресурсна ефективност, насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенция и управление на риска.

Интервенциите, които ОПИК 2014-2020 ще подпомага по цел „Инвестиции за растеж и работни места” и „Европейско териториално сътрудничество”, ще се програмират и изпълняват по начин, осигуряващ синергичен ефект и допълняемост между тях.

4.5 Принос на планираните действия по програмата за осъществяване на макрорегионални стратегии и стратегии за морските басейни в зависимост от потребностите на програмния район, посочени от държавата членка (когато е целесъобразно)

(Когато държавата членка и регионите участват в макрорегионални стратегии и стратегии за морските басейни)

По линия на ОПИК 2014-2020 г. ще се търсят възможности за допълняемост на дейности в изпълнение на макрорегионалната стратегия на ЕС за развитие на Дунавския район. Съответстващите приоритетни области за сътрудничество между ОПИК 2014-2020 г. и Стратегията за Дунавския район са свързани с:

- Насърчаване на по-устойчива енергия (приоритетна ос 2);
- Развитие на „общество на знанието” (научни изследвания, иновации, образование и ИКТ) (приоритетна ос 7);
- Развитие на конкурентоспособността на предприятията (приоритетна ос 8).

В териториалния обхват на Програмата за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн“ попадат два от регионите за планиране – Североизточен и Югоизточен. Програмата ще има синергичен ефект със Стратегията на ЕС за Син растеж и Конвенцията за защита на Черно море от замърсяване (Букурещката конвенция).

България и в частност ОПИК 2014-2020 г. отдава значение на изпълнението на целите на Интегрираната морска политика и Стратегията на ЕС за „син растеж“.

Като Черноморска и Дунавска държава страната притежава потенциал за изпълнение на „сините“ политики и стратегията на ОПИК е да ги подкрепя в сферите на приложимите инвестиционни приоритети. В допълнение, МИЕ участва в специално създадения координационен механизъм към МТИТС. Създадена е междуведомствена работна група по интегрирана морска политика, обединяваща всички участници в процеса на планиране и изпълнение на сините политики.

5. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ, ИЛИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)

5.1 Географски райони, които са най-тежко засегнати от бедност/целеви групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване

↵

В Споразумението за партньорство на Република България като елемент на интегрирания подход за териториално развитие се предвижда адресиране на специфичните нужди на географски области, които са най-засегнати от бедността или на целевите групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване.

Приносът на ОПИК 2014-2020 г. за адресиране на изведените проблеми ще бъде косвен, чрез:

- подкрепа за създаване на нови предприятия и развитието на съществуващи, които ще осигуряват устойчиви работни места за лица, включително икономически неактивни и дълготрайно безработни лица;
- изпълнението на мерки, които водят до повишаването на доходите на лица и подобряване на качеството им на живот; прилагане на принцип на равните възможности при избора на операции – насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания и спазването на принципа за достъпност (предотвратяване на всякаква дискриминация на основата на увреждане);
- принос за изпълнението на интегрирани стратегии за местно развитие по механизма ВОМР и стратегията за целенасочена подкрепа на Северозападен район.

5.2 Стратегия за работа по специалните потребности на географските райони, които са най-тежко засегнати от бедност /целевите групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване, и когато е приложимо — принос за прилагането на интегрирания подход, определен в споразумението за партньорство

Таблица 22: Действия за работа по специалните потребности на географските райони, които са най-тежко засегнати от бедност /целевите групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване

Целева група/географски район	Основни видове планирани действия като част от интегрирания подход	Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Инвестиционен приоритет
--------------------------------------	---	-----------------------	-------------	-------------------------	--------------------------------

6. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СТРАДАТ ОТ ТЕЖКИ И ПОСТОЯННИ НЕБЛАГОПРИЯТНИ ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ УСЛОВИЯ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)

Съгласно планираното в Споразумението за партньорство на Република България целенасочена подкрепа ще бъде предоставяна за два типа райони:

- райони с изключително негативни демографските тенденции (обезлюдяване и застаряване);
- райони с неблагоприятни природни условия и затруднена достъпност (основно планински)

Приносът на ОПИК 2014-2020 г., насочен към тези територии бъде чрез подкрепата на мерки и дейности съгласно интегрирани стратегии за местно развитие по механизма ВОМР и Интегрираната стратегия за териториално развитие на Северозападен район.

7. ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ, КОИТО ОТГОВАРЯТ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО, КОНТРОЛА И ОДИТА И РОЛЯ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ

7.1 Съответни органи и организации

Таблица 23: Съответни органи и организации

Орган/организация	Наименование на органа/организацията и отдела или звеното	Име на лицето, отговарящо за органа/организацията (позиция или длъжност)	Адрес	Електронна поща
Управляващ орган	Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност" (ГД ЕФК), МИ	Министър на иновациите и растежа	гр. София, ул. "Славянска" № 8	i.ilieva@mi.government.bg
Сертифициращ орган	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Директор на дирекция "Национален фонд", МФ	България, 1040 гр. София, ул. Г. С. Раковски № 102	natfund@minfin.bg
Одитен орган	Изпълнителна агенция "Одит на средствата от ЕС" (ИА ОСЕС)	Изпълнителен директор на ИА ОСЕС	България, 1040 ге. София, ул. Славянска № 4	aeuf@minfin.bg
Организация, към която Комисията прави плащания	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Директор на дирекция "Национален фонд", МФ	България, 1040 гр. София, ул. Г. С. Раковски № 102	natfund@minfin.bg

7.2 Привличане на съответните партньори

7.2.1 Предприети действия за привличане на съответните партньори в подготовката на оперативната програма и ролята на партньорите в изпълнението, мониторинга и оценката на програмата

С РМС №328/25.04.2012 г. МИЕ е определено като водещо ведомство за разработване на оперативната програма за иновации и конкурентоспособност за периода 2014-2020.

Съгласно чл.32, ал.1, т.5 от Устройствения правилник на МИЕ, ГД ЕФК отговаря за изготвянето на ОПИК и съпътстващите я документи. Съгласно чл. 32, ал.1, т.6 дирекцията координира работата на тематичната работна група (ТРГ) за изготвянето на оперативната програма и изпълнява функциите на секретариат към нея.

С Решение № 422 на Министерския съвет от 9 юни 2015 г. е изменено Решение № 792 на Министерския съвет от 17 декември 2013 г., като Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ на Министерството на икономиката е определена и за управляващ орган на Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г. (ОП ИМСП). С Решение № 440 на Министерския съвет от 12 юни 2015 г. списъкът на

оперативните програми по т.2 от Решение № 328 на Министерския съвет от 2012 г. е допълнен с ОП ИМСП, като за водещо ведомство за разработване на програмата е определено Министерство на икономиката.

Съгласно §12, ал. 2 от Постановление № 20 на Министерския съвет от 25.02.2022 г. за приемане на устройствени правилници на Министерството на икономиката и индустрията и на Министерството на иновациите и растежа, правата и задълженията на Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност" на преобразуваното Министерство на икономиката, в качеството ѝ на управляващ орган на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020 г., се поемат от Министерството на иновациите и растежа.

Основният координиращ орган на национално ниво, отговорен за разработването и договарянето на СП и оперативните програми за периода 2014-2020 е ЦКЗ в МС.

ОПИК е разработена въз основа на променящи се документи (български и европейски) и в съответствие с нуждите на бизнеса и резултатите от предварителни консултации с всички заинтересовани страни, вкл. службите на ЕК. В тази връзка, гъвкавият подход е единственият възможен.

Основни етапи в процеса на програмиране на ОПИК:

- **Подготвителен етап – разработването на стратегически и нормативни документи, идентифициране на заинтересованите страни (партньорите), събиране и обработка на изходни данни.**

Процесът по подготовката на стратегическите и програмни документи за управление на средствата от ЕСИФ за програмен период 2014-2020 г. стартира в края на 2011 г., като през януари 2012 г. са одобрени процедурите за разработването им, а през м.април е одобрен списък с тематични цели, оперативни програми и ведомствата, отговорни за тяхната подготовка.

В съответствие с разпоредбите на чл.5, ал.3 от ПМС № 5/18.01.2012 г. са идентифицирани ключовите партньори, които да вземат участие в процеса на програмиране и е сформирана работната група за разработване на оперативната програма. Освен представители на водещите министерства и ведомства в работната група са включени и представители на социално-икономическите партньори, регионалните и местни власти, структурите на гражданското общество, академичната общност.

Идентифицирани са стратегическите документи и анализи, които са необходими за подготовка на новата ОП, в т.ч. приложимите предварителни условия (НСНСМП 2013-2020, ИСИС, анализ на резултатите от настоящия програмен период, Енергийна стратегия и др.).

През м.юли 2012г. е подписано Споразумение със СБ за предоставяне на консултантски услуги с цел предоставяне на подкрепа относно подобряване на институционалната и правната рамка в подкрепа на националната иновационна система на България и за подобряване на проектите за иновации, финансирани от ЕС.

Изготвен е и е представен Доклад за иновационната стратегия за интелигентна специализация, въз основа на който през м.май 2013 г. е разработен и първият проект на Стратегията. СБ сътрудничи активно и при разработването на иновационния компонент на ОПИК.

Паралелно, в рамките на Споразумението, са проведени и отделни срещи и консултации с бизнеса, между които фокус-групи в секторите ИКТ, фармацевтика, мехатроника и електроника, преработка на храни, защита и търговска реализация на интелектуалната собственост, креативни индустрии. Получени са конкретни препоръки от АБК, АРИ и БАР, АИКБ, (БТПП и др.)

През м.ноември 2012 г. е представено “Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г.“, съдържащо специфични препоръки на ЕК и основни приоритетни области, към които Комисията би желала България да насочи средствата от европейските фондове за следващия програмен период, което послужи като основа при изготвянето на концепцията на ОПИК 2014-2020.

В края на 2012 г. е извършено качествено проучване чрез дълбочинни интервюта сред бенефициенти и други заинтересовани страни, а през периода м.март - май 2013 г. е проведено и национално представително проучване с използване на количествени методи сред широката група на потенциалните бенефициенти.

На 09.01.2013 г. с Решение на МС списъкът с оперативни програми е допълнен с ОПНОИР”, което постави началото на широка и продължителна дискусия относно търсенето на синергията между интересенциите по двете ОП.

• **Подготовка на концепция за ОПИК 2014-2020**

На 6 февруари 2013 г., на среща с представители на ЕК е представен и съгласуван предварителният обхват и индикативните приоритетни области за финансиране по ОПИК. На тази база, в контекста на приложимите стратегически и нормативни документи, осъществени анализи и проучвания, резултатите от водените до момента дискусии в рамките на координационния механизъм за разработване на стратегическите документи за следващия програмен период и експертизата на СБ през м.април 2013 г., е разработен първия вариант на Концепция на ОПИК 2014-2020 г.

Същият е представен за обсъждане в рамките на първото заседание на ТР на 26.04.2013 г. Проведена е дискусия по предложени обхват на ОПИК като преобладаващата част от изразените становища съдържаха несъгласие с основния

подход на концепцията за насърчаване изграждането на иновационна инфраструктура, клъстери и приложението на нови за страната модели (инструменти) за подкрепа на бизнеса с доказана ефективност в световен мащаб, но не и в България.

Първият вариант на концепцията от м. април 2013 г. е оценен в неофициалния документ на ЕК от 22 юли 2013 г. (non paper) като недостатъчно зрял, за да стане основа за технически преговори. Наблюдения са, че: липсва обосновка за избора на приоритети и в тази връзка следва да бъде използвано проучването на СБ за ИСИС, да бъдат разширени възможностите за подкрепа на МСП и новосъздадени предприятия чрез финансов инженеринг в комбинация с грантове.

С цел задълбочаване на диалога и постигане на единно разбиране по представените становища и предложения от страна на заинтересовани страни, както и по-пълно отразяване на действителните нужди на българската икономика през м.юни 2013 г. е иницирано провеждането на работни срещи. Въз основа на получените коментари и проведените консултации през м.юни 2013 г. е разработен втори вариант на концепцията за ОПИК 2014-2020 г., представен за обсъждане на второто заседание на ТРГ на 11.07.2013 г., който получи одобрението на заинтересованите страни.

Проведени са и допълнителни двустранни работни срещи с МОН и МОСВ с цел определяне на разделителни линии и допълняемост между отделните програми и с АБК относно индикативните дейности по ОПИК и в частност подкрепата за клъстери, получени са становища от 13 организации.

- **Разработване на цялостен проект на ОПИК 2014-2020 г.**

Като отчете полученото широко одобрение на втория вариант на концепция на ОПИК от страна на социално-икономическите партньори, получените коментари и резултатите от проведените срещи и дискусии, УО пристъпи към разработването на цялостния проект на оперативната програма.

През м.август 2013 г. въз основа на индикативното разпределение на средствата от ЕСИФ за България за периода 2014-2020 г. е направено индикативното разпределение на финансовия ресурс между отделните оперативни програми по ТЦ. Така предвидените приоритетни направления за подкрепа по ОП получават своето финансово изражение.

През октомври 2013 г. УО изпрати първия проект на ОПИК 2014-2020 г. на ЕК в рамките на неформалния диалог и техническите консултации с цел навременно постигане на консенсус по обхвата и планираните инвестиции и резултати по програмата. Получени са конструктивни коментари и бележки от ЕК, допринасящи за подобряване фокуса и качеството на оперативната програма.

През март 2014 г. МС одобри СП 2014-2020 г. като основа за стартиране на официалните преговори с Комисия.

На 24 април 2014 е проведено третото заседание на ТРГ, на което е представен проектът на ОПИК с отразени коментари от първия кръг нетехнически консултации с ЕК. Получени са и са взети предвид изразените становища на НСИ, БАН, МФ, МОСВ, МРР, ресорни дирекции в МИЕ, МТИТС, ДАМТН, организации на хора с увреждания, Асоциацията на банките в България, КРИБ, АИКБ, БТПП, Администрация на МС и др. Проектът на ОПИК е изпратен за втори кръг неформални консултации и е публикуван за обществено обсъждане.

На 21 май 2014 г. проектът на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 е одобрен на заседание на Министерския съвет. Програмата е първоначално изпратена чрез системата SFC за стартиране на официални преговори със службите на ЕК на 31 май 2014 г. Официалните коментари от ЕК са получени на 07.08.2014 г. Проведени са допълнителни технически срещи с представители на службите на ЕК за обсъждане на отворените въпроси, свързани с осигуряване на синергия и допълняемост на интервенциите по ТЦ 1 между ОПИК и ОПНОИР и изпълнението на предварителни условия 1.1 и 1.2; планиране на използването на финансови инструменти по ТЦ 1, ТЦ 3 и ТЦ 4 на ОПИК в съответствие с резултатите от предварителната оценка и стратегията за използване на финансови инструменти по ОПИК 2014-2020; вземане на решение относно финансирането на втора фаза на проекта за междусистемна газова връзка „България-Сърбия“ и респ. включване на нова ТЦ 7 в ОПИК и предварително условие 7.4, свързано с нея; разработване на детайлна методология и критерии за избор на индикатори по ОПИК. След направените промени на 17.11.2014 ОПИК отново е изпратена официално, като предстои финализиране на преговорния процес за одобрение на ОП и стартиране на реалното изпълнение на заложените цели и приоритети.

Участие на партньорите в подготовката на оперативната програма

В съответствие с чл.5 от проекта на Общия регламент, ОПИК се разработва при спазване на принципа на партньорство. Съставът на ТРГ за нейното изготвяне е формиран в съответствие с разпоредбите на чл.5, ал.3 от ПМС № 5/18.01.2012 г. Участието на изброените в чл.5 (3) органи и организации гарантира отразяване на мненията на всички заинтересовани и използването на експертизата на членовете за възможно най-качествено разработване на документа. Поименният състав на ТРГ, отговорностите и задачите ѝ, са определени със заповед РД-16-1396/19.10.2013 г. на Министъра на икономиката и енергетиката .

За участие на неправителствени организации в ТРГ е проведен избор съгласно Механизма за избор на неправителствените организации, утвърден от Министъра по управление на средствата от ЕС. Проведен е и избор на представители на академичната общност, в съответствие с методиката и със съдействието на МОН.

Партньорите в ТРГ са включени в цялостното изготвяне, разглеждане и съгласуване на проектите и окончателен вариант на ОПИК като всичките им права и задължения като членове на групата са дефинирани в правилата за работа на тематичната работната група, приети с гласуване на нейното първо заседание.

За да се улесни участието на партньорите от цялата страна, за място на срещите на ТРГ се избират възможно най-комуникативни зали, вкл. с достъп на хора с увреждания. Всички решения на ТРГ се вземат по възможност с консенсус. При наличие на разногласия се провеждат допълнителни срещи.

С оглед запознаване с проекта на ОПИК и отразяване на мненията на възможно най-широк кръг заинтересовани, на интернет страницата (<http://www.orcompetitiveness.bg>) са създадени рубрика „Нов програмен период 2014 - 2020 г.“ и секция „Предложения, мнения, препоръки“. Там се публикуват документите от заседанията на ТРГ и се предоставя възможност бизнесът да изпраща своите предложения, коментари и препоръки.

За популяризиране на проекта на ОПИК експерти на УО участват в редица информационни събития, на които представят проекта на програмата.

След окончателното разработване на програмата и одобрението ѝ от ЕК сътрудничеството с партньорите ще продължи в рамките на бъдещия КН, в който участие ще вземат преобладаващата част от организациите, представени в ТРГ.

Организация на предварителната оценка и процеси на екологичната оценка

ОПИК е доразработена и развита в съответствие с предварителната и ЕО и на база проведените консултации във връзка с тях през юни 2014. Оценка са извършени от външни консултанти, избрани чрез обществени поръчки. Дискусии и срещи са провеждани по време на извършване им с оглед последващо подобряване на Програмата, направените коментари и препоръки са взети предвид при финализиране на програмата, което допринесе значително за подобряване качеството на програмния документ.

В рамките на двата кръга консултации по Заданието за Доклад и по Доклада за екологична оценка на ОПИК са изпратени писма до всички заинтересовани страни, представени в Тематичната работна група за разработване на ОПИК (вкл. и представените в нея неправителствени организации), както и до тези, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (МОСВ, МЗ, РИОСВ, БД).

7.2.2 Глобални субсидии (за ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU, когато е приложимо) (за ЕСФ, когато е приложимо)

7.2.3 Разпределение на финансови средства за изграждане на капацитет (за ЕСФ и ЕСФ по линия на REACT-EU, когато е приложимо) (за ЕСФ, когато е приложимо)

8. КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ФОНДОВЕТЕ, ЕЗФРСР И ЕФМДР И КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ, НАЦИОНАЛНИ И НА СЪЮЗА, КАКТО И С ЕИБ

Механизмите за осигуряване на координация между фондовете, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и други инструменти за финансиране, национални и на Съюза, както и с Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), като се вземат под внимание съответните разпоредби, определени в общата стратегическа рамка.

ОПИК и ОП ИМСП

ОП ИМСП допълва ОПИК в областта на достъпа до финансиране за МСП, като ОПИМСП осигурява гаранции върху портфейл от дългове в рамките на ТЦЗ, докато по ОПИК такъв инструмент е предвиден по ТЦ1 и ТЦ4 (ИП 3.1).

Подкрепата по ОП ИМСП ще бъде съсредоточена в кредити и/или лизинги за инвестиции в активи и/или оборотни средства за засилване растежа и развитието на МСП.

ОПИК и ОПНОИР

ОПИК и ОПНОИР са насочени към постигане на интелигентен растеж на икономиката. Всяка една от тях, чрез взаимодопълващи се интервенции, допринася за развитието на научно-изследователската дейност, технологичното развитие и иновациите, което е определено като ТЦ1 от ОСР на ЕСИФ.

Подкрепата по ОПНОИР е насочена към изграждане на необходимия инфраструктурен и човешки ресурс за провеждане на приложни изследвания в тематичните области на ИСИС. В новоизградената научноизследователска инфраструктура (центрове за компетентност и центрове за върхови постижения) и в модернизиранията такава (научни институти и висши училища) ще се извършват приложни изследвания, водещи до създаване и разпространяване на публично достъпно знание в областите на ИСИС, което ще служи като стимул и научна база за иновационната активност на бизнеса. Същевременно, чрез финансиране на приложните изследвания, ще се реализира специализацията на учените и подготовката на докторанти и пост-докторанти за създаване и развитие на необходимия научен и изследователски капацитет в тези области.

ОПИК ще интервенира в подкрепа за извършване на приложни изследвания и иновации с цел създаване или усъвършенстване на конкретни продукти и услуги в предприятията и тяхната комерсиализация, ползвайки изградения капацитет и резултатите от приложни изследвания в рамките на централните за компетентност и върхови постижения, висшите училища и научните организации.

В подпомагане на иновационната дейност на предприятията ще се финансира и изграждане, оборудване и акредитация на тематично фокусирани лаборатории и друга подобна инфраструктура, необходими за нуждите на предприятията от сертифициране, стандартизиране изпитания, технологична проверка, доказване на концепции, опитни образци и полезни модели, прототипиране и др. подобни

дейности, които не са свързани със създаването на нови знания, а с разработване и внедряване на иновации, вкл. подкрепа за офиси за технологичен трансфер с изградена базова инфраструктура (извън рамките на центровете за компетентност и за върхови постижения).

В допълнение, по ОПИК ще се финансират дейности за развитие на сътрудничеството за иновации и НИРД между предприятията и между бизнеса и научните среди, вкл. развитие на сътрудничеството в съответствие с регионалните нужди от специализация в тематичните области на ИСИС.

По този начин ОПНОИР ще финансира дейности, поставящи необходимата стабилна кадрова и научно-приложна основа на национално ниво за развитие на иновационната дейност на предприятията, тъй като качеството на научно-изследователската инфраструктура, създаването на ново поколение учени и съответно, повишаване на нивото на образованието и научно-изследователската дейност са в основата на иновационния капацитет на всяка страна. А фокусът на ОПИК ще е върху развитие на сътрудничеството между бизнеса и научните среди за осъществяване на научно-изследователска и иновационна дейност и трансформирането ѝ в продаваеми продукти и процеси, които създават икономически растеж.

Специално внимание ще бъде обърнато на постигането на синергичен ефект от подкрепата за София-Тех Парк по двете програми. По ОПНОИР ще се финансират научно-приложни изследвания от научни групи в рамките на консорциума към лабораторния комплекс. Това включва финансиране на конкретни научно-приложни проекти, вкл. разходи за консумативи, наемане и обучение на изследователи, поддръжка на оборудването, разпространение на знания и др. ОПИК ще интервенира в инвестиционни разходи за инфраструктура, която не е финансирана по ОПК.

При старта на програмите ще бъде съставена междуведомствена работна група, която да координира въпросите по демаркацията и допълняемостта във всички фази на проектния цикъл (избор на операции, програмиране, наблюдение и оценка на изпълнението). Обсъждането и приемането на критерии за избор на операции, както и конкретните параметри на предлаганите процедури ще се извършва и в рамките на КН на двете програми, където УО са представени със статут на пълноправни участници.

ОПИК и ОПРР

Координация ще бъде търсена в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие, идентифицирани в Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР). ОПРР ще подкрепя модернизация и реконструкция на съществуващата или изграждане на нова техническа инфраструктура, отнасяща се до насърчаване на бизнеса и предприемачеството, както и изграждане, рехабилитация и реконструкция на бизнес и индустриални зони, вкл. и сгради в рамките на зоните с потенциал за икономическо развитие на ИПГВР. Допълнителна приоритетност по ОПИК може да бъде дадена на допустимите

предприятия, които развиват икономическа дейност или имат намерение да инвестират в зоните с потенциал за икономическо развитие на ИПГВР на градовете извън обхвата на дефиницията за селски район.

Близо 1/3 от ресурса на ОПРР е насочен към ТЦ4 като почти 20% от средствата са определени за прилагане на мерки за енергийна ефективност в административни и жилищни сгради, а около 9% от средствата ще бъдат инвестирани в развитието на интегриран градски транспорт. По ОПИК са предвидени мерки, които са насочени към повишаване на енергийната ефективност в предприятията (производствени процеси, отопление/охлаждане, енергийни характеристики на сградния фонд). По този начин програмите обхващат две различни, но и допълващи се области на интервенции.

В допълнение на ПО5 на ОПРР, насочена към опазване и развитие на културното наследство от национално и световно значение, в рамките на ОПИК се предвижда подкрепа в полза на МСП чрез институционална подкрепа за създаване и функциониране на организации за управление на туристическите райони.

ОПИК и ОПОС

ОПИК и ОПОС адресират едновременно един от аспектите на основната цел на стратегия „Европа 2020“, а именно устойчивостта. В рамките на двете програми се предвиждат дейности в подкрепа на изпълнението на ТЦ6 от ОСР на ЕСИФ - опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност. В обхвата на ОПОС са включени мерки насочени към опазване, възстановяване и поддържане на биологичното разнообразие в Националната екологична мрежа, вкл. защитени зони и територии (ПО3); подобряване на системите за управление на битовите отпадъци и осигуряване на подходящо третиране, оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци, при спазване на йерархията за управление на отпадъците (ПО2); подобряване на управлението на водите чрез осигуряването на пречистване на отпадъчните води в агломерации, в които отпадните води от канализационните мрежи се заустват без съответното пречистване, осигуряване на чиста и безопасна питейна вода за населението, подобряване на системата за мониторинг на водите, изграждането на информационни системи и модели за управление на водите.

По ОПИК се предвижда внедряване на еко-иновации в предприятията като е възприет хоризонтален подход. Ще се подкрепя внедряването на високотехнологични решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване на използването на суровини; внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения; внедряване на безотпадни технологии, иновационни производствени материали, технологии за производство на „зелени продукти“ и други във всички сектори на икономиката. По ОПОС не са предвидени дейности в подкрепа на насърчаването на използването на иновативни решения в областта на околната среда. Отчитайки това, не се очаква припокриване/дублиране на интервенции между двете програми.

ОПИК и ОПРЧР

Стратегията на ОПРЧР се основава на три стълба - по-висока и по-качествена заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване и модернизиране на публичните политики като се базира на идентифицираните основни нужди на целевите групи.

Чрез ОПИК се подкрепя предприемачеството и засилване на експортния и производствения потенциал на предприятията, което създава предпоставки за откриване на нови работни места. В ОПРЧР са предвидени мерки за осигуряване на възможност за заетите, предприятията и предприемачите по-лесно да се адаптират към променящите се нужди на икономиката и пазара на труда, вкл. чрез развитие на знанията и уменията на заетите съобразно нуждите на бизнеса квалификация и компетенции, въвеждане на нови форми на организация на труда и насърчаване на географската и професионалната мобилност.

Двете програми се допълват по отношение на мерките за насърчаване на предприемачеството. По ОПИК се предвижда използването на финансови инструменти за насърчаване на предприемачеството по ТЦЗ. Дейностите по това направление по ОПРЧР целят подобряване достъпа до заетост чрез насърчаване на предприемачеството и стартирането на самостоятелна стопанска дейност в рамките на ТЦЗ.

ОПИК и ОПТТИ

ОПТТИ е насочена към изграждането на устойчив транспорт и транспортни системи. По програмата е предвидено насърчаване на мултимодалното единно европейско транспортно пространство посредством инвестиции в Трансевропейската транспортна мрежа. Осигуряването на добра пътна инфраструктура е един от факторите, които оказват въздействие върху условията за развитие на бизнес, но по отношение на демаркацията между двете програми не съществуват области на инвестиционно припокриване.

ОПИК и ОПДУ

По ОПИК се предвижда подкрепа за бизнеса в специализираните области на интервенция по приоритетните направления на програмата. Основен елемент е предоставянето на директна подкрепа за предприятията (ваучери, грантове и финансови инструменти). Ефективността на тези инвестиции е в пряка зависимост от подкрепата, която ще се предоставя по ОПДУ за по-благоприятна цялостна бизнес среда, чрез добра регулация и фокус върху качеството и сročността на предлагането на публични услуги, в т.ч. по-нататъшното развитие на електронното управление.

В допълнение, ще е възможно по ОПИК да се осъществят ограничен брой качествени проекти на институции с национален обхват (агенции, ведомства и др.) или партньорски проекти (напр. с организации на бизнеса) в пряка полза за развитието на бизнеса – информираност, електронни приложения, международно присъствие, дейности с инвестиционна и експортна насоченост и др.

ОПИК и ПРСР

Подкрепата за **иновации** в рамките на ПО1 по ОПИК е в съответствие с тематичните области и хоризонтални политики, определени в ИСИС с изключение на тези, попадащи в обхвата на ПРСР. Подкрепата за иновациите по ПРСР е хоризонтална, като се предоставя в секторите на селското стопанство и хранителната промишленост за преработка и маркетинг на продукти от Анекс I към ДФЕС, с изключение на риба и рибни продукти.

По отношение на подкрепата за МСП и стартиращи предприятия, по ПО2 на ОПИК ще се подкрепят МСП от секторите, определени в НСНМСП, с изключение на подсекторите в хранителната промишленост за преработка и маркетинг на продукти от Анекс I към ДФЕС, които се покриват от ПРСР. ПРСР ще подкрепя модернизацията на земеделските стопанства и предприятията, преработващи и добавящи стойност към земеделски продукти, вкл. хранителната промишленост за преработка и маркетинг на продукти от Анекс I към ДФЕС, с изключение на риба и рибни продукти.

Инвестиционна подкрепа и стартова помощ за неземеделски дейности по ОПИК се предоставя на МСП на територията на цялата страна и на микро предприятия извън селските райони, а по ПРСР на микро предприятия от селските райони. В условия на криза ОПИК подкрепя микро предприятия за неземеделски дейности на територията на цялата страна.

По отношение на енергийната и ресурсна ефективност ОПИК (ПО3) адресира проблемите с високата енергийна и ресурсна интензивност на предприятията от преработващата промишленост, с изключение на земеделските производители и предприятията от хранителната промишленост за преработка и маркетинг на продукти от Анекс I към ДФЕС, които са обект на подкрепа по ПРСР. Предприятията бенефициенти по ОПИК ще могат да изпълняват мерки за използването на биомаса, вкл. първична и вторична биомаса от продукти от Анекс I, като производството на биомаса в горското стопанство ще се подкрепя по ПРСР.

Подкрепата по ОПИК изключва първичното производство на селскостопански продукти. По отношение на хранителната промишленост, преработката/маркетинга на селскостопански продукти от Анекс I към ДФЕС, с изключение на риба и рибни продукти следните сектори, подпомагани по ПРСР са изключени от ОПИК.

ОПИК и ПМДР

С оглед характера и обхвата на предвижданите мерки по програмите, основната демаркационна линия между ОПИК и ПМДР се основава на бенефициентите, както и през текущия програмен период. По ПМДР допустими бенефициенти са физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, развиващи дейност в сектор Рибарство и/или Аквакултури, организации и асоциации на производители на продуктите на риболова и аквакултурите и други форми на обединения в тези сектори, които ще бъдат

изключени от обхвата на ОПИК. По отношение на мерките в подкрепа на синия растеж, в ПМДР акцент се поставя на морската флора и фауна, а по ОПИК ще се възможни проекти в случай че се докаже търсенето и потенциал за разработването на „синя“ енергия.

Разграничаване и допълняемост на ОПИК с други програми по Общата стратегическа рамка

С цел максимално ефективно и ефикасно използване на ресурсите на ЕС ще се осигури хармонизиран подход, взаимодействие и допълняемост с Хоризонт 2020, Програмата за конкурентоспособност и малки и средни предприятия (COSME), ЕВРИКА, ЕВРОСТАРС II, други национални и европейски инструменти, както и с програми за сътрудничество с държави от ЕИП като Норвежката и Швейцарската програма.

9. ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ

9.1 Предварителни условия

Информация за оценката на приложимостта и изпълнението на предварителни условия (незадължително)

Списъкът с действия, срокове и отговорни институции за изпълнението на предварителните условия се приема от Министерския съвет. Процесът на оценка на предварителните условия се координира от заместник министър-председателя и министър на правосъдието, който регулярно предоставя на Министерски съвет доклади за напредъка. С негова заповед е създадена междуведомствена работна група, която включва отговорните институции за всяка от предварителните условия. Работната група осигурява наблюдението и отчитането на процеса по изпълнение на предварителните условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмния период 2014-2020 г., включително следи за изпълнението на Плана за действие за изпълнение на неизпълнените приложими предварителни условия, част от Споразумението за партньорство, в това число касаещите ОПИК 2014-2020. Задачите на подгрупата включват мониторинг на статуса на предварителни условия и предвидените задачи, свързани с изпълнението им, както и подготовка на информация за оценка и план за действие до 2016 г. за изпълнението на неизпълнените приложими предварителни условия. По ОПИК ключовото условие, засягащо основната част от бюджета на програмата, а именно – разработването и одобрението от МС на Националната стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020, е изпълнено.

Таблица 24: Приложими предварителни условия и оценка на тяхното изпълнение

Предварително условие	Приоритетни оси, за които се прилагат условия	Изпълнени предварителни условия (да/не/частично)
T.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.	1 - Технологично развитие и иновации	Не
T.01.2 - Инфраструктура за научни изследвания и иновации. Наличие на многогодишен план за включване в бюджета и определяне на приоритетите на инвестициите.	1 - Технологично развитие и иновации	Не
T.03.1 - Извършени са специални действия в подкрепа на поощряването на предприемачески дух, като се отчита Small Business Act (SBA).	2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП	Да
T.04.1 - Извършени са действия за насърчаване на разходоефективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоефективни инвестиции в енергийната ефективност при изграждането или реновирането на сгради.	3 - Енергийна и ресурсна ефективност	Да
T.04.3 - Извършени са действия за насърчаване на производството и разпространението на възобновяеми енергийни източници.	3 - Енергийна и ресурсна ефективност	Да
T.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за	3 - Енергийна и	Не

Предварително условие	Приоритетни оси, за които се прилагат условия	Изпълнени предварителни условия (да/не/частично)
определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	ресурсна ефективност	
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	3 - Енергийна и ресурсна ефективност	Частично
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	Частично
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Технологично развитие и иновации 2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП 3 - Енергийна и ресурсна ефективност 4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ 5 - Техническа помощ	Частично
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	1 - Технологично развитие и иновации 2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП 3 - Енергийна и ресурсна ефективност 4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ 5 - Техническа помощ	Частично

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>T.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователск</p>	<p>1 - Въведена е национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране, която:</p>	<p>Не</p>	<p>Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020 http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=708 Подготвен е работен вариант на стратегията за интелигентна специализация. Той е разработен съвместно с експерти на Световната банка. http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/innovations/ris3_31_10_2013.pdf.</p>	<p>Националната стратегията за развитие на научните изследвания е приета с решение на Народното събрание през 2011 (брой 62 от 12.08.2011 г. на Държавен вестник). Стратегията осигурява стабилна рамка за развитието на изследователските институции и на научната и иновационната дейност в България за период от десет години 2011- 2020. Тя съдържа всички необходими реквизити, изискващи се в предварителните условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове за 2014-2020 г – основана е на SWOT анализ, очертава мерките за подобряване на научно-изследователската дейност и технологично развитие, включва и индикатори за мониторинг на изпълнението на целите, задачите и мерките и механизъм за наблюдение. Придружава се от тригодишен план за действие за периода август 2011-август 2014.</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ата дейности и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.				
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална	2 - се основава на SWOT анализ (анализ на силните страни, слабостите, възможнос	Не	Виж графа 1.1.1.	Виж графа 1.1.1.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре</p>	<p>тите и заплахите) или подобен анализ, за да се съсредоточат ресурсите върху ограничен набор от приоритети в областта на научните изследвания и иновациите ;</p>			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.				
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националн	3 - очертава мерки за насърчаване на частните инвестиции в научноизследователската дейност и технологичното развитие;	Не	Виж графа 1.1.1.	Виж графа 1.1.1.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>ата програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и</p>				

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
иновациите				
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере	4 - съдържа механизъм за мониторинг.	Не	Виж графа 1.1.1.	Виж графа 1.1.1.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
частни средства за научноизследователска дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите .				
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации:	5 - Приета е рамка, която очертава наличните	Не	Виж графа 1.1.1.	Виж графа 1.1.1.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответств	бюджетни ресурси за научни изследвания и иновации.			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.				
Т.01.2 - Инфраструктура за научни изследвания и иновации. Наличие на многогодишен план за включване в бюджета и	1 - Приет е предварителен многогодишен план за включване в бюджета и определяне на приоритетите на инвестиции	Не		Актуализирана Национална пътна карта за научна инфраструктура: http://www.mon.bg/top_menu/science/infrastructure/ Приета с РМС № 569/31.07.2014. С актуализацията Национална пътна карта за научна инфраструктура, приета с РМС № 692 от 21.09.2010, се привежда в съответствие с проекта на ИСИС и приоритетите на Европейския стратегически форум за научна инфраструктура. В изпълнение на пътната карта МОН участва в три пан-европейски научни

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
определяне на приоритетите на инвестициите.	ите, свързани с приоритетите на Съюза, и при целесъобразност, с Европейския форум за стратегии за научноизследователски и инфраструктури (ESFRI).			<p>инфраструктури чрез подписани Меморандуми за разбирателство.</p> <p>Към 2013 г. България е част от следните международни консорциуми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. EURO-ARGO - ГЛОБАЛЕН МОНИТОРИНГ НА ОКЕАНИТЕ - ЧАСТ ОТ ПОЛЗИТЕ ЗА БЪЛГАРИЯ 2. BVMRI - БИОБАНКИРАНЕТО И БИОМОЛЕКУЛЯРНИТЕ РЕСУРСИ 3. CLARIN-E-ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ ЕЗИКОВИ РЕСУРСИ, С УНИКАЛНИ БАЗИ ДАННИ И БАЗИ ЗНАНИЯ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК, ТЕХНОЛОГИЧНИ СОФТУЕРНИ МОДУЛИ И КОМПЮТЪРНИ МРЕЖИ.
Т.03.1 - Извършени са специални действия в подкрепа на	1 - Специалните действия са: въведени са мерки с цел	Да	<p>Действащите нормативни актове, регламентиращи мерките, са налични на следните електронни адреси: http://www.registryagency.bg/downloads/ZTR.pdf http://www.registryagency.bg/downloads/tarifa.pdf. Министерство на правосъдието: http://www.justice.government.bg/15/. Инициатива JEREMIE: http://doingbusiness.org/data/exploretopics/entrepreneurship http://eleven.bg/bulgarian/ http://launchub.com/</p>	<p>Заявленията за първоначална регистрация на търговци се разглеждат в рамките на законоустановения тридневен срок. Таксата за регистрация на дружество с ограничена отговорност понастоящем е значително под посочения размер от</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
поощряването на предприемачески дух, като се отчита Small Business Act (SBA).	намаляване на времето и разходите, свързани с учредяване на дружество, като се вземат под внимание целите на SBA;			100 €. Изготвен е проект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър, в който се предвижда намаляване на срока за първоначална регистрация на търговци. Предвидено е и намаление на таксите за регистрация на търговци в търговския регистър към Агенция по вписванията, Министерство на правосъдието. Понастоящем проектът е на етап съгласуване, съгласно правилника на МС.
Т.03.1 - Извършени са специални действия в подкрепа на поощряването на предприемачески дух, като се отчита Small Business Act (SBA).	2 - Специалните действия са: въведени са мерки с цел намаляване на времето, необходимо за получаване на лицензи и разрешителни за	Да	Национални планове и програми, които са насочени към намаляване на административната тежест и по-доброто регулиране: РМС № 484 от месец август 2013 г. http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1043 РМС № 635 от месец октомври 2013 г.	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	започване и упражняване на конкретната дейност на предприятие, като се вземат под внимание целите на SBA;			
Т.03.1 - Извършени са специални действия в подкрепа на поощряването на предприемачески дух, като се отчита Small Business Act (SBA).	3 - Специалните действия са: въведен е механизъм за мониторинг на прилагането на мерките на SBA, които предприятия и оценяват	Да	Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 - http://www.mi.government.bg/bg/themes/nacionalna-strategiya-zanasarchavane-na-msp-v-balgariya-2014-2020-small-business-act-11-285.html .	Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 е приета с Решение №37 на Министерския съвет от 23.01.2014 г. Тя е изцяло адаптирана към SBA. Критериите за оценка за изпълнение на целите на стратегията съответстват на критериите използвани от ЕК при оценка на изпълнението на SBA в т.нар. Fact Sheets. Вътрешната оценка освен чрез SBA Fact Sheets се извършва и чрез преценка изпълнението на Годишната програма за прилагане на Стратегията по силата на Закона за МСП, чл.12, ал.1. Годишната програма е в процес на

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ктивни инвестиции в енергийната ефективност при изграждане то или реновиране то на сгради.	съответствие с членове 3, 4 и 5 от Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;			
Т.04.1 - Извършени са действия за насърчаване на разходоэффективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоэффективни	2 - Действията са: мерки, необходими за създаването на система за сертифициране на енергийните характеристики на сградите, които са в съответствие	Да	В Раздел II от Закон за енергийната ефективност, обн. ДВ 24, 12.03.2013 г. е регламентирана системата за сертифициране на енергийните характеристики на сгради, както и в Наредба №16-1594 от 13.11.2013 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради: http://www.mi.government.bg/bg/library/zakon-za-energiinata-efektivnost-506-c25-m258-4.html http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9250&Itemid=227&lang=bg	Съгласно цитираните нормативни актове, които регламентират системата за сертифициране на сградите, са налице сертификати за енергийните характеристики, за да може собствениците или наемателите на сграда или сградна част да сравняват и оценяват енергийните и характеристики. Сертификатите съдържат поне следната информация: енергийни характеристики на сградата, референтни стойности като минимални изисквания за енергийните характеристики и препоръки за оптимални или ефективни по разход подобрения на енергийните характеристики на сградата или частта

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ктивни инвестиции в енергийната ефективност при изграждане то или реновиране то на сгради.	ие с член 11 от Директива 2010/31/ЕС ;			от сградата. Те също дават указание за това къде собственикът или наемателят може да получи по-подробна информация.
Т.04.1 - Извършени са действия за насърчаване на разходоефективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоефе	3 - Действията са: мерки за осигуряване на стратегическото планиране в областта на енергийната ефективност в съответствие с член 3	Да	Енергийната стратегия на Република България: http://www.mi.government.bg/bg/themes/energiina-strategiya-na-republika-bulgariya-do-2020-g-147-295.html .	България е определила национална индикативна цел за енергийна ефективност от 25 % повишаване на енергийната ефективност до 2020 г. съгласно изискванията на чл. 3 от Директива 2012/27ЕС.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ктивни инвестиции в енергийната ефективност при изграждане то или реновиране то на сгради.	от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;			
Т.04.1 - Извършени са действия за насърчаване на разходоефективни подобрения на ефективността при крайното потребление на енергия и разходоефе	4 - Действията са: мерки, съвместим и с член 13 от Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно ефективността при	Да	Закон за енергетиката и Наредба № 16-334 за топлоснабдяването http://www.mi.government.bg/bg/library/zakon-za-energetikata-256-c25-m258-2.html http://www.mi.government.bg/bg/library/naredba-16-334-ot-6-april-2007-g-za-toplosnabdyavaneto-404-c78-m260-3.html . Закон за енергийната ефективност: http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9250&Itemid=227&lang=bg .	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>ктивни инвестиции в енергийната ефективност при изграждане то или реновиране то на сгради.</p>	<p>крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, с цел на крайните клиенти да се осигури предоставяне на отделни измервателни уреди, доколкото това е технически възможно, разумно от финансова гледна точка и съразмерно на потенциалите</p>			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	икономии на енергия.			
Т.04.3 - Извършени са действия за насърчаване на производството и разпространението на възобновяемите енергийни източници.	1 - Въведени са прозрачни системи за подкрепа, приоритетен достъп до мрежата или гарантиран достъп и приоритет при разпределението, както и публично оповестени са стандартни правила за поемането и поделянето	Да	чл. 52, чл. 54 от Закона за енергията от възобновяеми източници: http://www.mi.government.bg/bg/library/ . Наредба за набирането и предоставянето на информация: http://www.seea.government.bg/documents/NAREDBA_RD16558_ot_8052012.pdf Правила за управление на електроенергийната система и Правила за управление на електроразпределителните мрежи: http://www.dker.bg/files/DOWNLOAD/rule_el_15.pdf http://www.dker.bg/files/DOWNLOAD/rule_el_16.pdf	Изискването за предоставяне на гарантиран достъп до електрическите мрежи и приоритет при диспечирание на електрическата енергия от възобновяеми източници са въведени в българското законодателство - чл. 22, чл. 23, чл. 27, чл. 29, чл. 52 на ЗЕВИ; чл. 30, чл. 31 на Закона за енергетиката; НАРЕДБА № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия: http://www.mi.government.bg/bg/library/zakon-za-energetikata-256-c25-m258-1.html . Методика за компенсирание на разходите на обществения доставчик и крайните снабдители: http://dker.bg/docsbg.php?d=8&subD=30 . Държавата е изпълнила изискването за обществена достъпност на правилата за покриване и разпределяне на разходите, свързани с присъединяване към електрическите мрежи на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	на разходите за техническо приспособяване, съвместим и с член 14, параграф 1, член 16, параграфи 2 и 3 от Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.			
Т.04.3 - Извършени са действия за насърчаване на производството и разпространяване	2 - Държавата членка е приела национален план за действие относно енергията	Да	Националният План за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ) е приет от Министерския съвет на Република България на 09 януари 2013 http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/eoos/plan_res_2013_.pdf .	Република България има изготвен и приет Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници. Планът е изготвен по модел, приет с Решение № С)2009) 5174 на ЕК, представен е в Европейската комисия и се изпълнява.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
нението на възобновяемите енергийни източници.	от възобновяемите източници в съответствие с член 4 от Директива 2009/28/ЕО.			
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват	1 - В секторите, получаващи и подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на	Не		Планове за управление на речните басейни http://www3.moew.government.bg/?show=top&cid=66&lang=bg Плановете са одобрени, влезли в сила и докладвани на ЕК на 22.03.2010 г.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции и, подкрепен и от програмите .	разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО , като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните , екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	климатичните условия на засегнатия регион или региони.			
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен	2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО .	Не		Планове за управление на речните басейни http://www3.moew.government.bg/?show=top&cid=66&lang=bg Плановете са одобрени, влезли в сила и докладвани на ЕК на 22.03.2010 г.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции и, подкрепен от програмите .				
Т.06.2 - Сектор на отпадъците : Насърчава	1 - На Комисията е представен доклад за	Да	Докладът е изпратен на Европейската комисия на 30 септември 2013 г.	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>не на икономически и екологично устойчиви инвестиции и в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.</p>	<p>изпълнение то съгласно изискването по член 11, параграф 5 от Директива 2008/98/ЕО относно напредъка във връзка с постигането на целите, посочени в член 11 от Директива 2008/98/ЕО.</p>			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>Т.06.2 - Сектор на отпадъците : Насърчава не на икономически и екологично устойчиви инвестиции и в сектора на отпадъците , по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и</p>	<p>2 - Наличие на един или повече планове за управление на отпадъците съгласно изискването на член 28 от Директива 2008/98/ЕО ;</p>	<p>Не</p>		<p>Към настоящият момент в България е налична Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г. : http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=376 Разработва се Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г.</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Йерархията на отпадъците .				
Т.06.2 - Сектор на отпадъците : Насърчава не на икономически и екологично устойчиви инвестиции и в сектора на отпадъците , по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответств	3 - Наличие на програми за предотвратяване на отпадъци съгласно изискването по член 29 от Директива 2008/98/ЕО ;	Не		Към момент действаща е Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г. http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=376 Програмата за предотвратяване образуването на отпадъците ще е част от Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. Виж ТПУ 6.2.2.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
ие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците .				
Т.06.2 - Сектор на отпадъците : Насърчава не на икономически и екологично устойчиви инвестиции и в сектора на отпадъците , по-конкретно чрез съставяне на планове за управление	4 - Приети са необходимите мерки за постигане до 2020 г. на целите относно подготовката за повторната употреба и рециклирането в съответствие с член 11, параграф 2 от Директива	Не		С обнародвания на 13.07.2012 г. Закон за управление на отпадъците са въведени целите и са заложили отговорностите. http://www3.moew.government.bg/files/file/Waste/Legislation/Zakoni/ZUO.pdf Мерките за изпълнение на целите ще се включат и в новия Национален план за управление на отпадъците. Виж ТПУ 6.2.2.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците .	2008/98/ЕО .			
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	1 - Въведени са всеобхватни и планове, описващи националните приоритети за енергийна инфраструктура:	Не		На 23 септември 2014 г. е проведено обществено обсъждане със заинтересованите страни на 10-годишния план за развитие на мрежите (TYNDP) 2014-2023 г. на „Булгартрансгаз“ ЕАД. То е последвано от закрито заседание на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране на 8 октомври 2014 г. След него на „Булгартрансгаз“ ЕАД е изпратено писмо с искане за предоставяне на допълнителна информация. „Булгартрансгаз“ ЕАД е представил исканата допълнителна информация. Одобрението на TYNDP е част от процеса на сертифициране на

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
				„Булгартрансгаз“ ЕАД като независим преносен оператор, който ще бъде завършен до септември 2015 г.
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	2 - в съответствие с член 22 от Директива 2009/72/ЕО и член 22 от Директива 2009/73/ЕО, когато е приложимо, и	Не	10-годишният план на «Булгартрансгаз» ЕАД за развитие на мрежите (TYNDP) по член 22 от Директива 2009/72/ЕС за периода 2014-2022 г. е достъпен чрез следния линк: http://www.bulgartransgaz.bg/files/useruploads/files/financial_reports/tyndp_2014_2023_bg.pdf	Предвижда се до края на м. януари 2015 г. ДКЕВР да приеме проекта на решение за сертифициране на Булгартрансгаз ЕАД и да изпрати нотификация до ЕК. Очаква се до септември 2015 г. да има окончателно влязло в сила решение по сертифициране на Оператора.
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	3 - съгласуван и със съответните регионални инвестиционни планове по член 12 и с десетгодишния план	Да	IBS е включван в Газовите регионални инвестиционни планове (GRIP), както и в Общоевропейския TYNDP във всички техни версии. Що се отнася до финансирането, посочена е Оперативна програма „Конкурентоспособност на българската икономика“ (стр. 22): http://publ.com/a4ujmMw#22	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	за развитие на мрежата в целия Съюз в съответствие с член 8, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета и с Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, и			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	4 - съвместим и с член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета;	Да	IBS е включен в първия списък с Проекти от общ интерес (ПОИ), до който може да се стигне чрез следния линк: http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf	
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	5 - Тези планове съдържат: портфейл от реалистични и концептуално изчистени проекти, за които се предвижда подкрепа от ЕФРР;	Да	С решение на Министерския съвет № 111 от 15 февруари 2013 год., проектът за изграждане на Междусистемна газова връзка България – Сърбия беше обявен за национален обект и за обект с национално значение на основание § 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за държавната собственост и § 5, т. 62 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията.	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	6 - Тези планове съдържат мерки за постигане на целите за социално и икономическо сближаване и опазване на околната среда в съответствие с член 3, параграф 10 от Директива 2009/72/ЕО и член 3, параграф 7 от Директива 2009/73/ЕО ;	Да	Превантивен план за действие и План за действие при извънредни ситуации са разработени и нотифицирани на ЕК в съответствие с Член 4, пар. 5 на Регламент (EU) 994/2010. http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/epsp/preventive_action_plan.bg.pdf http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/epsp/emergencyplan_bulgaria_bg.pdf	Проектът допринася за постигането на следните цели и гарантирането на тяхната устойчивост: създаване на работни места и подкрепа за икономическото възстановяване в периода след рецесията; осигуряване на директна връзка на газовите пазари на четири държави-членки – България, Румъния, Гърция и Унгария, с газовите пазари на останалите старни от ЮИЕ.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	7 - Тези планове съдържат: мерки за оптимизиране на потреблението на електроенергия и насърчаване на енергийната ефективност съгласно член 3, параграф 11 от Директива 2009/72/ЕО и член 3, параграф 8 от Директива 2009/73/ЕО.	Да	Превантивен план за действие и План за действие при извънредни ситуации са разработени и нотифицирани на ЕК в съответствие с Член 4, пар. 5 на Регламент (ЕУ) 994/2010. http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/epsp/preventive_action_plan.bg.pdf http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/epsp/emergencyplan_bulgaria_bg.pdf	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
G.4 - Наличие на уредба за ефективно прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки посредством подходящи механизми.	Не		<p>Предвижда се изготвянето на Национална стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020 г. Очаква се Стратегията да е приета през първата половина на 2014 г. http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,408251&_dad=portal&_schema=PORTAL Законодателството на ЕС в областта на обществените поръчки (Директиви 2004/18/ЕО, 2004/17/ЕО, Директиви 89/665/ЕИО, 92/13/ЕИО и 2007/66/ЕО и 2009/81/ЕО, както и регламентите, свързани с тяхното прилагане) е изцяло въведено в ЗОП. Освен закона нормативната уредба по обществени поръчки се съдържа:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Правилник за прилагане на ЗОП; •Наредба за провеждане на конкурси за проекти в устройственото планиране и инвестиционното проектиране, приета с ПМС № 75 от 2009 г., обн. ДВ. бр.26 от 2009г.; •Наредба по чл. 13, ал. 3 от ЗОП за критериите и редът за определяне наличието на основни национални интереси в областта на сигурността и отбраната по смисъла на чл. 346 от ДФЕС.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	2 - Уредба, гарантираща прозрачни процедури за възлагане на договори.	Да	http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,408251&_dad=portal&_schema=PORTAL http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,1488254&_dad=portal&_schema=PORTAL&url=687474703A2F2F7777772E616F702E62672F657365617263685F7070322E706870 http://www.aop.bg/fckedit2/user/File/bg/Normativna%20baza/ZOP_15_02_2013.pdf http://www.aop.bg/fckedit2/user/File/bg/Normativna%20baza/PPZOP_09032012.pdf http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,1&_dad=portal&_schema=PORTAL	Мерките в тази насока ще бъдат допълнително засилени. В тази връзка, по отношение въвеждането на електронно възлагане на обществени поръчки – в разработваната Национална стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020 г. се предвижда до края на 2016 г. да се въведе изцяло електронна комуникация до етапа на електронна оферта включително. За целта е подписан договор за услуги между Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и Министерството на икономиката и енергетиката, който е ратифициран от 42-то Народното събрание, със закон, приет на 24.01.2014 г., обн. ДВ, бр. 11 от 2014 г. В резултат на изпълнението на договора ще бъде предложен модел за електронни обществени поръчки, основан на най-добрите европейски практики и съобразен с националните специфики.
G.4 - Наличие на уредба за ефективното	3 - Уредба за обучение на	Не		Съгласно справки на АОП и УО на ОП се осигуряват редица подходящи обучения за експертите от структурите на УО, свързани с ефективното

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
о прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	персонала, който участва в привездането на европейските структурни и инвестиционни фондове в действие, и за разпространение на информация до този персонал.			прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки, избягване на риска от налагане на финансови корекции и административно наказателни санкции при провеждане на процедурите по възлагане. В разработваната Национална стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020 г. се предвиждат мерки, свързани с обучения на лицата, заети с подготовката и провеждането на процедури за обществени поръчки, както и на служителите на АОП и на УО на ОП.
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за	4 - Уредба, гарантираща административния капацитет за въвеждане и прилагане	Не		http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,168247&_dad=portal&_schema=PORTAL Агенцията по обществени поръчки е създадена със Закона за обществените поръчки (обн. ДВ. бр. 28 от 2004 г., в сила от 01.10.2004 г.). Тя е юридическо лице със статут на изпълнителна агенция към министъра на икономиката и енергетиката и го

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
обществени поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	на правилата на Съюза за обществените поръчки.			подпомага при осъществяване на държавната политика в областта на обществените поръчки. Функциите на агенцията са разписани в чл. 19, ал. 2 от ЗОП.
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за	1 - Въведена е уредба за своевременно събиране и агрегиране на статистически данни със следните елементи: идентифициране на източници и механизми	Да	<p>Кодекс на европейската статистическа практика http://www.nsi.bg/files/Quality/1.1.%20CoP_ALL_BG.pdf Декларация за качеството на нац. статистическа с-ма на РБ: http://www.nsi.bg/files/Quality/QUALITY_NSI_Declaration.pdf Закон за статистиката http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=1#cont Нац. статист. програма за 2013 http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=36#cont Правилник за разпространение на статистически продукти и услуги: http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=20#cont</p>	За да се гарантира качество на резултатите, хармонизираната национална статистика се разработва, изготвя и разпространява въз основа на стандарти и хармонизирани методи. Прилагат се следните критерии за качество: а) "относимост"; б) "точност"; в) "актуалност"; г) "навременност" д) "достъпност" и "яснота"; е) "съпоставимост"; ж) "съгласуваност". НСИ – водещи за осигуряването на общите за програмите показатели за резултатите и механизмите за осигуряване на статистическо валидиране. УО на програмите - водещи за разработването и поддържането на ефективна система

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдаване на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.</p>	<p>за осигуряване на статистическо валидиране.</p>			<p>от показатели. За разработените системи към настоящия момент информацията, касаеща индикаторите по отделните програми ще бъде налична в публичния ИСУН, на интернет страниците на управляващите органи по съответните програми.</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите . Наличие на система от показатели за резултатите, необходим и за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане</p>	<p>2 - Въведена е уредба за своевременно събиране и агрегиране на статистически данни със следните елементи: уредба относно публикуването и публичната достъпност на агрегираните данни.</p>	<p>Да</p>	<p>Кодекс на европейската статистическа практика http://www.nsi.bg/files/Quality/1.1.%20CoP_ALL_BG.pdf Декларация за качеството на нац. статистическа с-ма на РБ: http://www.nsi.bg/files/Quality/QUALITY_NSI_Declaration.pdf Закон за статистиката http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=1#cont Нац. статист. програма за 2013 http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=36#cont Правилник за разпространение на статистически продукти и услуги: http://www.nsi.bg/dokument.php?P=64&SP=102&NSP=20#cont</p>	<p>Виж графа G7.1</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
на желаните резултати, за наблюдадени е напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.				
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на	3 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: подбор на показатели за	Не		Списък на стандартните статистически показатели: http://www.nsi.bg/img/uplf/StdInd2013.pdf http://www.nsi.bg/img/uplf_e/StdInd2013_en.pdf Изпълнението на критерия е обвързано с разработването в завършен вид на оперативните програми. Индикаторите, които ще бъдат разработени в хода на изпълнението на оперативните програми от УО или бенефициентите ще трябва да

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>програмите . Наличие на система от показатели за резултатите, необходим и за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдаване на напредъка към постигане на резултатите и за</p>	<p>резултатите за всяка програма, които предоставят информацията за обосноваването на подбора на свързани с политиката действия, финансираните от програмата .</p>			<p>преминат статистическо валидиране в съответствие със следните процедури: 1. Когато показателите са изготвени въз основа на административни данни, дефинициите и понятията, използвани за административни цели, трябва да се доближават достатъчно до тези, които се изискват за статистически цели. 2. Подборът на извадките и методите за оценка трябва да са добре обосновани. 3. Методите за събирането на данни трябва да се съгласуват с НСИ, като приложенията им се наблюдава от гледна точка спазване на методологията. 4. Бенефициентите и УО сътрудничат с НСИ с цел осигуряване на качество на данните. Определени са количествени и качествени цели</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
извършване на оценка на въздействието.				
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходима за подбора на действия,	4 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: определяне на цели за тези показатели.	Не		Виж графа G7.3

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.				
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване	5 - Ефективна система от показатели за резултатите,	Не		Виж гарфа G7.3

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>на ефективността и въздействието на програмите . Наличие на система от показатели за резултатите, необходим и за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдаване на напредъка</p>	<p>включително: съгласуваност на всеки показател със следните реквизити: солидност и статистическо валидиране , яснота на тълкуването на нормите, реагиране на предприетите мерки на ниво политика, своевременно събиране на данните.</p>			

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.				
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатит	6 - Въведени са процедури, които гарантират, че всички операции, финансирани от програмата, възприемат ефективна система от показатели.	Не		По отношение на ЕСФ се предвижда събиране на информация на индивидуално равнище за всеки отделен участник в съответствие с разпоредбите на регламент 1304/2013, както на ниво отделен проект, така и на ниво приоритетна ос. Отчитането ще се осъществява посредством индикаторите за изпълнение и резултат, определени на съответното ниво от оперативната програма, за което се осъществява отчитането или оценката на въздействието. Данните от мониторинга ще се представят на всяко заседание на Комитета за наблюдение (КН), така че членовете на КН ще могат обсъдят проблемите, които биха могли да възпрепятстват доброто изпълнение на програмата.

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
е, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдаване на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.				Дейностите, осъществени във връзка със своевременното събиране на микроданни за участниците ще бъдат отчитани в годишните доклади за изпълнението, както и в докладите за напредъка, представяни пред КН.

9.2 Описание на действията за изпълнение на предварителните условия, отговорните органи и графика

Таблица 25: Действия, необходими за изпълнението на приложимите общи предварителни условия

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки посредством подходящи механизми.	Действие 1. Приемане на Националната стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020	30.06.2014	Органите съгласно Стратегията
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки посредством подходящи механизми.	Действие 2. Приемане на нов Закон за обществените поръчки	31.07.2015	МИЕ, АОП
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	3 - Уредба за обучение на персонала, който участва в привеждането на европейските структурни и инвестиционни фондове в действие, и за разпространение на информация до този персонал.	Действие 1. Приемане на Националната стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020	30.06.2014	Органите съгласно стратегията
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	4 - Уредба, гарантираща административния капацитет за въвеждане и прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки.	Действие 1. Приемане на Националната стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в България за периода 2014- 2020	30.06.2014	Органите съгласно Стратегията
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	3 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: подбор на показатели за резултатите за всяка програма, които предоставят информация за обосновката на подбора на свързани с политиката действия, финансирани от програмата.	Действие 1 Избор на показатели за резултатите за всяка оперативна програма. Показателите за изпълнение и резултат да са относими и обвързани с тематичните оси, цели и мерки по ОП. Срок за Действие 1: В двумесечен срок след приемане на всяка ОП.		НСИ съвместно с УО по оперативните програми.

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	3 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: подбор на показатели за резултатите за всяка програма, които предоставят информация за обосновката на подбора на свързани с политиката действия, финансирани от програмата.	Действие 2 Проверка относно спазване на изискванията за всеки индикатор по отношение на неговата устойчивост, яснота на тълкуването, своевременност на събиране на данните и отзивчивост към политиката. В съответствие с етапа на готовност на оперативните програми са съгласувани индикаторите за резултат и въздействие. Продължава съвместната работа по ОПДУ.	30.09.2014	Национален статистически институт съвместно с Управляващите органи по Оперативните програми
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	4 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: определяне на цели за тези показатели.	Действие 1 Разработване на процедурите за събиране и обработване на микроданните, необходими за оценка на приноса на операциите към специфичните цели за всяка ОП. Сформирана е целева работна група в НСИ за работа по подготовката и мониторинга по оперативните програми. Срок за Действие 1: В двумесечен срок след приемане на всяка ОП.		Национален статистически институт съвместно с Управляващите органи по Оперативните програми
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка	5 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: съгласуваност на всеки показател със следните реквизити: солидност и статистическо валидиране, яснота на тълкуването на нормите, реагиране на предприетите мерки на ниво	* Действията за изпълнение са общи с тези по G7.1.3., тъй като самооценката е валидна за трети-пети критерии на условието, отчитайки начина на разписване в Регламент		Национален статистически институт съвместно с Управляващите органи по Оперативните програми

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	политика, своевременно събиране на данните.	1303/2013.		
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	б - Въведени са процедури, които гарантират, че всички операции, финансирани от програмата, възприемат ефективна система от показатели.	* Действията за изпълнение са общи с тези по О7.1.3., тъй като самооценката е валидна за трети-пети критерии на условието, отчитайки начина на разписване в Регламент 1303/2013.		Национален статистически институт съвместно с Управляващите органи по Оперативните програми Срок за Действие 1: В двумесечен срок след приемане на всяка ОП.

Таблица 26: Действия, необходими за изпълнението на приложимите тематични предварителни условия

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
T.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.	1 - Въведена е национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране, която:	Действие 1 Разработена е Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Р.България 2014-2020 г., одобрена с Решение №761/06.11.2014 г. на МС като основа за изпълнение на Тематично предварително условие 1.1, 1.2 по Приложение XI към Регламент (ЕС) № 1303/2013. Последващите дейности са подробно описани в разработения План за действие (Анекс 10) и ще бъдат насочени към: 1. Подобряване на организационната структура за управление изпълнението на ИСИС и координаци с оперативните програми. 2. Стимулиране на частните инвестиции в НИРД. 3. Осигуряване на синергия за решаване на националните и регионални предизвикателства – изясняване на механизма за осъществяване на хоризонтални и вертикални връзки при реализацията на ИСИС. 4. Динамизиране на процеса на предприемаческо откритие, активизиране на връзките между науката и бизнеса, чрез	31.10.2015	Министерство на икономиката

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
		откриване на специфичните предизвикателства и начините за тяхното преодоляване.		
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.	2 - се основава на SWOT анализ (анализ на силните страни, слабостите, възможностите и заплахите) или подобен анализ, за да се съсредоточат ресурсите върху ограничен набор от приоритети в областта на научните изследвания и иновациите;	На базата на SWOT анализ, количествен, качествен и крос анализи, отчитайки пазарните търсения, световните тенденции и резултатите от множеството срещи с (описани подробно в стратегията) са определени Тематичните области, в които страната ни има конкурентно предимство и там ще бъдат насочени интервенциите през новия програмен период. Предстои конкретизиране на продуктови и технологични ниши, в които страната ни се конкурира успешно на европейския и международен пазар (т.24-30 от Плана за действие).	31.10.2015	Министерство на икономиката; Министерство на образованието и науката
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.	3 - очертава мерки за насърчаване на частните инвестиции в научноизследователската дейност и технологичното развитие;	Разработване на многогодишен план, с индикативен бюджет на мерките за реализация на ИСИС“, в това число и мерки за насърчаване на частните инвестиции в НИРД (т. 10 от Плана за действие) Подкрепа на иновативни фирми за разработване на нови продукти и технологии със средствата на НИФ (т.11 от Плана за действие)	30.06.2015	МИ, МОН, МТИТС, МЗХ
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за	4 - съдържа механизъм за мониторинг.	Разработване на подробна структура на процеса на мониторинг и оценка (т. 7 от Плана за действие).	30.06.2015	Министерство на икономиката,

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.				Министерство на образованието и науката
Т.01.1 - Научни изследвания и иновации: Наличие на национална или регионална стратегия за интелигентно специализиране в съответствие с националната програма за реформи, имаща за цел да набере частни средства за научноизследователската дейност и иновациите и която е в съответствие с характеристиките на добре работещи национални или регионални системи в областта на научните изследвания и иновациите.	5 - Приета е рамка, която очертава наличните бюджетни ресурси за научни изследвания и иновации.	Разработване на многогодишен план с индикативен бюджет на мерките за реализация на ИСИС (т.10 от Плана за действие)	30.06.2015	МИ, МОН, МТИТС, МЗХ
Т.01.2 - Инфраструктура за научни изследвания и иновации. Наличие на многогодишен план за включване в бюджета и определяне на приоритетите на инвестициите.	1 - Приет е предварителен многогодишен план за включване в бюджета и определяне на приоритетите на инвестициите, свързани с приоритетите на Съюза, и при целесъобразност, с Европейския форум за стратегии за научноизследователски инфраструктури (ESFRI).	<p>Действие 1</p> <p>Приемане на Стратегия за интелигентна специализация</p> <p>Присъединяване на научно-изследователската инфраструктура и научните приоритети към идентифицираните области в ИСИС в т.ч:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изготвяне карта на капацитета на България от научноизследователска инфраструктура, - Актуализиране на Пътната карта на 	31.07.2015	Министерство на образованието и науката

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
		научноизследователската инфраструктура, - Актуализиране на Националната стратегия за научни изследвания. http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143		
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 1. Разработване на Анализ за възстановяването на разходите – по наличните статистически данни	31.12.2014	Министерство на околната среда и водите
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и	Действие 2. Приемане на ЗИД на Закона за водите, с което да се въведат, прости и приложими механизми за определяне на таксата за замърсяване.	31.07.2015	Министерство на околната среда и водите

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
	климатичните условия на засегнатия регион или региони.			
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 3. Изменение на Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, с което: - да се определят по-високи такси, когато се надвишават нормите за водопотребление (с изключение на ВиК операторите); - да се определят различни такси за замърсяване за пречистена и за непречистена вода; - да се приведе тарифата в съответствие с промените в Закона за водите (Действие 2)	31.12.2015	МОСВ
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 4. Приемане на Наредба за нормите за водопотребление по чл.117а, ал.2 от Закона за водите.	31.12.2015	МОСВ, МРР, МЗХ, МИЕ, МЗ

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 5. Въвеждане на различни цени на услугата водоснабдяване за абонатите, ползващи вода в рамките на нормите за водопотребление, и абонатите, надвишаващи тези норми.	31.12.2015	МОСВ; МРР; ДКЕВР
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 6. Изпълнение на национално проучване за осигуряване на необходимите данни за изменение на климата и въздействието му върху водите.	31.12.2015	МОСВ
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния	Действие 7. Изготвяне на икономическия анализ на водоползването за	31.12.2015	МОСВ

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	периода 2007-2013, на който да се основават мерките и ценовата политика във вторите ПУРБ		
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Действие 8. Приемане на законодателни промени в регулаторната рамка в отрасъл ВиК.	31.12.2015	МРР, ДКЕВР, МОСВ
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи	2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от	Действие 1. Изпълнение на тригодишна програма за завършване на интеркалибрирането на методите за анализ и стойностите на биологичните елементи за качество (БЕК) за типовете	31.12.2015	МОСВ

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
<p>стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.</p>	<p>Директива 2000/60/ЕО.</p>	<p>повърхностни води на територията на България, съответстващи на определени общи европейски типове</p>		
<p>Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.</p>	<p>2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.</p>	<p>Действие 2 Извършване на проучвания за преодоляване на пропуските в първите ПУРБ. 1.Актуализиране на типологията и класификационната система за оценка на повърхностните водни тела (ВТ) 2.Оценка на хидроморфологичното състояние на ВТ от категории "реки", "езера" и "преходни води" 3.Проучване и оценка на количественото състояние на подземните ВТ 4.Проучване и оценка на химичното състояние на подземните ВТ 5.Проучване и оценка на въздействието на дифузните източници на замърсяване върху състоянието на повърхностните води 6.Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води</p>	<p>31.12.2015</p>	<p>МОСВ</p>
<p>Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения</p>	<p>2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.</p>	<p>Действие 3. Изпълнение на мерките по член 11, параграф 5 от РДВ, планирани в първите ПУРБ за водните обекти, които не могат да достигнат целите, установени по член 4 от РДВ</p>	<p>31.12.2015</p>	<p>МОСВ</p>

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.				
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.	Действие 4. Приемане на вторите ПУРБ. Вторите ПУРБ трябва да попълнят пропуските и да изпълнят препоръките на ЕК, чрез изпълнение на редица национални проучвания. Виж действия 6.1.1.1., 6.1.1.6., 6.1.1.7., 6.1.2.1. и 6.1.2.2.	31.07.2016	МОСВ
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.	Действие 5. Инвестиции за доизграждане на мрежите за мониторинг са планирани в ОПОС 2014-2020	31.12.2016	МОСВ
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на	2 - Наличие на един или повече планове за управление на отпадъците съгласно изискването на член 28 от Директива 2008/98/ЕО;	Действие 1 Приемане на Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020. НПУО ще бъде в съответствие с чл.28 от Рамковата директива за отпадъците. На 22.08.2013 г. е сключен договор за разработването на Плана (и Програмата към него).	31.12.2014	МОСВ

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.		Представен е проект на НПУО. На сайта на МОСВ са публикувани анализите на консултантите. Стартирала е процедурата по екологична оценка на НПУО. До 8.09 се очакват становищата по обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО и схемата за консултации.		
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	3 - Наличие на програми за предотвратяване на отпадъци съгласно изискването по член 29 от Директива 2008/98/ЕО;	Действие 1 Подготовка на Програма за предотвратяване образуването на отпадъците - като част от Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. Изготвен е проект на Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци и тя е част от Националния план за управление на отпадъците. Националната програма за предотвратяване на отпадъците включва цели, мерки и ключови индикатори, ориентирани към най-високото ниво от йерархията на управление на отпадъците. Виж ТПУ 6.2.1.	31.12.2014	МОСВ
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	4 - Приети са необходимите мерки за постигане до 2020 г. на целите относно подготовката за повторната употреба и рециклирането в съответствие с член 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО.	Действие 1 Приемане на Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. Мерките за изпълнение на целите ще се включат и в новия Национален план за управление на отпадъците. Виж ТПУ 6.2.1.	31.12.2014	МОСВ
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	1 - Въведени са всеобхватни планове, описващи националните приоритети за енергийна инфраструктура:	Одобрение на 10-годишния план за развитие на мрежите (TYNDP) на „Булгартрансгаз“ ЕАД по член 22 на Директива 2009/72/ЕС за периода 2014-2023 г., което включва: 1. Изготвяне на проект на решение за сертифициране на оператора (БТГ): 2015-01-31 ДКЕВР 2. Нотифициране пред ЕК: 2015-02-02 ДКЕВР 3. Получаване на становище от ЕК: 2015-06-02 ЕК	02.09.2015	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
		4. Приемане на окончателно решение за сертифициране: 2015-08-02 ДКЕВР 5. Публикуване в официалния вестник на Общността: 2015-09-02 ДКЕВР Сроковете са съгласно предвиденото в чл. 3 от Регламент 715/2009, във вр. с чл. 10 от газовата директива 2009/73.		
Т.07.4 - Разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос.	2 - в съответствие с член 22 от Директива 2009/72/ЕО и член 22 от Директива 2009/73/ЕО, когато е приложимо, и	Вж. действия по критерий 7.4.1	02.09.2015	ДКЕВР

10. НАМАЛЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ ЗА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ

Резюме на оценката на административната тежест за бенефициерите и когато е необходимо — на планираните действия за намаляване на тази тежест, придружено от ориентиращ график за тяхното изпълнение.

Основният научен урок от периода 2007-2013 г. е че административната тежест е едно от най-сериозните препятствия пред формирането на по-голям интерес за участие в процедурите по ОПК, поради което на принципа „learning by doing” досега са предприети следните действия за облекчаване на кандидатите/бенефициентите:

- през май 2012 г. е извършена институционална реформа - закрито е междинното звено по ОПК, за да се елиминира дублирането на отговорностите и функции за мониторинг и контрол и да се съкратят сроковете за преглед на документи и произнасяне;
- намален е обемът на документите, които се подават на етап кандидатстване, опростено е съдържанието на някои декларации, облекчена е процедурата по договаряне, въведена е възможност за служебна корекция на бюджета на проекта, при допусната от кандидата грешка/несъответствие, премахнато е месечното отчитане на изпълнението, намален е броят на исканията за разяснения от бенефициентите при верифицирането на отчетите за изпълнение на проектите;
- пилотно е въведено електронно кандидатстване по процедурата за развитие на приложните изследвания в изследователските организации;
- с новото ПМС № 69/11.03.2013 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на кандидати и бенефициенти по ОП се регламентира нова процедура с цел опростяване на режима за избор на изпълнител и ускоряване на изпълнението на проектите.

Планирани мерки през програмен период 2014-2020 г.

Предвиждат се следните конкретни мерки за намаляване на административната тежест по отделните елементи на проектния цикъл, съгласно индикативните срокове определени в СП:

Документи и документооборот

Ще се въведат типизирани формуляри за кандидатстване, оценка и отчитане, като се очаква този процес да бъде финализиран през третото тримесечие на 2015 с въвеждането на ИСУН 2020, което ще доведе до значително облекчаване на бенефициентите и ограничаване броя на проблемите и въпросите при попълването на формулярите и успешно реализиране на пълната електронизация на процесите.

С оглед оптимизирането на документооборота ще се:

- разшири приложението на електронно подаване на проектни предложения и отчитане на проекти – индикативен срок на изпълнение средата на 2015 с въвеждането на електронно оценяване в рамките на ИСУН 2020;
- проучи възможността за преустановяване подаването на едни и същи документи повече от веднъж, както и ще се прецизират случаите, в които е необходимо тези документи да бъдат подавани в оригинал или с нотариална заверка, както и с допълнителни копия - индикативен срок на изпълнение края на 2015 г.;
- преустанови подаването на административни документи и други документи, издавани от публични институции на хартиен носител при наличието на публично достъпни електронни регистри или при наличието на регламентиран служебен достъп до такива справки;
- въведе техническа възможност за осъществяване на цялата комуникация между кандидатите/бенефициентите и УО по програмите, съфинансирани от ЕСИФ, както и между отделните звена на системата за управление на средствата от ЕС посредством ИСУН 2020 – индикативен срок на изпълнение третото тримесечие на 2015.

Подготовка на проектни предложения

- унифициране на правилата за инвестиционни проекти по отделните програми по отношение на изготвянето на подробна обосновка, цели, индикатори, бюджет, график за изпълнение, пред-инвестиционни проучвания, анализи разходи-ползи и др.- индикативен срок на изпълнение средата на 2015;
- синхронизиране на времевата рамка за провеждане на схеми с допълващ се характер по различните оперативни програми – изпълнено с приемането на ПМС № 107 от 10.05.2014 г. раздел III;
- ваучерни схеми при скъсени срокове за получаване на помощта и старт на реализацията – ваучерите са сред планираните инструменти за подкрепа (заедно с БФП и ФИ) по ОПИК и подобни мерки се предвиждат за целия програмен период.

Оценка на проектни предложения, предоставяне на БФП и изпълнение на проекти

- повишаване качеството на оценителния процес чрез поставяне на минимални изисквания по отношение на качеството на представените проекти като проекти под предварително определените прагове за качество не се финансират – изпълнено с приемането на ПМС № 107 от 10.05.2014 г.;
- предвиждане на възможност за включване на висококачествена външна експертиза, вкл. международно участие, особено в сфери като иновациите;
- при оценката на проекти по процедури за директно предоставяне на БФП предвиждане на възможност за комуникация между УО и кандидатите за коригиране на проектните предложения;
- предвиждане на възможност за опростен подход за предоставяне на БФП на конкретните бенефициенти - административни структури чрез т.нар. „бюджетни линии“.

Процедури за избор на изпълнител

- създаване на стандартизирани правила, въвеждащи унифициран подход в изискванията към бенефициентите при избора на изпълнител;
- прилагане на опростен ред за избор на изпълнител гарантиращ спазването на принципите на добро финансово управление, публичност и прозрачност, равнопоставеност и свободна конкуренция - изпълнено с приемането на прието е ПМС № 118 от 20 май 2014 година;
- електронизиране на процесите свързани с процедурите за избор на изпълнител, вкл. предвиждане на възможност за е-търгове. - индикативен срок на изпълнение третото тримесечие на 2015.

Верификация и плащания

- проучване възможностите за предоставяне както на банкови гаранции по авансовите плащания, така и на гаранция, предоставена от друга финансова институция или покритие от инструмент, предоставен като гаранция от публичен субект – индикативен срок на изпълнение края на 2015 г.;
- ограничение за обема на описваната информация с оглед подаване само най-съществената такава – създаване на унифицирани образци за всички програми, които да бъдат включени в ИСУН 2020 (формуляр за кандидатстване, искане за плащане, финансов отчет, технически отчет) като индикативният срок за прилагането на тази мярка е третото тримесечие на 2015;
- прилагане на правилата за отчитане на опростените разходи - предвид неуспешния опит с прилагането на опростените разходи през настоящия програмен период, за периода 2014-2020 г. се предвижда приемането на национална методология в тази област – индикативен срок на изпълнение средата на 2015;
- унифициране на процедурите по верификация и възстановяване на разходите по отделните програми в максимално възможната степен като ясно се разпишат правилата, функциите и отговорностите, с цел да се избегне дублиране на дейности, извършване на проверки на няколко нива на едни и същи документи и информация, както и да има ясно идентифициране на носителя на отговорност на всеки един етап от проверките; – прието е ПМС № 119 от 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми;
- по отношение на плащанията, липсата на разполагаем ресурс от страна на УО ще се изключи като основание за забавяне възстановяването на средства към бенефициентите.

11. ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ

11.1 Устойчиво развитие

Описание на конкретните действия, с които при избора на операциите се отчитат изискванията за опазване на околната среда, ефективно използване на ресурсите, смекчаване на изменението на климата и адаптация към него, устойчивост при бедствия, както и превенция и управление на риска.

Устойчивото развитие е един от основните приоритети на Националната програма за развитие: България 2020, като са очертани основните предизвикателства и възможности на страната ни в тази сфера през следващите няколко години.

Ключовите нормативни актове и стратегически документи в сферата на устойчивото развитие са:

- Закон за опазване на околната среда
- Закон за енергетиката
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г.
- Закон за водите
- Закон за управление на отпадъците
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България
- Морска стратегия на Република България
- Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море
- Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г.
- Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2014-2020 г.
- Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустяването (2007-2013 г.)
- Национална програма за действие по околна среда и здраве 2008-2013 г.
- Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.
- Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници 2005-2015 г.
- Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници, валиден до 2020
- Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.
- Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011-2013 г. и отчет към него.

Необходимите предпоставки за гарантиране прилагането на принципа на устойчиво развитие при управлението на средствата от ЕСИФ са създадени още в процеса на програмиране. В работната група за разработване на ОПИК са включени представители на основните ведомства отговорни за прилагане на политиките по опазване на околната среда и устойчивото развитие, както и представители на неправителствени организации.

От друга страна, МС одобри Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014-2020 г. В Насоките са определени конкретни мерки и групи дейности за ПОС и ПИК, които да бъдат интегрирани от съответните отговорни институции на национално ниво при разработването на СП и програмите на ЕСИФ за 2014-2020 г. Целта на Насоките е да се гарантира прилагане на единен, систематичен и координиран подход при интегрирането на ПОС и ПИК в основните програмни документи, докладване и проследяване на резултатите и постигане на конкретни и измерими национални цели, които да са в съответствие с целите на ЕС. Предвижда се разработване на система от критерии, чрез които ще се гарантира, че в периода 2014-2020 г. с финансиране от ЕСИФ ще се изпълняват приоритетно проекти, които допринасят в по-висока степен за изпълнение на ПОС и ПИК. Ефективното прилагане на Насоките и включването на набелязаните мерки в програмите, съфинансирани от ЕСИФ ще се гарантира с непрекъснат диалог и координация с участието на всички заинтересовани страни. В тази връзка е предвидено създаването на Национална мрежа с участието на компетентните органи по околна среда, управляващите органи, неправителствения сектор и бизнеса в страната. Ще се прилага принципът „замърсителят плаща“. На практика принципът ще се прилага посредством:

- гарантиране прилагането на националното и европейското законодателство във връзка с екологични лицензи, оценки и устойчиво развитие на околната среда за всички инвестиции;
- насърчаване въвеждането на системи за управление на качеството, свързани с опазване на околната среда;
- подпомагане на развитие на еколого-съобразна дейност (работа без използване на хартия, „зелени“ обществени поръчки);
- извършване на оценки на въздействието на околната среда за всички инвестиции, когато се изисква от европейското и/или националното законодателство;
- изготвяне на пълен анализ разходи-ползи на големи инвестиционни проекти, конкретно във връзка с публичната инфраструктура и общински екологични съоръжения;
- поставяне на условие за предоставяне на подкрепа единствено при наличие на пълно съответствие на финансираните дейности с националното законодателство в сферата на околната среда, както и при пълно заплащане на всички данъци и такси за дейности, оказващи въздействие върху околната среда.

Отчитайки важността на зелените поръчки като един от факторите, съдействащи за устойчиво развитие, е приета Национална стратегия за развитие на сектора обществени поръчки в България за 2014-2020 г., която предвижда развитие на екологосъобразни обществени поръчки, т. нар. зелени поръчки. Зелените поръчки са важен инструмент подпомагащ прилагането на мерки в областта на устойчивото развитие, като инструмент за това са договорите за обществени поръчки. Чрез тях могат да се поставят условия за налагане на зелени практики като намаляване употребата на хартия, използването на „зелени продукти“ при осъществяването на предмета на поръчките, разкриване на зелени работни места, сертифициране на устойчиви сгради по критерии за екологично качество/еко-баланс на строителния обект, оптимално използване на ресурсите и водите, прилагане на изисквания за енергийна ефективност и енергийни спестявания при доставка на оборудване и

превозни средства и др., които се предвиждат в предстоящото за изготвяне практическо помагало за възлагане на такива поръчки.

11.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация

Описание на конкретните действия за насърчаване на равните възможности и предотвратяване на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация по време на подготовката, разработването и изпълнението на оперативната програма и по-специално във връзка с достъпа до финансиране, като се отчитат потребностите на различните целеви групи, изложени на риск от такава дискриминация, и по-специално изискванията за осигуряване на достъпност за хората с увреждания.

На базата на хоризонталните указания, които Централното координационно звено ще издаде за всички интервенции, за които е приложимо, УО следва да заложи съответствието с целта за достъпност като критерий за оценка на проектните предложения. Същото следва да залегне и в клаузите на договорите с бенефициентите по одобрените проекти.

От друга страна, посредством инструментите за прозрачност, публичност и информация, свързани с възможностите за финансиране, които се предоставят от страна на ЕСИФ, ще бъде насърчен достъпът до инвестициите на всички потенциални бенефициенти и широката общественост, което ще позволи както пълноценно участие в изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕС, така и ефективно използване на стимулите за развитие, които те предлагат.

11.3 Равенство между половете

Описание на приноса на оперативната програма за насърчаване на равенството между мъжете и жените и — когато е целесъобразно — описание на уредбата, с която се гарантира отчитането на социалния аспект на пола на ниво оперативна програма и ниво операции.

Равенство и достъпност

Принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително имуществено състояние, икономически дейности и др. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва Конституцията на Република България (чл. 6); Законът за защита от дискриминация; Законът за интеграция на хората с увреждания; Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.; Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г.; Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г.

Прилагането на тези принципи по отношение на управлението на средствата от ЕСИФ е обезпечено и на отделните етапи от подготовката и изпълнението на ОПИК за периода 2014-2020 г.

На етапа на програмиране, необходимите гаранции за това са създадени чрез:

- определяне на състав на работната група за разработване на ОПИК, който включва широк кръг организации, работещи в сферата на равните възможности и недискриминацията, включително Комисията за защита от дискриминация и Националният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, НПО, работещи в сферата на равенството на половете и недискриминацията, Министерство на труда и социалната политика, което има хоризонтални компетенции във връзка с координацията и контрола на държавната политика на равните възможности;
- определяне като основна функция на работната група да следи за спазването на хоризонталните принципи в този процес;
- включване в изискванията към консултантите по техническа помощ и предварителна оценка по ОПИК необходимостта от преглед, съответно предложения, относно не-дискриминацията.

На етапа на изпълнение на ОПИК прилагането на принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност ще се гарантира чрез следните мерки:

- УО ще спазва хоризонталните указания, които ще издаде Централното координационно звено за прилагането на тези принципи на отделните етапи от изпълнението на програмите. На базата на тези указания, в договорите с бенефициентите ще бъдат включени конкретни изисквания за прилагане на принципите при изпълнение на проектите;
 - в рамките на оценката на проектните предложения, ще бъде оценявана и тяхната съвместимост с принципа на равенство между половете, недискриминация и достъпност;
 - мониторингът за спазване на хоризонталните принципи ще бъде неизменна част от мониторинга на изпълняваните проекти. Отчетите за изпълнение на проектите ще съдържат описание на приноса към принципа на равнопоставеност, недискриминация и достъпност;
 - нарушаването на принципа при изпълнението на проектите, както и неизпълнението на заложените в проектните предложения ангажменти във връзка с него, ще бъде причина за налагане на финансови корекции, определени в зависимост от степента и значимостта на неизпълнението;
 - при подготовката на всеки годишен доклад или доклад за напредъка по ОПИК УО ще предоставя информация за текущото изпълнение на хоризонталните принципи по всяка ос;
 - в рамките на програмния период самостоятелно или като част от оценката на изпълнението на ОПИК ще бъде извършена поне една оценка на изпълнението на принципа на равнопоставеност, недискриминация и равен достъп;
 - представители на неправителствени организации, работещи в сферата на равните възможности, недискриминацията и равния достъп, ще бъдат включени в Комитета за наблюдение на ОПИК.
- Заложеният механизъм надгражда подхода, прилаган през програмния период 2007-2013 г., като засилва някои от неговите елементи с оглед постигане на по-висока ефективност.

12. ОТДЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

12.1 Големи проекти, които ще бъдат изпълнявани в рамките на програмния период

Таблица 27: Списък на големите проекти

Проект	Планирана дата на нотифициране/предаване (година, тримесечие)	Планирано начало на изпълнението (година, тримесечие)	Планирана дата на завършване (година, тримесечие)	Приоритетни оси/инвестиционни приоритети
Изграждане на междусистемна газова връзка Гърция – България	2018 г., четвърто тримесечие	2019 г., първо тримесечие	2020 г., четвърто тримесечие	4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ / 7e - Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници

12.2 Рамка на изпълнението на оперативната програма

Таблица 28: Рамка на изпълнението по фонд и категория регион (обобщена таблица)

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Показател или ключов етап на изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)		
					М	Ж	О	М	Ж	О
2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	FI02 - Серифицирани разходи	млн. евро			188,847,615.00			998 738 021,00
3 - Енергийна и ресурсна ефективност	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	FI03 - Серифицирани разходи	млн. евро			68,416,590.00			252 280 640,00
1 - Технологично развитие и иновации	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	FI01 - Серифицирани разходи	млн. евро			40,826,510.00			122 056 652,00
4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	FI01 - Серифицирани разходи	млн. евро			0			41 796 163,00
4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	KIS1 - Брой сключен договор за БФП за голям проект	Брой			1			1,00
2 - Предприемачество и капацитет за растеж на МСП	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	SO02 - Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства и ФИ)	EUR			63,093,284			310 103 508,00
4 - Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	SO16 - Изградена междусистемна газова връзка Гърция – България	км			0			29,60
1 - Технологично развитие и иновации	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	CO01 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, получаващи подкрепа	предприятия			57			309,00
3 - Енергийна и ресурсна ефективност	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	CO02 - Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	предприятия			185			488,00

12.3 Съответни партньори, участващи в подготовката на програмата

СПИСЪК НА ОСНОВНИТЕ ПАРТНЬОРИ, УЧАСТВАЛИ В ПРОЦЕСА НА ПРОГРАМИРАНЕ НА ОПИК 2014-2020 г.

Министерство на икономиката и енергетиката:

- Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“;
- дирекция „Бизнес среда и политика за малките и средните предприятия“;
- дирекция „Инвестиции, иновации и предприемачество“;
- дирекция „Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“;
- дирекция „Туристическа политика“;
- дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“;

Министерство на финансите:

- дирекция „Икономическа и финансова политика“;
- дирекция „Национален фонд“;
- дирекция „Оперативна програма „Административен капацитет““;

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

Министерство на образованието и науката;

Министерство на околната среда и водите;

Министерство на земеделието и храните;

Министерство на регионалното развитие ;

Министерство на труда и социалната политика;

Министерство на здравеопазването;

Централно координационно звено;

Администрация на Министерски съвет:

- дирекция „Стратегическо развитие и координация“;
- дирекция „Оперативна програма „Техническа помощ““;

Агенция за устойчиво енергийно развитие;

Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия;

Българска агенция за инвестиции;

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“;

Патентно ведомство на Република България;

Национален статистически институт;

Държавен фонд „Земеделие“:

- отдел „Оторизация на плащанията по прилагане на мерки за развитие на селските райони“;
- Заместник: отдел „Договориране по прилагане на мерки за развитие на селските райони“;
- звено „Сертификация на разходите по ОПРСР“;

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури;

Представител на академичната общност;

Комисия за защита от дискриминация;

Национално сдружение на общините в Република България;

Регионален съвет за развитие на Югоизточен район;

Регионален съвет за развитие на Южен централен район;

Регионален съвет за развитие на Югозападен район;

Регионален съвет за развитие на Северен централен район;

Регионален съвет за развитие на Северозападен район;

Регионален съвет за развитие на Североизточен район;

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България;

Асоциация на индустриалния капитал в България;

Българска търговско-промишлена палата;

Българска стопанска камара;

Конфедерация на независимите синдикати в България;

Конфедерация на труда „Подкрепа“;

Национално представителни организации на и за хората с увреждания

Неправителствени организации от тематична група „Социални организации“;

Неправителствени организации от тематична група „Организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата“;

Неправителствени организации от тематична група „Екологични организации“;

Неправителствени организации от тематична група „Политики за развитие“.

ДОКУМЕНТИ

Заглавие на документа	Вид документ	Дата на документа	Локален референтен номер	Референтен номер на Комисията	Файлове	Дата на изпращане	Изпратено от
-----------------------	--------------	-------------------	--------------------------	-------------------------------	---------	-------------------	--------------

Подадени приложения съгласно регламента за изпълнение на Комисията, в които се установява моделът на програмата

Заглавие на документа	Вид документ	Версия на програмата	Дата на документа	Локален референтен номер	Референтен номер на Комисията	Файлове	Дата на изпращане	Изпратено от
Report of the ex-ante evaluation of OPIC (EN)	Доклад за предварителната оценка	1.2	17.11.2014		Ares(2014)4185394	Report of the ex-ante evaluation of OPIC (EN) Report of the ex-ante evaluation of OPIC (EN) - annexes Report of the ex-ante evaluation of OPIC (EN) - summary	12.12.2014	ntozevli
Applicable general and thematic ex ante conditionalities	Документация за оценка на приложимостта и изпълнението на предварителните условия	1.2	12.12.2014		Ares(2014)4185394	Applicable general and thematic ex ante conditionalities (BG) Applicable general and thematic ex ante conditionalities (EN)	12.12.2014	ntozevli
Citizens' summary	Резюме, предназначено за гражданите	1.2	12.12.2014		Ares(2014)4185394	Citizens' summary	12.12.2014	ntozevli
Programme Snapshot of data before send 2014BG16RFOP002 7.1	Снимка на данните преди изпращане	7.1	29.11.2022		Ares(2022)8256181	Programme Snapshot of data before send 2014BG16RFOP002 7.1 bg	29.11.2022	niilyana

